

Udviklingsrådets redegørelse for 2007

Udviklingen på det sociale område
og specialundervisningsområdet

Indhold

1 Indledning	1
1.1 De regionale udviklingsråd	1
1.1.1 De tidligere udviklingsråd	1
1.1.2 De nye udviklingsråd	1
1.1.3 Formålet med strukturreformen	2
1.2 Sammensætning af udviklingsrådene	2
1.3 Udviklingsrådenes virksomhed	3
2 Arbejdsmetode	3
2.1 Indledning	3
2.2 Sekretariaternes netværksgruppe	4
2.3 Skabeloner til kommunernes og regionernes redegørelser	4
Særlige temaer:	5
2.3.1 Udviklingsrådenes database (databehandling)	5
2.4 Det Centrale Informations- og Analysesystem	6
2.5 Klagenævnets rapport vedr. 2006/2007	6
2.6 Evaluering af proces	7
3 Nye strukturer med kommunalreformen	9
3. 1 Konklusion og rådets anbefalinger	9
3.2. Beskrivelse og analyse af de nye strukturer	11
3.2.1 Samarbejdet mellem kommunalbestyrelser og regionsråd (rammeaftaler)	11
3.2.2 VISO	14
3.2.2.1 Børn og ungeområdet	15
3.2.2.2 Voksenområdet:	16
3.2.2.3 Specialundervisningsområdet	18
3.2.3 Forpligtende samarbejder	21
4 Udviklingen inden for børn og unge området	22
4.1 Konklusion og rådets anbefalinger	23
4.2. Beskrivelse og analyse af de nye strukturer	25
4.2.0.1 Politik på børn og ungeområdet:	25
4.2.0.2 Generelle samarbejde med regionsrådet	25
4.2.0.3 Lokale udfordringer:	26
4.2.0.4 Ventetider på B&U området	26
4.2.0.5 Øvrige forhold	27
4.2.1 Børn med fysisk og psykisk funktionsevnededsættelse	27
4.2.2 Forebyggende foranstaltninger	29
4.2.3 Anbringelser af børn og unge	33
4.2.3.1 Anbringelsesområdet	33
4.2.3.2 Udviklingsrådets egen undersøgelse blandt tidligere Amtsinstitutioner	34
4.2.4 Sikrede og særligt sikrede institutioner	35
4.2.5 Behandlingstilbud til unge misbrugere	36
5 Udviklingen inden for voksenområdet	37
5.1 Konklusion og rådets anbefalinger	37
5.2. Beskrivelse og analyse af udviklingen på området	39
5.2.0.1 Politik på voksenområdet	39
5.2.0.2 Samarbejdet med Regionsrådet	39
5.2.0.3 Særlige udfordringer	40

5.2.1 Botilbud	40
5.2.2 Behandlingstilbud og misbrugsområdet.....	44
5.2.3 Personlige hjælpeordninger	45
5.2.4 Ledsageordning	46
5.2.5 Dagtilbud	48
5.2.6 Hjælpemidler, boligindretning og biler	49
6 Specialundervisning.....	50
6.1 Konklusion og rådets anbefalinger	51
6.2. Beskrivelse og analyse af udviklingen på området	52
6.2.1 Specialundervisning til førskolebørn	55
6.2.2. Almindelig specialundervisning	56
6.2.3 Specialundervisning i den overvejende del af undervisningstiden	57
6.2.3.1 Udviklingsrådets egen undersøgelse blandt specialskoler.....	61
6.2.3.2 Udviklingsrådets KVIS-undersøgelse af specialundervisningsområdet	63
6.2.4 Undervisning af voksne med behov for specialundervisning.....	64
6.2.5 Uddannelse af unge med særlige behov	65
7 Særlige temaer	68
7.1.1 Udviklingsrådets konklusion vedr. tema I	68
7.1.2 Beskrivelse og analyse af udviklingen på området	69
7.2.1 Udviklingsrådets konklusion vedr. tema II	70
7.2.2 Beskrivelse og analyse af udviklingen på området	70
8 Fokusområder til videre bearbejdning.....	71
8.1 Konklusioner.....	73
Bilag 1 Udviklingsrådets fokus	79
Bilag 2 Udviklingsrådet for region Syddanmarks medlemmer	80

1 Indledning

1.1 De regionale udviklingsråd

1.1.1 De tidligere udviklingsråd

I de tidligere amtskommuner har der for perioden 1. januar 2002 til 31. december 2006 været nedsat regionale udviklingsråd med henblik på den regionale overvågning af grundtakst-finansieringsreformen for ydelser efter lov om social service.

De tidligere råds opgaver

Det regionale udviklingsråd havde til opgave at indsamle dokumentation og information om udviklingen på det område, der var omfattet af finansieringsomlægningen. Oplysningerne skulle bidrage til en belysning af reformens konsekvenser i forhold til blandt andet det samlede systems kapacitet og opbygning, opgavefordeling mellem kommuner og amtskommuner samt udviklingen i samarbejdet mellem kommuner og amtskommuner.

Det regionale udviklingsråd udarbejdede - på baggrund af generelle oplysninger, egne informationer og kommunernes årlige redegørelser - en redegørelse til Socialministeriet om udviklingen det forudgående kalenderår på det område efter lov om social service, der var omfattet af finansieringsreformen.

1.1.2 De nye udviklingsråd

Rådenes opgave

Som led i kommunalreformen er der i henhold til lov om social service § 188 for perioden fra 2007 til og med 2010 nedsat et udviklingsråd i hver region. Udviklingsrådenes opgave er at følge og drøfte udviklingen på det sociale område og tillige på specialundervisningsområdet.

De nærmere regler for udviklingsrådets virke er fastsat i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 162 af 10. marts 2006 om udviklingsråd som led i kommunalreformen og Socialministeriets vejledning nr. 106 af 12. december 2006 om udviklingsråd som led i kommunalreformen.

Fokus på kommunalreformen

Udviklingsrådene skal følge og vurdere implementeringen af kommunalreformen, og det er derfor områder, der berøres af reformen, udviklingsrådene skal fokusere på i deres redegørelser, herunder bl.a. de områder, hvor amtskommunerne indtil kommunalreformens ikrafttræden har haft et myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar.

Udviklingsrådenes redegørelser

Udviklingsrådene skal hvert år i årene 2008 til og med 2010 udarbejde en redegørelse til Velfærdsministeriet og Undervisningsministeriet om udviklingen på det sociale område og på specialundervisningsområdet.

Udviklingsrådenes redegørelser indgår i grundlaget for ministeriernes løbende vurdering af, hvordan kommunalbestyrelser og regionsråd varetager deres opgaver efter 1. januar 2007. Samtidig indgår redegørelserne i ministeriernes årlige redegørelse til Folketinget om udviklingen på områderne.

Der redegøres nærmere for grundlaget i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelserne i kapitlet om arbejdsmetode.

1.1.3 Formålet med strukturreformen

Når Udviklingsrådets redegørelse for 2007 læses, er det godt at holde sig for øje, hvad formålet med strukturreformen var. Kun derved kan det vurderes, om udviklingen sker som planlagt, eller om der er grund til at skride ind overfor uhensigtsmæssigheder. Strukturkommissionen beskriver i sin rapport i 2004, at svaghederne ved det da gældende system var:

- § En stor del af forvaltningsenhederne er uhensigtsmæssigt små i forhold til den opgaveløsning, som lovgiverne i dag kræver.
- § Det er svært at sikre en sammenhængende og koordineret indsats. Problemet bunder i vidt omfang i, at ansvaret for nogle opgaver er delt mellem flere forskellige decentrale forvaltningsled. Det giver risiko for "gråzoner".
- § På enkelte områder kan identificeres problemer som følge af parallelle funktioner/opgaver fordelt på flere forvaltningsled. Mellem forvaltningsleddene kan det vanskeliggøre en koordinering og prioritering i opgavevaretagelsen, ligesom det kan vanskeliggøre effektiviseringer og kvalitet i opgavevaretagelsen.

På baggrund heraf blev der i 2004 indgået forlig mellem regeringspartierne og Dansk Folkeparti.

Forligets formål

Det hedder i forligsteksten:

- § Målet med reformen er at fastholde og videreudvikle en demokratisk styret offentlig sektor, hvor der er etableret et solidt fundament for en fortsat udvikling af det danske velfærdssamfund.
- § Vi skal derfor fremtidssikre den decentrale offentlige sektor, som er et særkende for Danmark, ved at skabe bæredygtige enheder med et klart ansvar for at levere velfærdsydelser af høj kvalitet til danskerne.
- § Fremtidens større kommuner giver muligheder for en bedre opgaveløsning, hvor flere velfærdsopgaver kan løses i kommunerne. Med flere opgaver placeret lokalt skal demokratiet styrkes, idet flere politiske beslutninger træffes lokalt."

Aftaleparterne er enige om, at reformen hverken skal indebære højere skatter eller øgede offentlige udgifter. Ændringerne i opgavefordelingen vil blive gennemført ud fra princippet om, at reformen er udgiftsneutral og pengene følger med opgaverne. Derved sikres, at de myndigheder, der får ansvaret for nye opgaver kompenseres herfor af de myndigheder, der afgiver opgaverne.

1.2 Sammensætning af udviklingsrådene

Kommunale og regionale repræsentanter

Udviklingsrådet for region Syddanmark er sammensat af 4 repræsentanter fra regionsrådet, samt en politisk repræsentant fra hver af de 22 kommuner.

Der har været mulighed for at flere kommunalbestyrelser lader sig repræsentere i fællesskab, men ingen af kommunerne har ønsket at anvende denne mulighed. Det skal bemærkes, at det ikke er et krav, at repræsentanten for kommunalbestyrelsen og regionsrådet er medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Repræsentanten i udviklingsrådet skal dog under alle omstændigheder kunne tegne kommunalbestyrelsen

henholdsvis regionsrådet i forhold til udviklingsrådets opgaver og beslutninger, for eksempel en beslutning om at udviklingsrådet iværksætter en undersøgelse i en eller flere kommuner.

Brugerrepræsentanter

De udpegede repræsentanter fra alle kommunalbestyrelser i regionen og fra regionsrådet har i et forberedende møde truffet beslutning om, hvilke brugerorganisationer på det sociale område og specialundervisningsområdet, der skal være repræsenteret i udviklingsrådet. Det fremgår af vejledningen om udviklingsråd, at Danske Handicaporganisationer (DH) samt Skole og Samfund skal være repræsenteret i Udviklingsrådet. For valget af øvrige brugerorganisationer forudsættes det, at organisationen er lokalt funderet i regionen og besidder et tilstrækkeligt lokalkendskab. En mere landsdækkende brugerorganisation kan dog i relevante tilfælde få repræsentation i Udviklingsrådet.

I Region Syddanmark har Udviklingsrådet repræsentanter fra følgende brugerorganisationer: SIND (1), LEV (1), Dansk Epilepsiforening (1), Hjerneskadeforeningen og HjerneSagen (1), Dansk Handicapforbund (1), Gigtforeningen (1), Skole og Samfund (2), Bedre Psykiatri (1), SAND (1), SVID (1) og Børnesagens fællesråd (1).

Valg af formand

På det forberedende møde i de respektive udviklingsråd blev der ligeledes af og blandt repræsentanterne fra af kommunalbestyrelserne valgt en formand for udviklingsrådet.

Fordeling af repræsentanter

I Region Syddanmark består udviklingsrådet således af en repræsentant for hver af de 22 kommuner, 4 regionsrådsmedlemmer og 12 repræsentanter fra brugerorganisationerne, i alt 38 medlemmer.

En fortegnelse over medlemmerne er optaget som bilag 2 til denne redegørelse.

1.3 Udviklingsrådenes virksomhed

Til hvert udviklingsråd er der knyttet et sekretariat. Det er statsforvaltningen i den pågældende region, der sekretariatsbetjener udviklingsrådet.

Der er ikke i lovgivningen fastsat nærmere regler om udviklingsrådenes virksomhed i form af forretningsorden, vedtægter, mødevirksomhed eller lignende.

Det enkelte udviklingsråd har derfor fastsat sin egen forretningsorden¹.

2 Arbejdsmetode

2.1 Indledning

Nærværende redegørelse om udviklingen på det sociale område og specialundervisningsområdet er udviklingsrådenes første redegørelse af i alt 3 årlige redegørelser om udviklingen, fordelt på årene 2007, 2008 samt 2009.

¹ De enkelte udviklingsråds forretningsordener kan ses på udviklingsrådenes hjemmeside:
<http://www.statsforvaltning.dk/site.aspx?p=3686>

I det følgende redegøres for den metodiske tilgang til udarbejdelse af redegørelsen.

2.2 Sekretariaternes netværksgruppe

Af "Vejledning om udviklingsråd som led i kommunalreformen" fremgår det, at det er en forudsætning, at udviklingsrådenes sekretariater (statsforvaltningerne) samarbejder om retningslinjer for fælles fremstillingsformer, der sikrer en gennemgående ensartet struktur og systematik, der gør tilgangen til redegørelserne så let som muligt.

Fælles retningslinjer mv.

Statsforvaltningerne nedsatte på den baggrund en netværksgruppe for udviklingsrådenes sekretariater, der afholdt opstartsmøde i januar 2007. På opstartsmødet blev det vedtaget at udvide netværksgruppens obligatoriske samarbejde om fælles retningslinjer til også at indebære løbende erfaringsudveksling, fælles hjemmeside, udvikling af opgaver til fremme af kvaliteten af sekretariatsbetjeningen af udviklingsrådene med videre.

2.3 Skabeloner til kommunernes og regionernes redegørelser

Spørgeskemaer

Netværksgruppen har i et tæt samarbejde udviklet en fælles skabelon til kommunernes og regionernes redegørelser til udviklingsrådene. Skabelonen består af i alt 4 spørgeskemaer, fordelt på 1 spørgeskema til regionerne og 3 spørgeskemaer til kommunerne.

Kommunernes spørgeskemaer er opdelt på nedenstående områder:

- Tilbud til Børn og Unge
- Tilbud til Voksne
- Specialundervisning

Foranstaltninger som i CIAS

Foranstaltningerne inden for det sociale område er udvalgt som de foranstaltninger, kommunerne kvartalsvist indberetter til Det Centrale Informations- og AnalyseSystem (CIAS).

Skabelonens formål

Formålet med den fælles skabelon har først og fremmest været at sikre muligheden for at kunne sammenligne redegørelserne såvel inden for regionerne som på landsplan. Dette ud fra en forudsætning om at udviklingsrådene kan leve op til kravene om ensartethed i de redegørelser, som rådene skal udarbejde til ministerierne, jf. "Bekendtgørelse om udviklingsråd som led i kommunalreformen".²

Skabelonerne har samtidig kunnet tilvejebringe et overblik for kommunerne og regionerne over de indholdsmæssige krav til redegørelserne til udviklingsrådene, hvormed skabelonerne også har fungeret som et redskab til at kvalificere og lette redegørelsesarbejdet.

Afprøvning af spørgeskemaer

Spørgeskemaerne har forud for udsendelse til alle kommuner/regioner været afprøvet af repræsentanter for kommuner samt regioner fordelt over hele landet. Dette for at gøre spørgeskemaerne så tilgængelige som muligt og samtidig sikre, at der eksempelvis ikke vil blive stillet spørgsmål, som ikke er relevante eller spørges til tal, som kommunerne og regionen ikke kan opgøre og så videre.

Overvejelser ift. spørgsmål

Spørgsmålene i skabelonen (spørgeskemaerne) afspejler de områder, der i løbet af 2007 har været debatteret i de 5 udviklingsråd, ligesom der i skabelonen er indeholdt en række

² Bekendtgørelse nr. 162 af 10. marts 2006

mere generelle spørgsmål med mulighed for at beskrive udviklingsområderne, politikker og tendenser mv. For så vidt angår generelle og brede spørgsmål har det været op til kommunerne/regionerne at vurdere, hvilke svar det har været relevant at fremhæve samt i hvilken detaljeringsgrad. Spørgeskemaerne har endvidere indeholdt en række åbne tekstfelter, hvor der har været mulighed for at redegøre mere frit i forhold til udviklingen på det sociale område og specialundervisningsområdet, herunder til beskrivelse af eventuelle strukturafledte konsekvenser.

I høringssvar fra brugerorganisationer er der udtrykt, at man anser skabelonmodellen som uegnet til at belyse udviklingen.

Der er i udarbejdelsen af spørgeskemaerne taget højde for kravene til kommunernes og regionernes redegørelser, som bestemt i bekendtgørelsen.

Udsendelse af spørgeskemaer

Spørgeskemaerne blev udsendt til samtlige kommuner og regioner medio december 2007 med indberetningsfrist for kommunerne og regionerne inden den 1. marts 2008.

D: 25. januar sendte Sekretariatet for Udviklingsrådet en reminder til kommunaldirektørerne i de 10 kommuner, der endnu ikke havde påbegyndt indtastning i databasen.

Ved indberetningsfristens udløb havde Region Syddanmark samt 13 kommuner indberettet i alle relevante skabeloner. Der blev udsendt en rykkerskrivelse til de resterende 9 kommuner, med frist til d. 6. marts, hvor databasen ville blive lukket ned.

Ved nedlukningen d. 6. marts var det alene Ærø Kommune, der ikke havde udfærdiget redegørelse.

Sekretariatet for Udviklingsrådet underrettede på baggrund heraf Ærø Kommune til det kommunale tilsynsmyndigheder d. 14. marts 2008.

Særlige temaer:

Velfærdsministeriet har i medfør af bekendtgørelse nr. 162 af 10. marts 2006 om udviklingsråd som led i kommunalreformen udmeldt to særlige temaer for udviklingsrådenes redegørelser for 2007:

Særligt tema I – Udviklingen i tilbudsmønstret til børn, unge og voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Særligt tema II – Udslusning fra forsorghjem

Netværksgruppen har efterfølgende drøftet de særligt udmeldte temaer og udsendt en anmodning til kommunerne om nye oplysninger samt en uddybning af områder, som allerede har været indeholdt i de udsendte skabeloner til kommunerne og regionerne.

2.3.1 Udviklingsrådenes database (databehandling)

Netværksgruppen har – i samarbejde med databaseudbyderen interresearch – udviklet en særskilt database til samling af alle data fra kommunernes og regionernes redegørelser til udviklingsrådene.

Netbaseret indberetning

Kommunerne og regionerne har indberettet deres redegørelser til udviklingsrådene i databasen, hvilket har givet sekretariatene mulighed for at databehandle oplysningerne såvel inden for den enkelte kommune/region, på tværs af kommunerne i regionen samt på landsplan.

Netværksgruppen planlægger at anvende og udvikle databasen løbende i perioden for udviklingsrådenes virke. Databasen vil således samle kommunernes og regionernes redegørelser for de tre redegørelsesår: 2007, 2008 samt 2009 og der vil dermed være mulighed for at kunne følge udviklingen inden for det sociale område samt specialundervisningsområdet hen over denne periode.

Databasen vil endvidere indeholde oplysninger vedrørende de af Velfærdsministeriet og/eller Undervisningsministeriets særligt udmeldte temaer i redegørelsesårene.

2.4 Det Centrale Informations- og Analysesystem

Kommunerne skal hvert kvartal indberette oplysninger om udviklingen på det sociale område til Det Centrale Informations- og Analyse System (CIAS), jf. "Bekendtgørelse om udviklingsråd som led i kommunalreformen". Kommunernes indberetninger til CIAS skal bidrage som et væsentligt grundlag for udviklingsrådenes løbende drøftelse af udviklingen på det sociale område.

Det Centrale Informations- og Analysesystem administreres af Servicestyrelsen, som hvert kvartal offentliggør en statusrapport vedr. kommunernes indberetninger.

Indberetninger vedr. 2007

Erfaringerne fra indberetningerne for 2007 har vist, at det har været meget vanskeligt at indhente indberetningerne fra kommunerne. Dels har svarprocenterne været lave og svingende, og dels har indberetningerne ikke været fyldestgørende (kun delvise indberetninger). Det har dermed ikke været muligt at sammenligne tallene, ligesom systemets opbygning har medført ringe mulighed for at kunne spore forskydninger mellem foranstaltningerne, idet der ikke registreres på cpr.nr., således at borgeren kan følges.

Det usikre datagrundlag har betydet, at nærværende rapport ikke anvender CIAS data direkte, men at disse er brugt som baggrund for kommunernes kommentarer i deres redegørelser.

Flere kommuner har udtrykt, at man forventer at få langt mere styr på datagrundlaget i 2008.

Netværksgruppen har afholdt møde med Servicestyrelsen med henblik på drøftelse af mulighederne for at kvalificere systemet samt mulighederne for at fremme svarprocenterne, og forventer at svarprocenterne fremadrettet vil være mere tilfredsstillende.

2.5 Klagenævnets rapport vedr. 2006/2007

En anden del af datagrundlaget for udviklingsrådenes årlige redegørelser er Klagenævnets årlige rapport om klager inden for specialundervisningen.

Klagenævnets rapport vedrørende skoleåret 2006/2007 blev offentliggjort i marts måned 2008. Rapporten opgør de klager, som klagenævnet har afsluttet i perioden 1. januar 2007 til 1. november 2007 og opdeler klagerne på henholdsvis Københavns Kommune og de resterende kommuner.

Antallet af klager

I rapporten indgår en oversigt over klagerne fordelt på kommunerne, hvormed der over tid vil kunne følges en udvikling i antallet af klager i de enkelte kommuner. Det må derfor forventes, at rapporten fremadrettet vil kunne vise en udvikling, som vil kunne give anledning til eventuelt at foretage yderligere undersøgelser i enkelte kommuner og/eller regioner.

Klagerne årsager

I Rapporten opgøres blandt andet årsagerne til klagerne, men da opgørelsen er foretaget ud fra enten Københavns kommune eller de resterende kommuner under eet, vil det for de 4 ud af 5 regioner være yderst vanskeligt at fastlægge, hvad der klages over i de respektive kommuner og regioner.

2.6 Evaluering af proces

Udviklingsrådet har i sit første leveår etableret sig, og i årets løb drøftet forskellige problemstillinger. Herudover har Udviklingsrådet især brugt tiden på at blive "klædt på" til opgaven, ved at indkalde fagpersoner fra forskellige områder.

Rådet har herudover iværksat 3 egne undersøgelser, en blandt de tidligere amtslige specialskoler, en blandt de tidligere amtslige børne- og ungeinstitutioner, og en undersøgelse af specialundervisningsområdet.

Egne undersøgelser 2007

Sidstnævnte undersøgelse er en kvalitativ undersøgelse af den specialpædagogiske bistand i kommunerne i region Syddanmark efter kommunalreformen, laves i samarbejde med KVIS i region Syddanmark, og professor Bent B. Andreasen fra Danmarks Pædagogiske Universitet. Undersøgelsen blev iværksat i november 2007, med planlagt færdiggørelse medio april 2008.

Desværre har KVIS haft vanskeligt ved at få svar ind fra kommunernes PPR kontorer og skoler (i skrivende stund er det alene 6 PPR kontorer ud af 22 der har svaret, samt 22 kontaktpersoner ude fra de enkelte skoler (og der er langt over 100 skoler i regionen). KVIS-rapporten vil derfor først kunne færdiggøres efter udløbet af Udviklingsrådets frist for aflevering af redegørelsen, men undersøgelsen vil naturligvis blive en del af redegørelsen for 2008.

KVIS vil søge at udfærdige et kort notat på baggrund af de indkomne svar, dette vil være at finde i kapitel 6.2.3.2.

Skabelonerne:

Statsforvaltningen Syddanmark har stået for den praktiske afvikling af arbejdet i databasen, dvs. indtastning af skabelonerne og udsendelse heraf til alle landets kommuner.

Der har været mange tilfælde, hvor de udsendte mails er blevet væk i kommunerne. På landsplan er der i alt udsendt 58 nye link til kommunerne, nogle kommuner har endda måttet rekvirere nye link 2 gange.

Efter at indberetningerne var påbegyndt har der i nogle tilfælde opstået tekniske problemer i databasen, således at indberettede data efterfølgende forsvandt.

Udbyderen af implikationen DefGo.net har i de fleste tilfælde lokaliseret fejlen til, at der har været 2 brugere inde i en skabelon samtidigt. Problemerne er blevet klaret ved, at enten har kommunen indberettet data igen, eller at udviklingsrådets sekretariat har tilbudt at indtaste data, i de tilfælde, hvor kommunen havde lavet et print af disse.

Tekniske problemer

Sekretariaterne evaluerer i efteråret på, om det anvendte system er tilstrækkeligt stabilt til, at det anvendes igen.

Der har i sekretariaterne været stor forståelse for, at når kommunerne har brugt megen tid på at fremskaffe de mange data, så er det frustrerende at den tekniske side af redegørelsen svigter "på målstregen".

Udviklingsrådet har modtaget mange henvendelser fra kommuner, der finder, at der pålægges dem et stort tidspres i forbindelse med redegørelserne.

Udviklingsrådet er enig heri.

Tidspres

Når kommunerne reelt først kan få et overblik over det forløbne år medio/ultimo januar, er der meget kort tid til at samle disse data, evaluere på dem, få politikere til at forholde sig hertil, høre handicapråd, for endeligt at indtaste de endelige redegørelser inden 1. marts. Sideløbende hermed sendes svarene i høring hos de brugerorganisationer, der ikke er repræsenteret i handicaprådene.

Efter fristen 1. marts er det Udviklingsrådet, der kommer under tidspres. Efter lukning af databasen, skal alle data fordeles til de 5 regioner, der skal følges op på evt. dobbeltindberetninger og andre fejl, de mange data skal analyseres, og redegørelse skal skrives. Når henses til, at data reelt først foreligger medio marts, og at der ligger en påske under forløbet, er der meget få uger til at udfærdige redegørelsen.

Samlet set er det Udviklingsrådets vurdering, at kommunernes redegørelser trods tidspreset indeholder værdifulde data, og Udviklingsrådets redegørelser bygger i meget høj grad på disse data.

Desværre må det også erkendes, at der sandsynligvis kunne være udtaget endnu flere resultater af kommuner og regionens redegørelser. Det har grundet den korte tidsfrist ikke været muligt at kontakte kommuner eller region, når der har været tvivl om datagrundlaget – ofte vil en samtale kunne afsløre fejl eller bekræfte overraskende resultater.

3 Nye strukturer med kommunalreformen

Med kommunalreformen blev myndighedsstrukturen på det sociale område og på specialundervisningsområdet ændret. Kommunerne fik – som noget nyt – det samlede ansvar for at træffe afgørelse om borgernes visitation til et tilbud på det sociale område og specialundervisningsområdet.

Regionerne som leverandør

Samtidigt blev de gamle amtskommuner nedlagt, og de nye regioner fik et leverandøransvar i forhold til kommunerne inden for visse områder. Regionerne kan opfylde sin forpligtelse ved at bruge egne tilbud eller ved at samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud, herunder selvejende institutioner. Regionsrådenes leverandøransvar betyder, at regionen er forpligtet til at tilpasse kapaciteten og udvikle de regionale tilbud efter aftale med kommunerne i regionen. Som redskab til at koordinere og planlægge udviklingen i forholdet mellem kommunernes behov og det samlede udbud af tilbud i regionen, er der indført en forpligtelse til at udarbejde en rammeaftale for hver region.

Ansvar ligger hos kommunerne

Idet kommunerne har overtaget det fulde myndigheds- og finansieringsansvar på social- og specialundervisningsområdet, har de også overtaget ansvaret for de specialiserede tilbud, der tidligere blev drevet af amterne. En række af disse tilbud er målrettet mod behov, der må antages at opstå forholdsvist sjældent i den enkelte kommune. For at imøde-se behovet for specialrådgivning er den nationale Videns - og Specialrådgivnings Organisation (VISO) oprettet.

Forpligtende samarbejder

Enkelte kommuner har endvidere, for at undgå en kommunesammenlægning, etableret et samarbejde med andre kommuner omkring varetagelsen af visse opgaver på blandt andet det sociale område og specialundervisningsområdet. Dette samarbejde sker med hjemmel i lov om forpligtende samarbejder³.

3. 1 Konklusion og rådets anbefalinger

Konklusioner fra redegørelsens kapitel 3 om strukturer er:

Samarbejde mellem kommuner og Regionen:

Overordnet set kan det konstateres, at samarbejdet mellem de Syddanske kommuner og Region Syddanmark fungerer godt. Det være sig i forhold til en helt generel vurdering, og i forhold til samarbejdet i forbindelse med rammeaftalen.

Generelt vurderes samarbejdet godt af begge parter, enkelte kommuner ønsker mere dialog, og finder samarbejdet præget af megen indberetning.

Udviklingsrådet anbefaler, at Regionerne får mulighed for – i lighed med de kommuner der fungerer som driftsherrer af egne tilbud – at kunne tilpasse driften af de enkelte institutioner løbende på baggrund af konstaterede behov. Ingen aktører har interesse i at der drives tilbud der er hæmmede af ændret efterspørgselsmønster.

³ Jf. Lov nr. 541 af 24. juli 2005 om forpligtende samarbejder.

Udviklingsrådet foreslår ministeriet at ændre i regelgrundlaget, således at regionerne får mulighed for løbende at tilpasse driften på baggrund af konstateret efterspørgsel, uanset en gældende rammeaftale (der ikke har forudset ændringen).

Omkring VISO:

Udviklingsrådet finder, at formidlingsdelen i VISO kan løses langt enklere, hurtigere og billigere, ved at skele til andre løsninger, som eksempelvis Medicconnects udbudsløsning, der benyttes af kommunerne til bestilling af speciallæge- og psykologerklæringer. Medicconnect er et datterselskab af Kommuneinformation, der er ejet af KL. Medicconnect har fordelen ved at være et kendt system i kommunerne, der har bevist, at det magter en effektiv formidlingsopgave.

Udviklingsrådet vurderer, at Medicconnect i løbet af ½ år vil kunne have et fungerende system oppe at køre, der kan dække formidlingen af eksperter på VISO området.

Udviklingsrådet vurderer, at kommunerne kan få større udbytte af de nu anvendte midler til drift af VISO, ved at formidlingsopgaven således overgår til et computerbaseret udbudssystem som Medicconnect.

VISOs vidensdelingsopgaver kan videreføres ved fortsat tilskud til de videnscentre, der samarbejdes med i dag.

Udviklingsrådet forestiller sig en tosidet model, hvor Videnscentrene fortsættes i VISO regi. Formidlingsdelen tilføres en "Medicconnect-løsning", således at VISO løbende finder og godkender de eksperter der oprettes i systemet, medens bestilling af fagkonsulenter/eksperter sker direkte fra kommunen, der således også vælger om der ønskes en udredning eller rådgivning. Kommunen afregner selv direkte med den bestilte konsulent.

VISO kan ligeledes bestille rådgivning i de tilfælde, hvor borgere kontakter VISO direkte; VISO afregner da med den pågældende rådgiver direkte, på samme måde som kommunerne.

Fordelen ved denne model er, at kommunerne bevarer en valgfrihed i forhold til, hvem man indgår aftaler med, der kan ske bedre borgerinddragelse, der sker hurtig afvikling af de bestilte sager, og det er for alle helt gennemsigtigt, hvorledes systemet bruges. VISO bibeholder rollen som dem der godkender de pågældende eksperter, og for kontakten til Videnscentrene.

Udviklingsrådet foreslår at finansieringen således deles i to dele, en fast obligatorisk grundtakst beregnet pr. indbygger til drift af VISOs vidensdel, godkendelse af eksperter, drift af det computerbaserede udbudssystem, samt til betaling af de rådgivninger, der er bestilt direkte grundet borgerhenvendelser. Herudover afregner kommuner og regioner efter forbrug, direkte mellem kommune/region og konsulent/ekspert.

Brugerorganisationerne konstaterer forholdene omkring VISO og anbefaler, at der sættes fokus på VISO modellen.

Forpligtende samarbejder:

Udviklingsrådet vurderer, at de 3 forpligtende samarbejder der er i region Syddanmark fungerer efter hensigten.

3.2. Beskrivelse og analyse af de nye strukturer

I det følgende beskrives de nye strukturer ud fra en generel vinkel, hvorefter der kommenteres på forholdene i Syddanmark

3.2.1 Samarbejdet mellem kommunalbestyrelser og regionsråd (rammeaftaler)

Kommunerne indgår en rammeaftale med de øvrige kommuner i regionen og med regionen gældende for et år af gangen⁴. Rammeaftalerne omfatter – med regionale variationer – det sociale område, det almene ældreboligområde og specialundervisningsområdet. Rammeaftalen udarbejdes på grundlag af de kommunale redegørelser til regionen, som kommunerne udarbejder omkring deres behov for og forventede brug af tilbud i regionen⁵.

Formålet med rammeaftalerne

Hovedformålet med rammeaftalerne er at skabe et værktøj, der sikrer en tilpasning af de tilbud, som rammeaftalerne omfatter. Rammeaftalen skal blandt andet fastlægge regionsrådets forpligtelser i forhold til kommunerne i regionen, omfanget af kommunernes forpligtelse til at stille regionale tilbud til rådighed for andre kommuner og omfanget af den løbende faglige udvikling af indholdet i tilbuddene. Rammeaftalen skal videre indeholde oplysninger om blandt andet takster for kommunernes køb af pladser og beskrivelser af det faglige indhold og kvaliteten i tilbuddene.

Tilbud, som kommunerne skulle overtage ved strukturreformen, de såkaldte "skal-områder" er ikke omfattet af rammeaftalerne.

På specialundervisningsområdet omfatter rammeaftalerne alene de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år henvist af kommunerne, som det påhviler regionsrådene at drive i henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 3.

Udover at være et planlægnings- og udviklingsværktøj er der også fokus på processen omkring indgåelsen af rammeaftalerne. Ifølge bekendtgørelserne skal rammeaftalen således sikre en åben dialog om udviklingen inden for de omfattede områder samt skabe gennemsigtighed og åbenhed for borgerne.

⁴ Jf. Servicelovens § 6, stk. 2, Folkeskolelovens § 47, stk. 3 og voksenspecialundervisningslovens § 6h.

⁵ De nærmere krav til rammeaftalerne og de kommunale redegørelser er fastlagt i bekendtgørelse nr. 36 af 23. januar 2006 om rammeaftale m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, samt bekendtgørelse nr. 354 af 24. april 2006 om kommunalbestyrelsens årlige redegørelse til regionsrådet og rammeaftalen mellem regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen på specialundervisningsområdet.

Rammeaftalearbejdet 2007.

Alle 22 kommuner har vurderet samarbejdet med Region Syddanmark i forbindelse med rammeaftaleindgåelsen.

18 kommuner finder samarbejdet godt, og 4 kommuner vurderer det til rigtigt godt. Ingen kommuner finder samarbejdet mindre godt eller dårligt.

5 kommuner føler at arbejdet med rammeaftalerne er meget tidspresset. Som nævnt ovenfor, vil dette tidspres altid være tilstede, når man skal træffe aftaler om forventet fremtidigt forbrug, idet kommunerne typisk først skal have overblik over det aktuelle/historiske forbrug.

Forenklet sagt har kommunerne først mulighed for at vurdere på forbruget af ydelser i 2007 engang midt / sidst i januar, hvor de nøjagtige forbrugstal foreligger.

Skal der ske høringer ol. Opstår tidspresset, helt analogt til arbejdet med de kommunale redegørelser til Udviklingsrådet.

Herudover går bemærkningerne på at det er et godt og konstruktivt samarbejde, præget af gensidig respekt, professionalisme og effektivitet.

En kommune finder det omfattende materiale svært at gennemskue, en anden kommune finder samarbejdet ulige, da kommunen vurderer at regionen tilsyneladende er bedre resourcemæssigt udrustet end kommunen.

Rammeaftaler:

Regionen vurderer, at der generelt er et godt samarbejde, der har været præget af fleksibilitet og vilje til samarbejde hos alle parter. Der er oprettet Det Administrative Samarbejdsforum, samt flere arbejdsgrupper. Der har været afholdt en fælles konference for alle regionens kommuner, hvor udviklingstendenser og planer fremover blev programsat, med det formål at indtænke disse i rammeaftalearbejdet.

Regionen oplever som særlig udfordring affødt af strukturreformen, at der kan opstå konflikter mellem tilbudsudbydere og efterspørgende kommune, såfremt den konkrete borger i et tilbud skal serviceres på en særlig dyr måde – eksempelvis grundet pålæg fra arbejdstilsynet. Kan kommune og udbyder af tilbudet ikke blive enige om prisen, må kontrakten for denne borger opsiges, med et uplanlagt flytning som følge. I den tid tvisten er aktuel, oparbejdes et underskud, der vil påvirke de øvrige betalende kommuner via kommende års takstfastlæggelse.

Regionen anser det uhensigtsmæssigt, at de lokale tilbud der oprettes af kommunerne fremover ikke omfattes af rammeaftalesystemet, men alene er et anliggende mellem driftsherrekommunen og de kommuner der indgår kontrakter med. Tilbudene kan findes via Tilbudsportalen, men der er ikke som ved rammeaftalen en overordnet koordinering på området.

Regionen vil løbende videreudvikle rammeaftalekonceptet for at disse løbende tilpasse de markedsmæssige vilkår, området er underlagt. Der arbejdes på at gøre rammeaftalerne mere synlige og resultatskabende.

Generelle problemstillinger:

Region Syddanmark finder, at der i takt med at kommunerne etablerer egne tilbud, i stigende grad vil blive behov for at sætte fokus på forsyningssikkerheden. De nyopståede egne tilbud er ikke omfattet af rammeaftalerne, og derfor ikke en del af rammeaftalerne. Det betyder, at rammeaftalerne vil omhandle en stadig mindre del af markedet for de specialiserede tilbud.

Det vurderes, at Region Syddanmark vil give de mindre kommuner problemer med at finde relevante tilbud.

Tilbudsportalen

Udviklingsrådet erindrer om, at alle eksisterende tilbud er at finde på www.Tilbudsportalen.dk, herunder også de mange egne tilbud, der ikke er del af rammeaftalerne.

Region Syddanmark er bundet af rammeaftalerne på en mere restriktiv måde end kommunerne, idet kommunerne frit kan oprette egne tilbud og derved ikke søge pladser i regionsregi. Region Syddanmark kan ikke tilpasse tilbudene efter konstaterede behov, da rammeaftalen jo har defineret grundlaget for de enkelte institutioners drift.

Region Syddanmark oplever endvidere, at den generelle regel om at en kommune med kort varsel kan forlange at overtage et regionalt tilbud, i væsentlig grad står i vejen for langsigtet planlægning af tilbudene.

Udviklingsrådet anbefaler, at Regionerne får mulighed for – i lighed med de kommuner der fungerer som driftsherrer af egne tilbud – at kunne tilpasse driften af de enkelte institutioner løbende på baggrund af konstaterede behov. Ingen aktører har interesse i at der drives tilbud der er hæmmede af ændret efterspørgselsmønster.

Udviklingsrådet foreslår ministeriet at ændre i regelgrundlaget, således at regionerne får mulighed for løbende at tilpasse driften på baggrund af konstateret efterspørgsel, uanset en gældende rammeaftale (der ikke har forudsat ændringen).

Institutions-
overtagelse

Det må formodes, at der nu 1 år efter struktur reformen er fundet et leje for, hvilke institutioner der er behov for at Region Syddanmark driver. Dette bør medføre, at der også bredt gives regionen opbakning til – og mulighed for - fornuftig og effektiv drift af disse resterende institutioner. Udviklingsrådet finder at fortsat udvikling af faglighed og metoder i disse tilbud skal prioriteres højt.

Derfor foreslår Udviklingsrådet, at der udvikles en mere forhandlingspræget model for overtagelse, herunder at der ikke med så kort varsel kan kræves overtagelse. Eventuelt kan der udmeldes en sidste deadline for kommuners ønske om overtagelse af regionsdrevne tilbud, og at der herefter ikke kan ske driftsherreskift uden at begge parter er enige i overdragelsen.

3.2.2 VISO

I forbindelse med at kommunerne skulle overtage ansvaret – også for de specialiserede tilbud er den nationale Videns - og Specialrådgivningsorganisation, VISO oprettet som en støttefunktion til kommunerne⁶. VISO skal dække de mest specialiserede og komplicerede problemstillinger inden for følgende områder:

- Børn og unge med handicap
- Børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer
- Udsatte grupper
- Voksne med handicap
- Socialpsykiatrien
- Specialundervisning og socialpædagogisk bistand til børn, unge og voksne.

Det sociale område

På det sociale område kan VISO bistå kommuner, borgere og kommunale, regionale og private tilbud med vejledende specialrådgivning, samt bistå kommunen med vejledende udredning af dens borgere.

Specialundervisningsområdet

På specialundervisningsområdet kan VISO bistå kommuner, borgere og kommunale, regionale og private tilbud med vejledende specialrådgivning. I sager om specialundervisning og specialpædagogisk bistand skal kommunen foretage den egentlige udredning, og VISO kan udelukkende give støtte til kommunens egen udredning.

VISOs bistand vil således oftest have form af rådgivning, supervision og vejledning, men kan også omfatte afdæknings- eller udredningsopgaver.

VISOs rådgivning og udredning er kun vejledende, og det er altid kommunen, der afgør om, og i hvilket omfang VISOs rådgivning og/eller udredning skal følges.

Henvendelser til VISO i 2007

I 2007 var det samlede antal henvendelser til VISO 1.701 på landsplan, heraf blev 521 til egentlige VISO sager, 1.102 henvendelser gav anledning til rådgivning og 78 blev registreret som fejlhenvendelser. Derudover blev 43 henvendelser afvist af VISO⁷.

De 1.701 henvendelser til VISO dækker over alle typer henvendelser. Det vil sige, at tallet omfatter henvendelser fra både offentlige myndigheder og privatpersoner - og organisationer. Af de 1.701 henvendelser til VISO udgør 1.199 henvendelser fra en myndighed eller en privat/selvejende institution. Dette tal kan være større, da det ikke fremgår, hvem der har henvendt sig i 115 af henvendelserne. Af de 1.199 henvendelser fra myndigheder og private/selvejende institutioner er 454 blevet til VISO- sager, 700 har udmøntet sig i rådgivning fra VISO. 45 af henvendelserne er fejlhenvendelser og 11 afviste VISO-sager.

Kommunernes og regionerne har i redegørelserne til udviklingsrådene angivet antallet af henvendelser, typen af ydelser der er efterspurgt, tilfredshed med rådgivningen, samt om rådgivningen er blevet anvendt i det videre sagsforløb.

⁶ Jf. Lov nr. 58 af 18. januar 2007, § 13 og bekendtgørelse nr. 161 af 10. marts 2006 om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation - VISO

⁷ Afvisning dækker de tilfælde, hvor VISO i første omgang opretter en sag, men i løbet af sagsbehandlingen når frem til, at der ikke er en egentlig sag. Fejlhenvendelser dækker henvendelser, der ikke vedrører VISO's sagsområde.

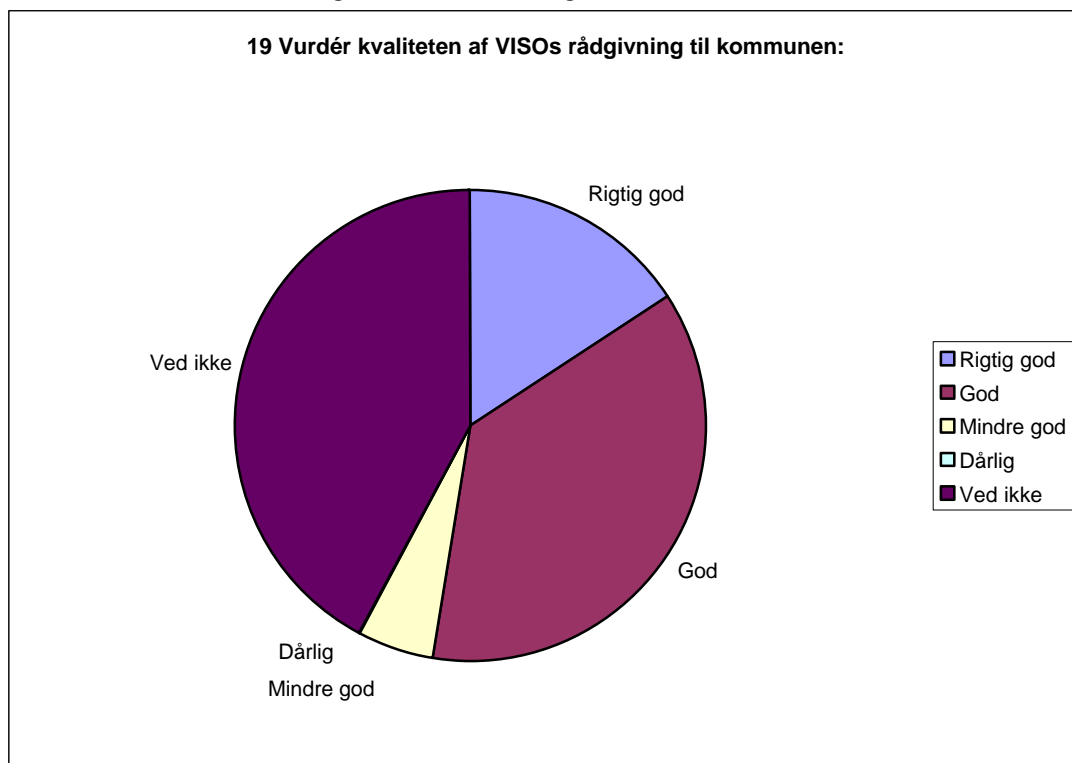
3.2.2.1 Børn og ungeområdet.

Kommunerne oplyser, at de i 38 tilfælde, har henvendt sig til VISO for at få rådgivning på B&U området. Disse henvendelser har ført til 12 rådgivninger og vejledninger, og 3 konkrete udredninger.

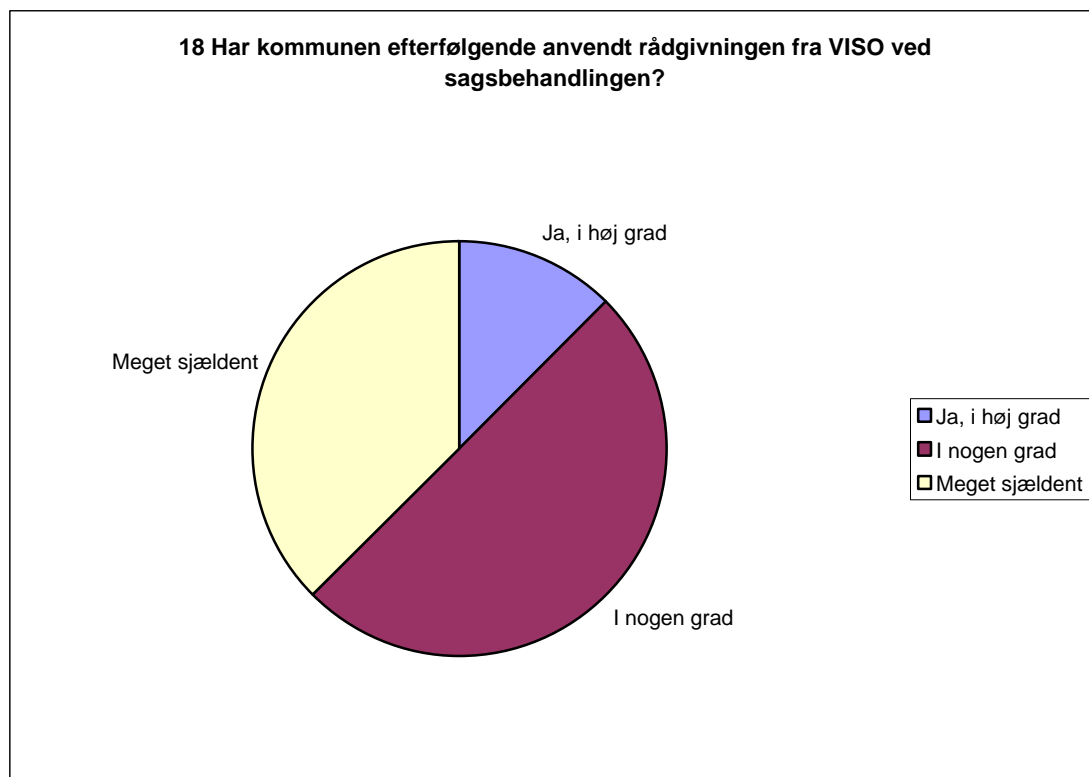
VISO's egen opgørelse for alle henvendelser i region Syddanmark viser, at der i de 22 syddanske kommuner har været samlet 51 forespørgsler på B&U området, der førte til i alt 8 udredninger og 43 rådgivninger og vejledninger.

Der vurderes, at der er forholdsvis god overensstemmelse mellem VISOs tal og kommunernes indberetninger på området.

Kvaliteten af VISOs rådgivning vurderes af 10 ud af 19 kommuner som god eller rigtig god, kun en kommune vurderer den som mindre god. 8 ud af 19 kommuner angiver "ved ikke" til dette spørgsmål, hvilket dækker dels over at kommunen ikke har brugt VISO, dels tilfælde, hvor udredningerne ikke er færdige endnu.

2 ud af 16 kommuner angiver, at de i høj grad har kunnet bruge VISOs ydelse i den efterfølgende sagsbehandling, 8 ud af 16 kommuner vurderer at de kun i nogen grad har kunnet benytte materialet, medens 6 ud af 16 kommuner oplyser, at de meget sjældent har kunnet bruge VISOs indsats.

Kommunernes kommentarer på brugen af VISO kan deles op i flere grupper.

En gruppe mener VISO ikke er synlige nok dels grundet manglende information fra VISOs side, dels kommunens manglende opmærksomhed.

En gruppe mener at VISO er for restriktiv i sin visitation.

En kommune angiver at de selv har ekspertisen i egne fagkonsulenter, og en kommune mener ikke VISO har bibragt en konkret sag noget nyt. Endelig er der en kommune der fremhæver at VISOs tilbud ikke står mål med omkostningen.

3.2.2.2 Voksenområdet:

Kommunerne oplyser, at de i 80 tilfælde, har henvendt sig til VISO for at få rådgivning på voksenområdet. Disse henvendelser har ført til 17 rådgivninger og vejledninger, og 8 konkrete udredninger.

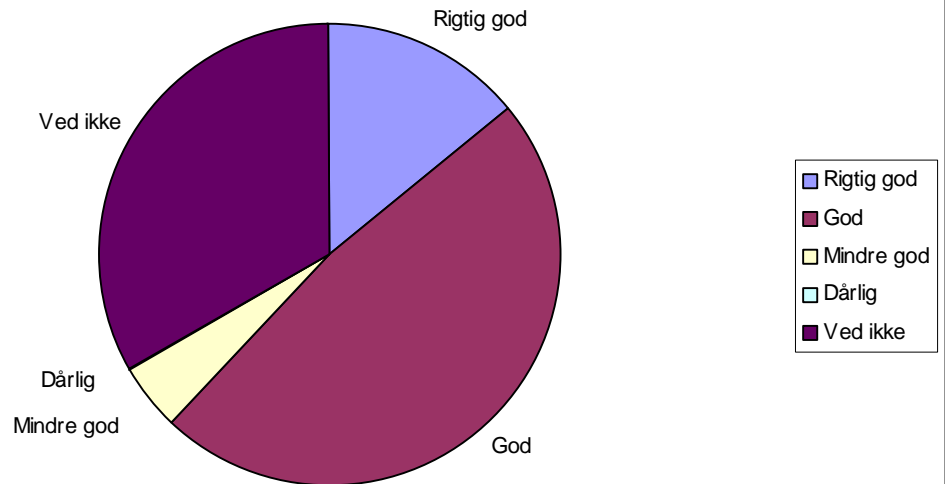
VISOs egen opgørelse for alle henvendelser i region Syddanmark viser, at der i region Syddanmark har været samlet 108 kommunale forespørgsler fra voksenområdet, der førte til i alt 52 udredninger og 53 rådgivninger og vejledninger.

Region Syddanmarks forvaltning og institutioner har på voksenområdet henvendt sig 9 gange, hvilket har resulteret i 4 udredninger og 5 rådgivninger.

Det vurderes, at der er nogen overensstemmelse mellem VISOs tal og kommunernes indberetninger på området.

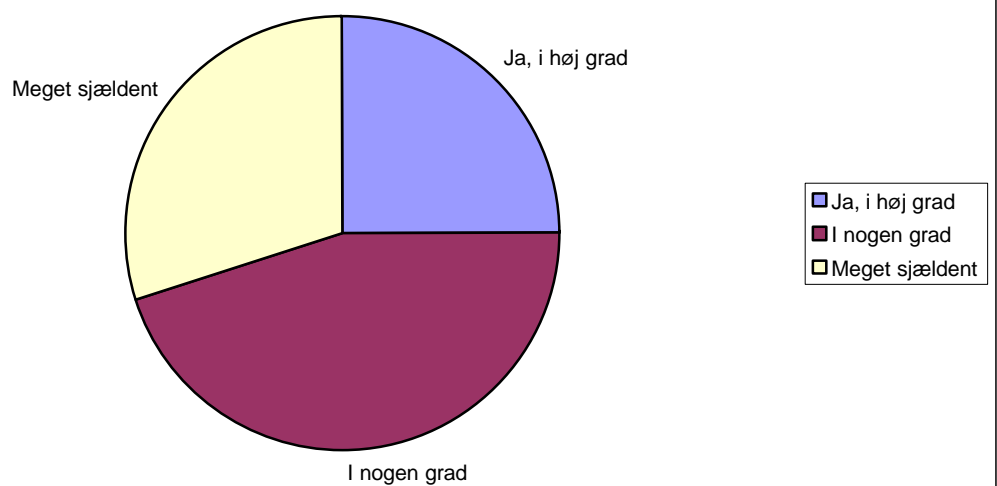
Kvaliteten af VISOs rådgivning vurderes af 13 ud af 21 kommuner som god eller rigtig god, 1 kommune vurderer den som mindre god. 7 ud af 21 kommuner angiver "ved ikke" til dette spørgsmål.

19 Vurdér kvaliteten af VISOs rådgivning til kommunen:

5 ud af 20 kommuner angiver, at de i høj grad har kunnet bruge VISOs ydelse i den efterfølgende sagsbehandling, 9 ud af 20 kommuner vurderer, at de kun i nogen grad har kunnet benytte materialet, medens 6 ud af 20 kommuner oplyser, at de meget sjældent har kunnet bruge VISOs indsats.

18 Har kommunen efterfølgende anvendt rådgivningen fra VISO ved sagsbehandlingen?

3.2.2.3 Specialundervisningsområdet

Kommunerne oplyser, at de i 25 tilfælde, har henvendt sig til VISO for at få rådgivning på voksenområdet. Disse henvendelser har ført til 7 rådgivninger og vejledninger, og 3 konkrete udredninger.

VISOs egen opgørelse for alle henvendelser i region Syddanmark viser, at der i region Syddanmark har været samlet 32 kommunale forespørgsler omkring specialundervisning, der førte til i alt 5 udredninger og 27 rådgivninger og vejledninger.

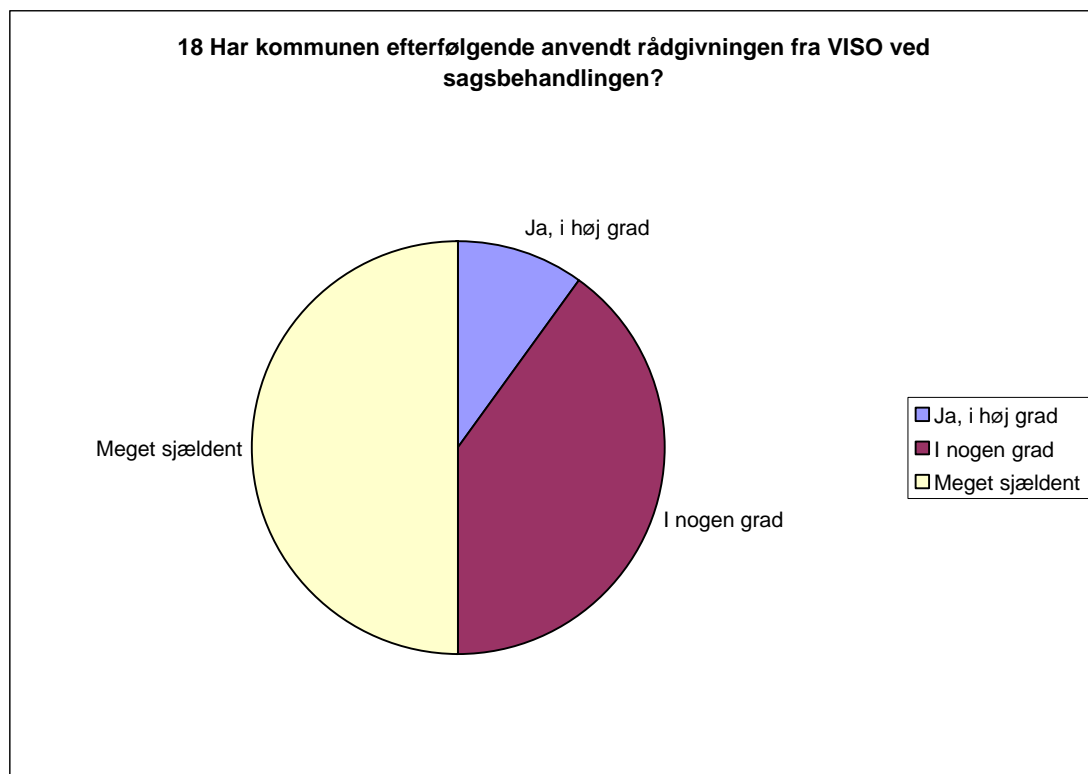
Region Syddanmarks forvaltning og institutioner har på specialundervisningsområdet ikke brugt VISO i 2007.

Det vurderes, at der er god overensstemmelse mellem VISOs tal og kommunernes indberetninger på området.

Kvaliteten af VISOs rådgivning vurderes af 4 ud af 16 kommuner som god eller rigtig god, 2 kommuner vurderer den som mindre god. 10 kommuner angiver "ved ikke" til dette spørgsmål.

1 ud af 10 kommuner angiver, at de i høj grad har kunnet bruge VISOs ydelse i den efterfølgende sagsbehandling, 4 kommuner vurderer, at de kun i nogen grad har kunnet benytte materialet, medens 5 kommuner oplyser, at de meget sjældent har kunnet bruge VISOs indsats.

2 kommuner angiver, at de forventer at bruge VISO mere fremover.

5 af 13 kommuner angiver, at sagsbehandlingstiden er for lang, at adgangen til VISO virker bureaukratisk og restriktiv,

Endelig tilkendegiver 1 kommune, at de oplever høj faglighed og omfattende behandling af henvendelser.

Flere høringssvar giver udtryk for, at det undrer at VISO ikke benyttes i yderligere omfang.

I Udviklingsrådet er drøftet, hvorledes VISO's indsats kan udnyttes bedre i kommunerne. VISOs rådgivning og udredningsforpligtigelse opfattes af kommunerne som en formidlingscentral, der kobler et ønske om udredning og hjælp i komplicerede sager, med et netværk af fagpersoner og specialister. Disse specialister arbejder landet over, og VISOs indsats er at visitere om der er behov for en udredning, og dernæst at koble sagen til en specialist på området.

Anbefaling

Udviklingsrådet finder, at formidlingsdelen i VISO kan løses langt enklere, hurtigere og billigere, ved at skele til andre løsninger, som eksempelvis Mediconnects udbudsløsning, der benyttes af kommunerne til bestilling af speciallæge- og psykologerklæringer. Mediconnect er et datterselskab af Kommuneinformation, der er ejet af KL. Mediconnect har fordelen ved at være et kendt system i kommunerne, der har bevist, at det magter en effektiv formidlingsopgave.

Mediconnects system er i dag ude ved stort set alle kommunale sagsbehandlere, der således er fortrolig med systemet.

Nuværende bruges det til at koble ønsket om udarbejdelse af speciallæge- og psykologerklæringer sammen med landets speciallæger og psykologer. Koblingen sker ved at sagsbehandleren direkte i systemet kort beskriver opgaven, og sender opgaven i udbud. De relevante fagspecialister byder så ind med både pris og tidsfrist for opgavens udførelse, hvorefter sagsbehandleren vælger mellem de indkomne tilbud.

Systemet har betydet en væsentligt nedsættelse af ventetiderne for speciallægeundersøgelser i f.eks. sygedagpengesager.

Mediconnect løste med systemet netop problemet med at koble kommunens ønske om undersøgelse i en konkret sag, med en specialist med tid og lyst til at løse opgaven.

Udviklingsrådet vurderer, at Mediconnect i løbet af ½ år vil kunne have et fungerende system oppe at køre, der kan dække formidlingen af eksperter på VISO området.

Udviklingsrådet vurderer, at kommunerne kan få større udbytte af de nu anvendte midler til drift af VISO, ved at formidlingsopgaven således overgår til et computerbaseret udbudssystem som Mediconnect.

VISOs vidensdelingsopgaver kan videreføres ved fortsat tilskud til de videnscentre, der samarbejdes med i dag.

Udviklingsrådet forestiller sig en tosidet model, hvor Videnscentrene fortsættes i VISO regi. Formidlingsdelen tilføres en "Mediconnect-løsning", således at VISO løbende finder og godkender de eksperter der oprettes i systemet, medens bestilling af fagkonsulenter/eksperter sker direkte fra kommunen, der således også vælger om der ønskes en udredning eller rådgivning. Kommunen afregner selv direkte med den bestilte konsulent.

VISO kan ligeledes bestille rådgivning i de tilfælde, hvor borgere kontakter VISO direkte; VISO afregner da med den pågældende rådgiver direkte, på samme måde som kommunerne.

Fordelen ved denne model er, at kommunerne bevarer en valgfrihed i forhold til, hvem man indgår aftaler med, der kan ske bedre borgerinddragelse, der sker hurtig afvikling af de bestilte sager, og det er for alle helt gennemslagsigt, hvorledes systemet bruges. VISO bibeholder rollen som dem der godkender de pågældende eksperter, og for kontakten til Videnscentrene.

Udviklingsrådet foreslår at finansieringen således deles i to dele, en fast obligatorisk grundtakst beregnet pr. indbygger til drift af VISOs vidensdel, godkendelse af eksperter, drift af det computerbaserede udbudssystem, samt til betaling af de rådgivninger, der er bestilt direkte grundet borgerhenvendelser. Herudover afregner kommuner og regioner efter forbrug, direkte mellem kommune/region og konsulent/ekspert.

Brugerorganisationerne konstaterer forholdene omkring VISO og anbefaler, at der sættes fokus på VISO modellen.

3.2.3 Forpligtende samarbejder

I forbindelse med kommunalreformen har Folketinget vedtaget Lov om forpligtende samarbejder⁸. Loven skaber de lovgivningsmæssige rammer for, at kommunerne kan indgå forpligtende samarbejder som alternativ til en kommunesammenlægning.

De omfattede kommuner samarbejder med hjemmel i loven om visse kommunale opgaver, herunder opgaver på det sociale område og specialundervisningsområdet. Samarbejdet er pligtmæssigt og samarbejdets karakter og form er fastlagt i loven.

Kommuner med forpligtende samarbejder på det sociale område og specialundervisningsområdet:

Kommuner med forpligtende samarbejder

Dragør Kommune har delegeret opgaver til Tårnby Kommune

Vallensbæk Kommune har delegeret opgaver til Ishøj Kommune

Fanø Kommune har delegeret opgaver til Esbjerg Kommune

Langeland Kommune har delegeret opgaver til Svendborg Kommune

Ærø Kommune har delegeret opgaver til Svendborg Kommune

Samsø har delegeret opgaver på specialundervisningsområdet til Odder Kommune og opgaver på det sociale område til Århus kommuner

Læsø har delegeret opgaver til Frederikshavn Kommune

I redegørelsen til udviklingsrådene har kommunerne angivet de forpligtende samarbejder, som de indgår i, samt beskrevet den forventede udvikling i dette samarbejde.

Børn og Ungeområdet:

3 Kommuner i region Syddanmark har forpligtende samarbejder med andre kommuner, det er Langeland, Ærø og Fanø Kommune. Ingen af de 3 kommuner har kommenteret samarbejdet på Børn og ungeområdet, men en samarbejdskommune Svendborg (løser opgaver fra Langeland og Ærø) udtrykker, at samarbejdet vurderes at være velfungerende, og at det har givet anledning til en revision af kommunens beregning af udgifter, med henblik på at skabe tydelighed i sammensætningen af udgifter og omfang af ydelser.

Hverken Esbjerg Kommune eller Svendborg Kommune forventer ændringer i det forpligtende samarbejde fremover.

⁸ Lov nr. 541 af 24. juni 2005 om forpligtende samarbejder.

Voksenområdet.

Der er 22 kommuner der har svaret. 11 mener at indgå i forpligtende samarbejder. Svarene viser, at begrebet sammenblandes med tværkommunale samarbejder i øvrigt, herunder eksempelvis borgmesteraftale mellem de 4 sønderjyske kommuner, rammeaftalerne i regionen, sundhedsaftaler og aftaler omkring misbrugsbehandling.

Ærø og Langeland oplyser at det forpligtende samarbejde med Svendborg Kommune fungerer tilfredsstillende, ligesom Svendborg selv angiver samarbejdet som velfungerende. Esbjerg angiver, at deres samarbejde med Fanø kommunefungerer rigtigt godt.

Ingen af de 3 samarbejder vurderes at skulle udvides yderligere i fremtiden.

Andre samarbejder

Der kan være grund til at nævne, at der på tværs af kommunerne foregår et stort tværkommunalt samarbejde på mange områder – eksempelvis har de fynske kommuner udviklet et net af entreprenørkontrakter med hinanden, hvor en kommune driver eksempelvis en tidligere amtsinstitution, og hvor alle andre kommuner i området ved gensidige kontrakter forpligter sig til at benytte stedet.

Ligeledes sker i de øvrige områder i regionen.

Udviklingsrådet vurderer, at de 3 forpligtende samarbejder der er i region Syddanmark fungerer efter hensigten.

4 Udviklingen inden for børn og unge området

Udviklingsrådet skal overvåge, at en række tilbud til børn og unge efter servicelovens bestemmelser, der tidligere blev varetaget af amtskommunerne, ikke forringes som følge af, at ansvaret for opgaverne efter kommunalreformen er henlagt til de enkelte kommuner.

Dag- og klubtilbud

De berørte områder er bl.a. særlige dag- og klubtilbud, hvor kommunalbestyrelserne skal sikre, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dag- og klubtilbud til børn og unge, der som følge af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling mv., der ikke kan dækkes gennem ophold i de almindelige tilbud.

Personlig hjælp, pleje og vedligeholdelsestræning

Endvidere overvåges servicelovens bestemmelser om personlig hjælp, pleje og vedligeholdelsestræning til børn, der som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor, samt tilbud om ledsagelse til unge mellem 16 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Udviklingsrådene overvåger også en række foranstaltninger, som kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlig behov for støtte.

Konsulentbistand, støtte i hjemmet mv.

Det drejer sig bl.a. om konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold, praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, familiebehandling, døgnophold, aflastningsordning i en netværksplejefamilie, i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution.

Personlig rådgiver, kontaktperson mv.

Endvidere drejer det sig om udpegning af en personlig rådgiver for barnet eller den unge, udpegning af en kontaktperson for barnet eller den unge og for hele familien, formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver, anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte, samt støtteperson til forældremyndighedens indehaver i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet.

Økonomiske støtte

Endelig drejer det sig om økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med foranstaltninger, der kan erstatte de oven for nævnte foranstaltninger med tiltag af mindre indgribende karakter.

Forældreplæg

Udviklingsrådene følger endvidere anvendelsen af foranstaltningen forældreplæg, som kommunalbestyrelserne kan anvende når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Anbringelser

Endelig overvåger udviklingsrådet kommunalbestyrelsernes tilbud i forhold til anbringelser uden for hjemmet eksempelvis døgninstitutioner, familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder, samt behandlingstilbud til unge stofmisbrugere.

4.1 Konklusion og rådets anbefalinger

Redegørelsens konklusioner fra kapitel 4 om udviklingen indenfor børn og ungeområdet er samlede her:

Vedr. lokale tilbud:

I Udviklingsrådet er drøftet, at netop udviklingen med flere tilbud i lokalområdet ikke nødvendigvis betyder afspecialisering, men derimod kan være et udtryk for øget service for borgeren, der herved får et lokalt tilbud, der kan matche de problemer der opleves i familien. Udviklingen med fremrykning af den forebyggende indsats, faglig opkvalificering og mere lokale tilbud, er således dele af hele formålet med kommunalreformen.

Vedligeholdelsestræning:

Samlet konkluderes, at der nok er et stigende behov for ordningen, og at det måske er en effekt af færre børn visiteres til specialskoler.

Ledsageordning:

Samlet konkluderes, at der ikke på området er opstået ændringer eller u hensigtsmæssigheder grunder strukturreformen.

Forebyggende foranstaltninger:

Udviklingsrådet anbefaler, at erfaringerne fra et eksisterende fagsystem kommer til

Anbefaling

at indgå i DUBU projektet, for at få erfaringer fra et system i drift med i DUBU.

Praktikophold for unge:

Udviklingsrådet konkluderer, at der ikke er særlige problemer med at løse disse sager.

Døgnophold for familier:

Udviklingsrådet vurderer, at nogle kommuner i videst muligt omfang søger at finde alternativ ordninger til døgnbehandling. Umiddelbart falder dette i tråd med proportionalitetsprincippet; det er uafklaret om tendensen skyldes strukturreformen.

Anbringelser:

Udviklingsrådet anbefaler, at kommunerne prioriterer højt, at der i forbindelse med beslutningen om anbringelse samtidigt findes et egnet anbringelsessted.

Kommunernes redegørelser afslører ikke yderligere om, hvorfor der er geografisk forskel, dette kan alene afklares ved yderligere undersøgelse.

Efterværn:

Udviklingsrådet forventer at der allerede næste år er en større del af efterværnene der skyldes at den unge i en midlertidig periode har behov for en støttende indsats, hvor arbejdet med sammenlægning og harmoniseringer er svundet yderligere ind i de enkelte kommuner.

Egen undersøgelse blandt Amtsinstitutioner:

Samlet konkluderes på baggrund af undersøgelsen:

- § Samarbejdet med de nye driftsherrer fungerer godt.
- § Der er samme antal visiterede i forhold til 2006.
- § Det opleves at sagerne gennemsnitligt er blevet tungere.
- § Det opleves, at driftsherren visiterer flere sager, end de gjorde i 2006.

Sikrede institutioner:

Udviklingsrådet finder, at der ikke er særlige problemer med ventetid for de sikrede institutioner.

Der er ikke oplysninger fra kommunernes redegørelser der tyder på, at det er vanskeligt for kommunerne at tilbyde foranstaltninger i forbindelse med udslusning fra de sikrede institutioner.

Unge misbrugere:

Udviklingsrådet forventer at kommunerne således i løbet af 2008 sætter fokus på især unge misbrugere, og anbefaler at der indgås tæt samarbejde mellem kommunernes misbrugsområde og Børn og Ungeområde, da en tidlig forebyggende indsats ofte vil skulle kombineres med behandlingstilbuddene. Da gruppen af unge misbrugere er stigende, anbefaler Udviklingsrådet at Velfærdsministeriet iværksætter vidensopsamling på området – hvorledes skal de unge håndteres i behandlingen, hvilke metoder virker bedst osv.

4.2. Beskrivelse og analyse af de nye strukturer

4.2.0.1 Politik på børn og ungeområdet:

Efter Serviceloven var kommunerne pligtige at udfærdige en sammenhængende B&U politik senest 1. januar 2007. Den sammenhængende børnepolitik er bestående af en B&U politik, og en kvalitetsstandard for sagsbehandlingen af B&U sager.

De fleste kommuner (16 ud af 19 kommuner) har således udfærdiget denne politik og oplever, at der er stor eller nogen overensstemmelse mellem politikken og de faktiske forhold i kommunen. 3 ud af 19 kommuner angiver, at kommunen ikke har formuleret politiske målsætninger.

Kommunernes uddybende besvarelse omkring dette retter sig især mod 3 forhold

- Flere kommuner er i gang med at analysere hvilke problemområder de har på B&U området, og desuden overvejelser om, hvilke tilbud man aktuelt har.
- Mange kommuner beskriver, at de har igangsat udviklingsaktiviteter, dels efteruddannelsesaktiviteter så medarbejderne rustes fagligt bedre, dels at der sker en udvikling af kommunens tilbud, så der rådes over relevante lokale tilbud.
- Flere kommuner beskriver en fremrykning af indsatsen, så tidlig forebyggende indsats prioriteres højere.

Mange kommuner bemærker, at 2007 var et sammenlægningsår, hvilket hele administrationens arbejde har båret præg af, lige fra arbejdet med politikker, til samarbejdet med regionsrådet.

Fredericia beskriver nok de klareste mål, nemlig at flest mulige tilbud skal ligge lokalt – ca. 80 %, og vurderer, at det også er sådan udviklingen for 2007 tegner sig.

"Sammenlægningsåret"

I Udviklingsrådet er drøftet, at netop udviklingen med flere tilbud i lokalområdet ikke nødvendigvis betyder afspecialisering, men derimod kan være et udtryk for øget service for borgeren, der herved får et lokalt tilbud, der kan matche de problemer der opleves i familien. Udviklingen med fremrykning af den forebyggende indsats, faglig opkvalificering og mere lokale tilbud, er således dele af hele formålet med kommunalreformen.

4.2.0.2 Generelle samarbejde med regionsrådet

Et overvejende flertal af kommunerne betegner samarbejdet med Regionsrådet som godt eller rigtigt godt. Ingen klassificerer samarbejdet som dårligt eller mindre godt, men 5 ud af 21 kommuner undlader at svare på spørgsmålet. Der efterlyses af Vejle Kommune et tættere samarbejde på børnepsykiatriområdet.

6 ud af 13 kommuner forventer ikke ændringer i samarbejdet, medens 7 ud af 13 kommuner forventer at samarbejdet løbende udvikles, gerne med mere dialog.

Samarbejdet omkring rammeaftalerne opleves af 17 ud af 19 kommuner som godt eller rigtigt godt, 2 ud af 19 kommuner oplever dette samarbejde som mindre godt eller dårligt.

Grunden til de negative svar er dels sene økonomiske udmeldinger om takstforhøjelser, dels at man ikke føler sig inddraget, men i stedet blot orienteres.

De positive tilbagemeldinger går på et godt, effektivt og professionelt samarbejde.

4.2.0.3 Lokale udfordringer:

11 ud af 20 kommuner oplever at der er særlige udfordringer på B&U området i forbindelse med strukturreformen, medens 9 ud af 20 kommuner ikke oplever dette.

Disse udfordringer består i 3 tilfælde af organisatoriske og strukturelle udfordringer i de nye sammensatte kommuner, hvor det opleves som et stort arbejde at få organiseret mest hensigtsmæssigt, samt at opbygge gode, effektive arbejds gange.

De fleste udfordringer opleves i forhold til at sikre og udvikle tilbudene på området; altså hvordan sikres tilstrækkeligt med pladser på relevante institutioner, og hvordan udvikles disse tilbud, så effektiviteten og fleksibiliteten bliver endnu større.

Flere kommuner bemærker, at de indgår i tæt samarbejde med nabokommuner om disse udfordringer.

4.2.0.4 Ventetider på B&U området

5 ud af 19 kommuner har angivet at have ventetider på området. Af kommentarerne til spørgsmålet fremgår, at mange kommuner har forvekslet begrebet ventetider med sagsbehandlingstid.

De områder, der er reel ventetid på er især tilbud om aflastning (2 kommuner), samt anbringelse i familiepleje/opholdssted (1 kommune). En kommune angiver ventetid på psykologudredning samt misbrugsbehandling og endelig på tilbud om familiebehandling i Familiehus.

Udviklingsrådet bemærker, at der angående psykologudredning er tekniske muligheder for at få løst opgaven hurtigt.

En kommune angiver at have ca. ½ års sagsbehandlingstid på udfærdigelse af § 50-undersøgelse. Dette er i strid med lovgivningen, idet fristen i servicelovens § 50 angives som maksimalt 4 måneder.

4.2.0.5 Øvrige forhold.

8 kommuner har givet øvrige bemærkninger.

1 kommune finder det vanskeligt at finde egnede opholdssteder eller sikrede institutioner, og en kommune finder at det er problematisk at få plads på sikret institution. Samme kommune har ikke svaret på spørgsmålet om ventetid.

En kommune kommenterer, at de har samarbejdet med familier og børn meget i fokus.

En kommune konstaterer at de har et stigende problem med unge med alvorlige misbrugsproblemer, stigende antal børn og unge med autisme/Asperger og ADHD, samt at der opleves et stigende antal forældre, der fralægger sig ansvaret for deres teenagebørn.

4.2.1 Børn med fysisk og psykisk funktionsevnededsættelse

Dag og klubtilbud.

Der er 18 kommuner, der har kommenteret CIAS data. Disse kommentarer kan deles op i 2 grupper, nemlig en gruppe på 5 kommuner der oplever en svag stigning henover året, og en større gruppe på 11 kommuner, der beskriver et stabil forbrug i 2007.

De fleste kommuner 12 ud af 19 kommuner, anvender både tilbud i egen kommune og tilbud i andre kommuner.

Kommunerne beskriver mange modeller for området, eksempler er specialpædagogisk bi-stand i normale dagtilbud, specialgrupper i almindelige tilbud samt specialbørnehave. På klubtilbud nævnes særlige SFO/klubtilbud. Ikke alle kommuner har særlige klubtilbud.

15 ud af 18 kommuner har ikke ændret i visitationen til tilbudene. Der er 2 ud af 18 kommuner, hvor der er sket ændringer udover det strukturmæssige (overgang fra amt til kommune). En kommune har nu altid pædiater med, ligesom der stilles krav om en psykologisk udredning. Den anden kommune har ligeledes sat yderligere fokus på funktionsvurderingen af barnet.

Disse tiltag ser udviklingsrådet som et udtryk for øget fokus på tidlig forebyggelse og kvalificering af det beslutningsgrundlag der danner baggrund for kommunens beslutning om visitation til dag- og klubtilbud.

På den praktiske side planlægger 4 ud af 19 kommuner ændringer i selve tilbudene.

To steder samles ekspertisen på området for at styrke fagligheden og skabe større helhed, et sted udvides åbningstiderne og et sted planlægges mere uspecificeret udvidelse af ydelser.

Formålet med disse ændringer angives af 3 kommuner at man ønsker at højne kvaliteten, 2 kommuner udvider målgruppen og øger kapaciteten, og 1 kommune regner med at opnå besparelser. Ved svaret har der kunnet svares mere end et formål.

2 kommuner ud af 18 planlægger nye tilbud, en vil oprette en specialgruppe i tilknytning til en ny vuggestue, og en opretter et særligt ADHD tilbud.

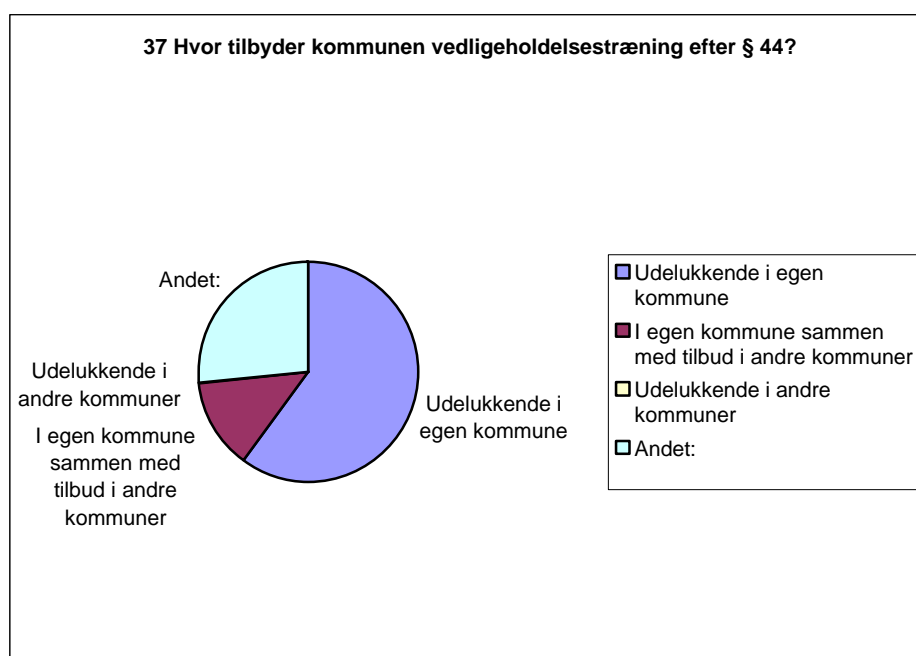
Vedligeholdelsestræning

17 kommuner har beskrevet udviklingen, heraf oplyser 3 at de mangler aktuel viden om udviklingen, og 2 kommuner har ingen børn der skal modtage vedligeholdelsestræning. I de resterende 11 kommuner er der 6 med uændret behov, og 5 der oplever et stigende behov for vedligeholdelsestræning til børn. Flere af disse opgiver et stigende antal børn med funktionsnedsættelser.

En kommune angiver herudover at der er et stigende behov, idet der visiteres færre børn til specialskoler. På specialskolerne er der typisk tilknyttet fysioterapeuter som en integreret del af undervisningstilbudet, og sammensætter kommunen selv alternative undervisningsforløb, må man forvente der vil komme et stigende antal børn, der har behov for vedligeholdelsestræning såfremt dette ikke er indeholdt i det alternative undervisningstilbud. Det er ikke sikkert at denne sammenhæng alene opleves i den ene kommune, dette kan alene afdækkes ved yderligere undersøgelser.

9 ud af 15 kommuner angiver at træningen udelukkende tilbydes i eget regi, medens 2 kommuner tilbyder det i samarbejde med andre kommuner.

4 kommuner bruger andre løsninger, heraf er der 2 der anvender privatpraktiserende fysioterapeuter.

Kommunerne løser således altovervejende området selv, nogle få gør brug af nabokommuner eller privatpraktiserende fysioterapeuter.

2 kommuner ud af 15 har planer om nye tiltag, det er konkret tilbud om vandtræning, og træning i grupper. En kommune er ved at afdække området mere konkret.

Samlet konkluderes, at der nok er et stigende behov for ordningen, og at det måske er en effekt af færre børn visiteres til specialskoler.

Ledsageordning for unge

Der er 16 kommuner der har beskrevet udviklingen i 2007, heraf har 4 oplyst at ordningen slet ikke bruges i kommunen, 11 oplever et stabilt - men lavt - niveau, og kun en kommune oplever et stigende behov. Flere kommuner angiver, at de unge i stedet typisk anvender hjælp efter børnehandicapreglerne, der giver et bedre tilbud. En kommune efterlyser at ordningen bør sættes ned til 14 - 15 år, da man så kan tilbyde ordningen til unge, der har behov for frigørelse af forældrene.

Det fremgår af svarene, at flere kommuner anvender pleje- og aflastningsfamilier til opgaverne i stedet for ledsageordning, eller som nævnt børnehandicapbestemmelserne. Kun en ud af 16 kommuner har igangsat egen tiltag indenfor området, nemlig oprettelsen af et ledsagekorps.

Samlet konkluderes, at der ikke på området er opstået ændringer eller u hensigtsmæssigheder grunder strukturreformen.

4.2.2 Forebyggende foranstaltninger

19 kommuner har kommenteret udviklingen ud fra CIAS tallene.

2 kommuner fortæller, de kan se at CIAS data er forkerte, og at de således ikke har indberettet de korrekte tal; se i øvrigt redegørelsens afsnit 2.4 om CIAS.

Flere kommuner beskriver, at de har udvidet de ambulante familierettede indsatser, og derved forrykket indsatser fra "tungere" foranstaltninger.

Flere kommune har færre antal aflastninger, nogle angiver at dette skyldes at man ikke kan finde egnede aflastningsfamilier.

Der er ikke nærmere uddybninger af spørgsmålet i redegørelserne, men der kan for udviklingsrådet at se være 2 forhold, der kan begrunde vanskelighederne.

- § Den lave arbejdsløshed, der giver flere muligheder på arbejdsmarkedet, betyder at færre ansøger om at blive pleje/aflastningsfamilie.
- § Af dagsordner i politiske fagudvalg kan ses, at kommuner har drøftet spørgsmålet, og i nogle tilfælde ændret betalingen for weekend-aflastning fra 2 døgn betaling for en weekend til 3 døgn betaling for samme periode. Det begrundes i, at et højere aflønningsniveau er nødvendigt for at fastholde og tiltrække pleje/aflastningsfamilier.

Generelt er billedet ellers uændret behov, eller et svagt stigende behov for forebyggende foranstaltninger.

En kommunerne fortæller at de har haft et så stort fald i familiedøgnbehandling efter servicelovens § 52, stk. 3, nr.4, at man har lukket et familiebehandlingssted. I stedet er sat fokus på familiebehandling i dagregi.

Dette viser at CIAS data ikke i sig selv kan anvendes, ved en fremrykning af indsatsen formår kommunen således at lave en mindre indgribende foranstaltning (dagbehandling) som alternativ til en mere indgribende foranstaltning (døgnbehandling). Det afgørende for om dette er en succes må være 2 faktorer, der ikke måles i redegørelserne, nemlig hvorvidt borgeren føler sig hjulpet, og om forvaltningen anser indsatsen for succesfuldt - altså opfyldes de mål der er sat i de konkrete handleplaner.

Manglende fagsystem for B&U området

Da sekretariatet for Udviklingsrådet i region Syddanmark har stået for den praktiske udsendelse af redegørelserne, har sekretariatet været i kontakt med mange af landets kommuner. På børn og ungeområdet har mange kommuner givet mundtligt udtryk for, at man mangler et fagsystem, der kan give præcist overblik over de igangværende foranstaltninger på børn og ungeområdet uden at det fører til en flere administrative indberetninger for sagsbehandlerne.

Udviklingsrådet peger på, at man ligeledes mangler et system, der kan måle på de mange indsatser og med en mere kvalificeret og systematisk dataindsamling. Kommunerne opsamler meget af denne viden hos den enkelte sagsbehandler, men den forbliver typisk som lokal sagsbehandlerviden, og udbredes ikke til hele forvaltningen eller for den sagskyld hele landet.

Disse 2 problemer er blevet aktualiseret af kommunalreformen, da det er blevet meget synligt, at de "gamle" kommuner holdt styr på området på meget forskellig måde.

Et manglende fagsystem er derfor blevet endnu mere nødvendigt; Velfærdsministeriet har iværksat DUBU-systemet sammen med KL, et projekt der skal munde ud i et færdigt IT fagsystem, der forventes færdigt primo 2010. Systemet bygger på ICS metoden, der er en bestemt faglig tilgang for sagsbehandlerne.

Der er dog allerede kommuner, der har iværksat udviklingen af et fagsystem. Udviklingsrådet vil pege på et system, der springer i øjnene.

Det er Tønder Kommune, der i samarbejde med datafirmaet "Brugerdata" fra Nr. Aaby på Fyn har udviklet et komplet fagsystem, der dels understøtter de rutiner sagsbehandlerne i forvejen har, dels indeholder et evalueringssystem på de igangværende foranstaltninger således at der løbende kan evalueres på succesraten i disse sager. Samtidigt er systemet direkte koblet på kommunens økonomisystem, så der sikres overensstemmelse mellem foranstaltninger og økonomi.

Brugerdata oplyser, at systemet kan tilrettes en hvilken som helst kommunes struktur, arbejdsgange og faglig tilgang, men at det i øvrigt opfylder alle kravene der ligger i DUBU-projektet.

Udviklingsrådet anbefaler, at erfaringerne fra dette fagsystem kommer til at indgå i

Fokusområder angivet af kommunerne på forebyggelsesområdet.

Der er 17 kommuner, der har beskrevet fokusområder indenfor det forebyggende foranstaltninger.

Disse svar kan inddeles i 5 grupper:

7 kommuner angiver fokus på tidlig indsats, flere med fokus på gravide og spædbørn, i samarbejde med af sundhedsplejen.

4 kommuner fokuserer på at udvikle det tværfaglige samarbejde.

4 kommuner fokuserer på et tæt samarbejde med familie og netværk, eksempelvis via Familierådslagning og fokusering på ressourcerne i familie og netværk.

3 kommuner fokuserer på aflastningsordninger.

2 kommuner fokuserer på udbyttet af forebyggende foranstaltninger, altså hvilken effekt har foranstaltningerne for de pågældende børn.

Flere kommuner angiver fokus på løbende at tilpasse foranstaltningerne til de aktuelle behov.

Herudover er der fokus på unge misbrugere, unge voldelige piger, kriminelle, økonomisk tilskud, udvikling af lokale tilbud, anbragte og metodeudvikling.

Der er således mange fokusområder i kommunerne, et forhold der også var gældende før kommunalreformen. Ingen kommune har beskrevet nye problemstillinger, der udspringer af strukturreformen.

Døgnophold for familier efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4.

Der er 19 kommuner der har svaret.

3 kommuner løser opgaven udelukkende i egne institutioner, 5 kommuner anvender både egne og samarbejder med andre kommuner, medens 10 kommuner udelukkende bruger institutioner i andre kommuner (både kommunale og private/selvejende).

Flere kommuner kommenterer, at man i videst muligt omfang ikke anvender døgnbehandling, men i stedet iværksætter dagbehandling.

Der er 9 ud af 19 kommuner hvor forvaltning eller politikere har drøftet ændringer i, hvorledes døgnbehandling skal løses fremover, medens 10 ud af 19 kommuner ikke har overvejet ændringer.

7 af disse kommuner overvejer at udvikle og oprette et eget tilbud, medens en kommune overvejer udvikling af alternative tilbud til døgnbehandling, med massiv indsats i hjemmet.

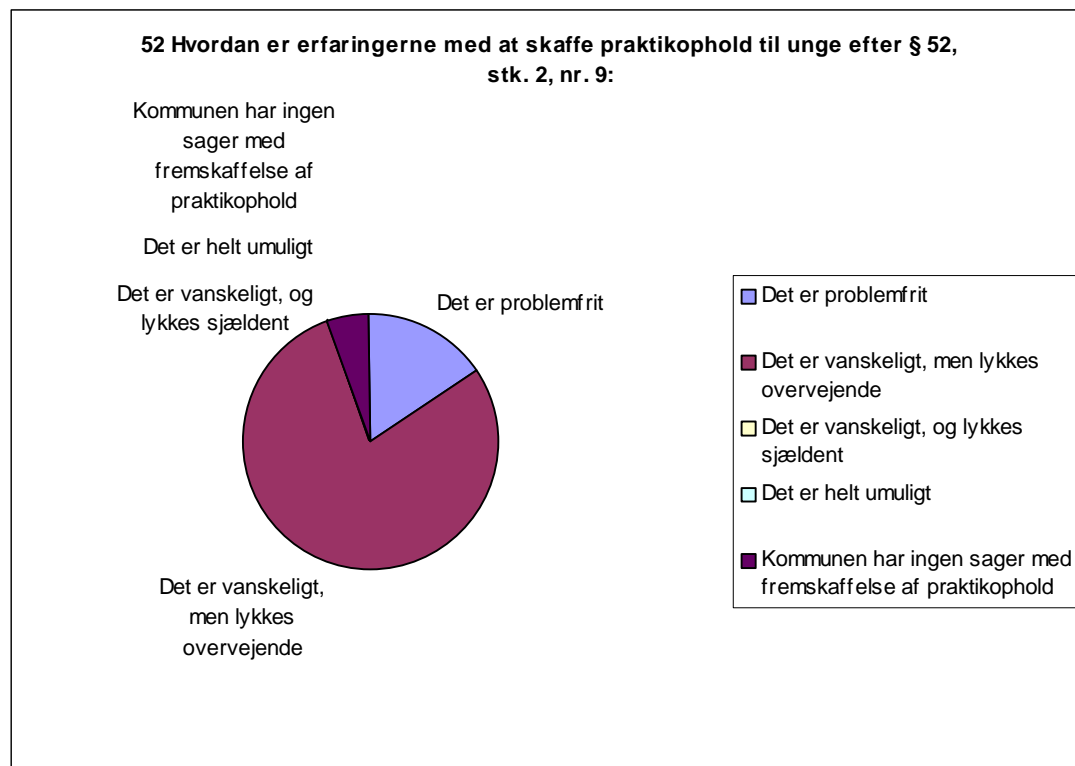
Formålet med disse overvejelser angiver 6 af 19 kommuner er at højne kvaliteten, 3 vil udvide målgruppen, 4 vil opnå besparelser og 3 vægter indsats i nærmiljøet.

Udviklingsrådet vurderer, at nogle kommuner i videst muligt omfang søger at finde alternativ ordninger til døgnbehandling. Umiddelbart falder dette i tråd med proportionalitetsprincippet; det er uafklaret om tendensen skyldes strukturreformen.

Praktikpladser efter servicelovens § 52, stk. 2 nr. 9.

19 kommuner har besvaret spørgsmålet

3 kommuner angiver, at det er problemfrit at finde praktikpladser, 15 kommuner angiver at det kan være problematisk, men at det overvejende lykkes. Ingen kommuner finder at det sjældent eller aldrig lykkes. 1 kommune har ingen af disse sager.

Udviklingsrådet konkluderer, at der ikke er særlige problemer med at løse disse sager.

Generelle kommentarer til forbyggende foranstaltninger.

Der er 12 kommuner der har kommenteret, heraf 2 med "ingen kommentarer".

3 kommuner har især i 2007 arbejdet med organisering, harmonisering eller politikker. 7 kommuner arbejder på udvikling af tilbud, herunder dannelse af et særligt rescue team til tidlig indsats i familierne, oprettelse af særligt ungeteam, erfaringsopsamling/effektevaluering, tiltag med fokus på nærmiljøet og oprettelse af aflastningstilbud i institution som alternativ til aflastningsfamilier.

4.2.3 Anbringelser af børn og unge

4.2.3.1 Anbringelsesområdet.

Der er 19 kommuner, der har kommenteret udviklingen ud fra CIAS data. 2 kommuner angiver, at CIAS tallene ikke er gode nok til at konkludere på.

11 kommuner har oplevet stigende eller svagt stigende antal anbringelser, 1 kommune oplever at der er færre anbragte i døgninstitutioner og plejefamilier, men flere netværks-anbragte og stagnerende antal anbragte i socialpædagogiske opholdssteder. 1 kommune oplever et fald i antal anbragte. 2 kommuner oplever uændret behov.

En kommune har øget antal støttepersoner til forældre til anbragte.

Der er således ikke noget entydigt mønster omkring anbringelsestilbud.

Fokusområder.

17 kommuner udpeger fokusområder.

9 kommuner har særligt fokus på ungegruppen, 4 har fokus på unge med misbrug, 4 kommuner fokuserer på netværk/familierådsslag, 4 kommuner vil have fokus på tidligere indsats / tværfaglighed og endelig er der 3 kommuner, der vil analysere områder yderligere.

Ventetid

Antallet af børn og unge der venter på at blive anbragt i et døgntilbud er besvaret af 15 kommuner. 8 kommuner har ingen der venter på tilbud, 3 kommuner har 1 barn/ung der venter, 2 kommuner har 2 børn/unge der venter, og der er en kommune der har 3 børn og en kommune med 5 børn der venter. Samlet er der 15 børn og unge der venter på en plads i et anbringelsessted i region Syddanmark.

Bemærkelsesværdigt er det, at alene 3 af disse børn/unge er fra Jylland, medens de resterende 12 børn er fra i alt 5 fynske kommuner. Ingen af de 2 store kommuner (Odense og Esbjerg) har børn/unge der venter. Tilsyneladende er det således "mindre" fynske kommuner, der accepterer ventetid fra det tidspunkt en anbringelse er besluttet, og til der er fundet et egnet anbringelsessted.

Der er 12 kommuner der har svaret på hvor mange døgn den gennemsnitlige ventetid er for en plads i døgnanbringelse. Der er 6 kommuner der ikke har ventetid, 1 kommune har 1 dags ventetid, 4 kommuner har 30 døgn ventetid og en kommune har 90 døgn ventetid.

Igen er det bemærkelsesværdigt, at det alene er en kommune i det jyske der har ventetid (30 døgn), medens de 5 andre kommuner med ventetid er fynske kommuner.

Udviklingsrådet anbefaler, at kommunerne prioriterer højt, at der i forbindelse med beslutningen om anbringelse samtidigt findes et egnet anbringelsessted.

Anbefaling

Kommunernes redegørelser afslører ikke yderligere om, hvorfor der er geografisk forskel, dette kan alene afklares ved yderligere undersøgelse.

Efterværn.

Der er 17 kommuner der angiver at have unge i alderen 18 - 23 anbragt i efterværn, med i alt 360 anbragte. Dette er alle voksne, der var i et anbringelsesforløb da de fyldte 18 år. Af disse, skyldes anbringelse i efterværn i 15 tilfælde, at der ikke er plads i det voksentilbud den anbragte ellers skulle have været placeret i, 85 tilfælde skyldes andre forhold, der ikke er uddybet af kommunerne i redegørelserne, men ved mundtlige samtaler med et par kommuner, angives arbejdet med struktur, harmoniseringer osv. i 2007, at nogle kommuner simpelthen ikke har formået at få disse unge ført ordentligt over i de pågældende kommuners voksenafdeling, hvorfor der er blevet "hængende" i systemet i en anbringelse med en børneparagraf.

I 260 tilfælde er begrundelsen den, at den unge har behov for kortvarig støtte for at kunne klare sig selv efterfølgende, altså helt i overensstemmelse med bestemmelsens formål.

Udviklingsrådet forventer at en større del ligger i denne sidstnævnte gruppe allerede næste år, hvor arbejdet med sammenlægning og harmoniseringer er svundet yderligere ind i de enkelte kommuner.

4.2.3.2 Udviklingsrådets egen undersøgelse blandt tidligere Amtsinstitutioner

Udviklingsrådet har lavet en undersøgelse på B&U området, nemlig en undersøgelse om hvordan udviklingen opleves ude i de tidligere Amtsinstitutioner. Undersøgelsen er lavet med udgangspunkt i at sammenligne forholdene i perioden 1/1 – 1/10 2006, med forholdene i perioden 1/1 – 1/10 2007.

Undersøgelsen er besvaret af 15 ud af 27 institutioner.

Undersøgelsen viser, at institutionerne generelt er godt tilfredse med samarbejdet med deres nye driftsherre (gennemsnitlig karakter 7,8 ud af 10, hvor 10 er bedst), svingende fra karakteren 5 til 10. Ingen mener at samarbejdet er bedre nu, end med de gamle amter. 6 ud af 14 institutioner mener at samarbejdet er på samme niveau som med amterne, og 7 ud af 14 institutioner mener samarbejdet var bedre med amterne, end det er med den nye driftsherre.

Antallet af visiterede børn er uændret fra 2006 til 2007, men andelen af børn fra driftsherre-kommunen selv, er i nogle institutioner højere i 2007 end i 2006. I udviklingsrådet er drøftet, om dette er udtryk for at driftsherren visiterer flere (lettere ?) sager til institutionerne, med pres på fagligheden til følge, eller er der reelt flere tungere sager i disse kommuner. 10 ud af 12 institutioner vurderer selv, at "sagstyngden" er ens i 2006 og 2007. 2 ud af 12 institutioner oplever at sagerne opleves tungere i 2007. Udviklingsrådet har diskuteret, at det kan skyldes en "sagspukkel", fra 2006, hvor kommuner har ventet med at iværksætte foranstaltninger i samme omfang som tidligere grunder strukturreformen.

Institutionslederne oplyser i undersøgelsen, at der i 2007 har været fokus på økonomisk styring, og at der ikke har været udviklingstiltag på den faglige del. Institutionslederne forventer, at der fremover sættes fokus på fleksibilitet og stordriftsfordele, økonomistyring via kontrakter og tilpasning af kapaciteten. Flere forventer, at de nye driftsherrer vil

bruge institutionerne til flere typer opgaver, evt. via specialisering på afdelingsniveau. Der er ledere, der forventer tab af fagligt speciale og øget grad af kontrol.

Undersøgelses konklusion

Samlet kan undersøgelsen konkluderes:

- § Samarbejdet med de nye driftsherrer fungerer godt.
- § Der er samme antal visiterede i forhold til 2006.
- § Det opleves at sagerne gennemsnitligt er blevet tungere.
- § Det opleves, at driftsherren visiterer flere sager, end de gjorde i 2006.

Undersøgelsen er at finde på Udviklingsrådet for region Syddanmarks hjemmeside <http://www.statsforvaltning.dk/site.aspx?p=3993>

4.2.4 Sikrede og særligt sikrede institutioner

Ingen kommuner i region Syddanmark er driftsherre for sikrede eller særligt sikrede institutioner.

Ventetider for sikrede institutioner

Der er 8 kommuner der har svaret, 6 oplever ingen ventetid, en kommune oplever ventetid på 1 døgn, og en kommune oplever ventetid på 6 døgn for at få en plads på sikret institution.

Den mest brugte foranstaltning for børn og unge efter udskrivning fra sikret institution er socialpædagogisk opholdssted, det benytter 8 ud af 18 kommuner sig af. 6 kommuner har ikke haft børn og unge på sikrede institutioner, og 3 kommuner benytter forebyggende foranstaltninger eksempelvis hjemgivelser med arbejdspraktik og kontaktperson, eller iværksætter andre anbringelser.

Region Syddanmark er driftsherre for en sikret eller særlig sikret institution. Der er sket ændringer i driften i 2007, en ændring der var planlagt af Vejle Amt inden strukturreformen. En del af pladserne er fysisk flyttet til Hedensted Kommune, og således overgået til Region Midtjylland.

Der er ingen ventetidsstatistik på området. De unge, der skal placeres på en sikret institution, får tildelt en ledig plads på en af de sikrede institutioner; dette koordineres indbyrdes af institutionerne. Imidlertid har der samlet på landsplan (hvor der i alt er 7 sikrede institutioner) i 2007 måtte siges nej til 182 henvendelser, heraf er 164 grundet pladmangel.

De resterende 32 pladser på Trindsvold flyttes på et senere tidspunkt til Kolding Kommune. Der er desuden grundet påbud fra Arbejdstilsynet sket ændringer i personalenormeringen.

Udviklingsrådet finder, at der ikke er særlige problemer med ventetid for de sikrede institutioner.

Der er ikke oplysninger fra kommunernes redegørelser der tyder på, at det er van-

skeligt for kommunerne at tilbyde foranstaltninger i forbindelse med udslusning fra de sikrede institutioner.

4.2.5 Behandlingstilbud til unge misbrugere

17 kommuner har kommenteret særlige fokusområder, heraf har 3 kommuner ikke behov for særligt fokus.

Hele 7 kommuner angiver at unge med misbrug skal være særligt i fokus, der opleves stigende antal unge med misbrug, og disse er svære at håndtere i systemerne. Kommunerne oplyser, at der i 13 ud af 19 kommuner er iværksat initiativer eller planlægges initiativer på misbrugsområdet, og mange af disse handler netop om fokusområderne. Udover unge i misbrug handler projekterne om misbrug i øvrigt, sundhedsprojekter, evaluering af tværkommunale aftaler og interne organisation, oprettelse af væresteder for skæve eksistenser, opsøgende arbejder, og udarbejdelse af udsattepolitik.

Udviklingsrådet forventer at kommunerne således i løbet af 2008 sætter fokus på især unge misbrugere, og anbefaler at der indgås tæt samarbejde mellem kommunernes misbrugsområde og Børn og Ungeområde, da en tidlig forebyggende indsats ofte vil skulle kombineres med behandlingstilbuddene. Da gruppen af unge misbrugere er stigende, anbefaler Udviklingsrådet at Velfærdsministeriet iværksætter vidensopsamling på området – hvorledes skal de unge håndteres i behandlingen, hvilke metoder virker bedst osv.

Der er grund til at minde om, at misbrugsbehandling af unge under 18 år stiller helt andre krav, end behandling af voksne – voksne er som udgangspunkt frivilligt indgået i behandling, og kan når som helst afbryde denne. Børn og unge under 18 år har samfundet derimod en særlig forpligtelse overfor, hvilket betyder at de ikke på samme måde kan tillades at afbryde behandlingsforløb.

Ovenstående forhold er led i en generel samfundsudvikling, men udviklingsrådet fornemmer, at de nye større kommuner ikke har samme grad af berøringsangst i forhold til de unge misbrugere, men i stedet søger at løse problemerne.

Region Syddanmark har ikke tilbud på området, og derfor heller ingen planer herfor

5 Udviklingen inden for voksenområdet

Voksenområdet omfatter sociale tilbud til personer mellem 18 og 65 år, og udviklingsrådet skal følge udviklingen inden for en række af disse tilbud og foranstaltninger.

Misbrugsbehandling og genoptræning	Udviklingsrådet skal blandt andet overvåge behandlingstilbud på misbrugsområdet og genoptræning. Idet disse områder med kommunalreformen er ændret en del ligger områderne i høj grad i et felt, hvor der er afgrænsningsproblematikker mellem det sociale området og sundhedsområdet.
Hjælpemidler	Hjælpemiddelområdet har i dele af landet ændret sig væsentlig, og kommunalreformens virkning på dette område er af stor interesse for udviklingsrådene.
Ledsageordninger	Ledsageordninger er et af de få sociale områder, hvor der er et egentligt retskrav, det er også et område, hvor der var store forskelle på tilrettelæggelsen før og efter kommunalreformen.
Forsorgshjem	Forsorgshjem og udslusning fra forsorgshjemmene, er et af de i alt to særlige temaer, som Velfærdsministeriet har bedt udviklingsrådene have et særligt fokus på i redegørelsen for 2007. Dette område vil derfor blive behandlet i et særskilt afsnit.
Tilsyn	Ansvar for at føre tilsyn med de regions drevne tilbud ligger hos regionsrådet. Ansvar for tilsyn med de kommunalt drevne og de private, selvejende m.fl. tilbud er beliggenhedskommunens. Der har i løbet af året været opmærksomhed på det tilsyn der føres med bosteder, og til en vis grad også med tilsyn og opfølgningen i forhold til den enkelte borger.
Øvrige tilbud og foranstaltninger	På voksenområdet skal udviklingsrådene desuden følge en række botilbud og dagtilbud. Derudover skal rådene ligeledes følge udviklingen i blandt andet bevillinger til biler og boligindretning.

5.1 Konklusion og rådets anbefalinger

Redegørelsens konklusioner og anbefalinger fra kapitel 5 om udviklingen indenfor voksenområdet, er samlet her:

Samarbejdet mellem region og kommuner:

Udviklingsrådet vurderer, at der generelt set foregår et godt samarbejde mellem kommunerne og Region Syddanmark. Det tidspres der opleves i forbindelse med rammeaftalerne vil altid være tilstede, når man skal træffe aftaler om forventet fremtidigt forbrug, idet kommunerne typisk først skal have overblik over det aktuelle/historiske forbrug.

Særlige udfordringer som følge af reformen:

Udviklingsrådet anbefaler at det overvejes at lade reglerne i servicelovens § 86 udvide til også at danne hjemmel for tilskud til borgerens transport til genoptræning.

Botilbud:

Ventetiderne på området kan ikke i sig selv danne grundlag for en konklusion, Således oplyser to kommuner, at den lange ventetid også er udtryk for borgere, der ønsker et konkret botilbud, og som er villige til at vente flere år på at få netop dette tilbud, samt en praksis med at borgere skrives på ventelisten i rigtig god tid, længe før behovet for en plads er akut.

Igen er det ikke muligt at konkludere på, om tilbudene er de rette og med rette mængde. Det kan ikke forventes, at der oprettes så mange botilbud, at der altid er ledig kapacitet. Dette ville betyde en merudgift for kommuner og borgere. En vis ventetid må derfor accepteres.

Imidlertid viser kommunernes redegørelser, at flere kommuner er i fuld gang med at udbygge og oprette tilbud på området.

Magtanvendelse:

For at kunne udveksle erfaringer på området, herunder fokus på magtanvendelsesreglerne contra omsorgspligten foreslås det, at der imellem kommunerne i Region Syddanmark og Regionen etableres en netværksgruppe, der efter et nærmere udarbejdet kommissorium kan forstå formidling, udvikling og ikke mindst udveksling af erfaringer inden for området.

Det er Udviklingsrådets opfattelse, at nedsættelse af en netværksgruppen kan medvirke til sikre korrekt brug af de ret komplicerede regler, herunder tryk ved anvendelsen af disse når dette undtagelsesvis er påkrævet.

Misbrugsbehandling:

Udviklingsrådet finder, at der er et stigende antal borgere, der tilbydes misbrugsbehandling. Det er uafklaret, om dette skyldes strukturreformen, men det er nok tvivlsomt.

Ledsageordning:

Udviklingsrådet gør ministeren opmærksom på, at det for borgeren kan have store konsekvenser at skulle administrere ordningen selv, eksempelvis er der i regionen Syddanmark eksempel på en borger, der af uvidenhed overtrådte ansættelsesretlige regler, og derved blev pålagt en bod af ikke uvæsentlig størrelse. Sådanne udgifter er der ikke mulighed for at søge støtte til hos kommunen. Problemet er ikke en følge af strukturreformen.

Udviklingsrådet anbefaler herudover ministeren at overveje en klargørelse af, hvilke ydelser der skal indgå i et botilbud.

Dagtilbud:

Udviklingsrådet vurderer, at der ikke er nævneværdige ventetidsproblemer på området

5.2. Beskrivelse og analyse af udviklingen på området

5.2.0.1 Politik på voksenområdet

Der er 21 kommuner der har svaret på spørgsmålet om der er overensstemmelse mellem kommunens politikker og de faktiske forhold på voksenområdet. 5 kommuner angiver, at de ikke har formuleret politiske målsætninger.

16 kommuner oplever, at der er nogen eller høj grad af overensstemmelse, ingen kommuner oplever ringe grad af overensstemmelse.

Det ses, at de fleste kommuner har politiske målsætninger på voksenområdet, og i kommentarerne til spørgsmålet fremgår, at de kommuner der endnu ikke har politikker, arbejder på at udfærdige disse.

Der er 15 kommuner, der har afgivet kommentarer. Af disse ses, at der arbejdes intenst med udarbejdelse og revision af politikker og konkrete mål. Nogle kommuner har udarbejdet 5 årige planer, hvorfor målene først forventes endeligt opfyldte når denne periode er udløbet.

5.2.0.2 Samarbejdet med Regionsrådet.

22 kommuner har svaret på spørgsmålet omkring samarbejdet med regionsrådet. 20 angiver at samarbejdet er godt eller rigtigt godt, medens 2 kommuner anser samarbejdet som mindre godt. Ingen kommuner finder samarbejdet dårligt.

16 kommuner har kommenteret samarbejdet.

3 kommuner angiver, at deres samarbejde med regionsrådet især vedrører rammeaftalerne, som 2 af disse finder er pressede tidsmæssigt, da der skal ske høringer ol.

10 kommuner finder at de har et generelt godt samarbejde med regionsrådet/-administration. 3 kommuner finder, at samarbejdet ikke har været optimalt, en har haft problemer med samarbejdet med regionsinstitutioner, en kommune mener ikke der er nok dialog og en kommune er utilfreds med sen udmelding om nye takster på "Strandvænget".

Udviklingsrådet vurderer, at der generelt set foregår et godt samarbejde mellem kommunerne og Region Syddanmark. Det tidspres der opleves i forbindelse med rammeaftalerne vil altid være tilstede, når man skal træffe aftaler om forventet fremtidigt forbrug, idet kommunerne typisk først skal have overblik over det aktuelle/historiske forbrug.

Der er 17 kommuner der har kommenteret forventningerne til det fremtidige samarbejde med regionsrådet. 15 kommuner forventer et fortsat samarbejde, flere med forventning om at det bliver endnu mere målrettet rammeaftaler, medens 2 kommuner forventer at samarbejdet vil ebbe ud i takt med at stadig flere kommuner overtager regionsdrevne institutioner.

5.2.0.3 Særlige udfordringer.

Alle 22 kommuner har besvaret spørgsmålet om der er særlige udfordringer grundet strukturreformen. 9 kommuner har ikke sådanne problemer, medens 13 kommuner finder der er særlige udfordringer.

4 af kommunernes særlige udfordringer er driften af de overtagede tidligere amtslige institutioner, med de udfordringer om løbende udvikling og tilpasning, samarbejde med andre kommuner osv. det fører med sig.

2 kommuner har interne organisatoriske udfordringer at løse, 4 kommuner arbejder med samarbejder enten mellemkommunale eller med regionen. Ærø og Langeland kommuner kommenterer her begge det forpligtende samarbejde med Svendborg Kommune: Langeland Kommune finder at det betyder ekstra administrativt arbejde, medens Ærø gerne selv ville have beholdt opgaver på beskæftigelsesområdet (der falder udenfor Udviklingsrådets fokusområde).

Tønder Kommune, der er landets geografisk 4. største kommune, men samtidig med en lav befolkningstæthed, har oplevet det problematisk, at der på genoptræningsområdet ikke er mulighed for at give borgerne kørselstilskud til genoptræning efter servicelovens § 86, hvorfor mange har valgt ikke at deltage i genoptræningen. Kommunen har derfor været nødsaget til at flytte træningen ud på kommunens plejecentre og i hjemmene, hvilket har betydet øget anvendelse af therapeuttimer til transport – og dermed færre antal timer til genoptræning.

Herudover peger mange kommuner på konkrete områder, hvor der ligger udfordringer, uden at problemstillingerne konkretiseres yderligere.

Det er eksempelvis boliger, autisme, svært anbringelige, ungdomsuddannelsen, domfældte, formelle møder/samarbejde, unge fysisk handicappede, frontalslappede, ældre sindslidende, misbrugere (både stof- og alkoholmisbrugere).

Udviklingsrådet anbefaler at det overvejes at lade reglerne i servicelovens § 86 udvide til også at danne hjemmel for tilskud til borgerens transport til genoptræning.

5.2.1 Botilbud

19 kommuner har kommenteret CIAS data på botilbudsområdet, heraf oplever 14 kommuner, at der er et stabilt behov for pladser, medens 5 kommuner oplevede mindre stigninger i 2007. En kommune angiver, at opgørelsen af forbruget på forsorgshjem og krisecentre ikke kan opgøres for sidste kvartal i 2007, da forbruget typisk først kendes, når der indgår en faktura i kommunen. Denne problemstilling skyldes, at borgeren kan blive visiteret ind af stedet selv uden at kommunen er involveret.

I årets sidste kvartal vil det betyde, at CIAS skal have data, før kommunen har modtaget fakturaer, hvorfor opgørelsen vil være usikker.

Af redegørelserne fremgår, at kommunerne i overvejende grad har botilbud – og opretter botilbud - efter almenboligloven; flere kommuner angiver, at det væsentlige ikke er, hvilket regelsæt tilbudet er oprettet efter, men i stedet det konkrete indhold der tilbydes. En kommune angiver, at man til stadighed har behov for at have tilbud efter serviceloven, da disse tilbud giver kommunen flere handlemuligheder ved behovsændringer.

17 kommuner har afgivet svar på, hvor mange personer under 50 år, der er indskrevet i de almindelige plejehjem. Der er i alt 39 af disse yngre plejehjemsbeboere, svingende fra 0 personer (7 kommuner), 1 – 4 beboere (8 kommuner), og flere end 6 personer (2 kommuner). Det højeste antal er 15 beboere.

Udviklingsrådet kan ikke konkludere, om hvorledes tendensen er på området.

Umiddelbart vil man tænke, at der er tale om løsninger, der ikke er så specialiserede og dermed måske betænkeligt, men det må pointeres, at udviklingsrådet ingen kendskab har til, om disse borgere måske selv foretrækker denne løsning og dermed føler sig godt hjulpet. En kommune oplyser, at de tilfælde, hvor de har beboere under 50 år på plejecentre, er det de pågældende borgere selv, der har insisteret på at kommunen skulle finde en lokal løsning, og har ikke ønsket eksempelvis en amtslig institution – enten grundet det faglige/pædagogiske indhold, eller på grund af den geografiske afstand. Et af tilbudene i kommunen er et meget specialiseret tilbud, der har karakter af et enkeltmandsprojekt.

Oplysningerne om, hvorledes kommunerne anvender egne botilbud i forhold til andre tilbud, vil de kommende år give oplysninger om eventuelle ændringer i kommunernes visitation.

Der er 17 kommuner, der har svaret på spørgsmålet om, hvorledes botilbud anvendes. I 2007 er der én kommune der bruger ikke-kommunale lokale tilbud, medens 5 bruger tilbud i andre kommuner, og 11 kommuner bruger flest egne lokale tilbud.

Af det samlede antal personer i botilbud er således de 2709 (svarende til 55%) i egen kommunale tilbud, 254 (6%) er i lokale ikke-kommunale tilbud, og 1910 (39 %) er i tilbud i andre kommuner.

Af kommunernes generelle bemærkninger fremgår, at man ønsker at tilbyde flere borgere lokale pladser, så det må forventes, at andelen af borgere i lokale kommunale tilbud vil stige.

Som tidligere omtalt i redegørelsen vil der være en balancegang mellem at oprette lokale tilbud, og at sikre en høj nok specialisering i de enkelte tilbud. Kommunernes redegørelser tyder samlet set på, at kommunerne er påbegyndt at oprette og visitere til lokale tilbud.

Omkring borgere der venter på tilbud har 18 kommuner opgjort tallene. Der er samlet 336 personer der venter på en botilbudsplads, heraf er der 182 personer uden botilbud,

der venter på en plads, 128 personer ønsker at skifte botilbud, og 26 personer under 18 år er opskrevet til en botilbudsplads, når de fylder 18.

Personerne der ønsker flytning til andet botilbud er forholdsvis uproblematisk, da de modtager et aktuelt tilbud. Der er grund til at overvåge antallet af personer der ikke aktuelt er i et botilbud.

Igen er det ikke muligt at konkludere på, om tilbudene er de rette og med rette mængde. Det kan ikke forventes, at der oprettes så mange botilbud, at der altid er ledig kapacitet. Dette ville betyde en merudgift for kommuner og borgere. En vis ventetid må derfor accepteres.

Når der fokuseres på ventetiden, ses at kommunerne har meget forskellig serviceniveau. Der er 17 kommuner der har opgjort ventetider i døgn, i følgende 3 kategorier:

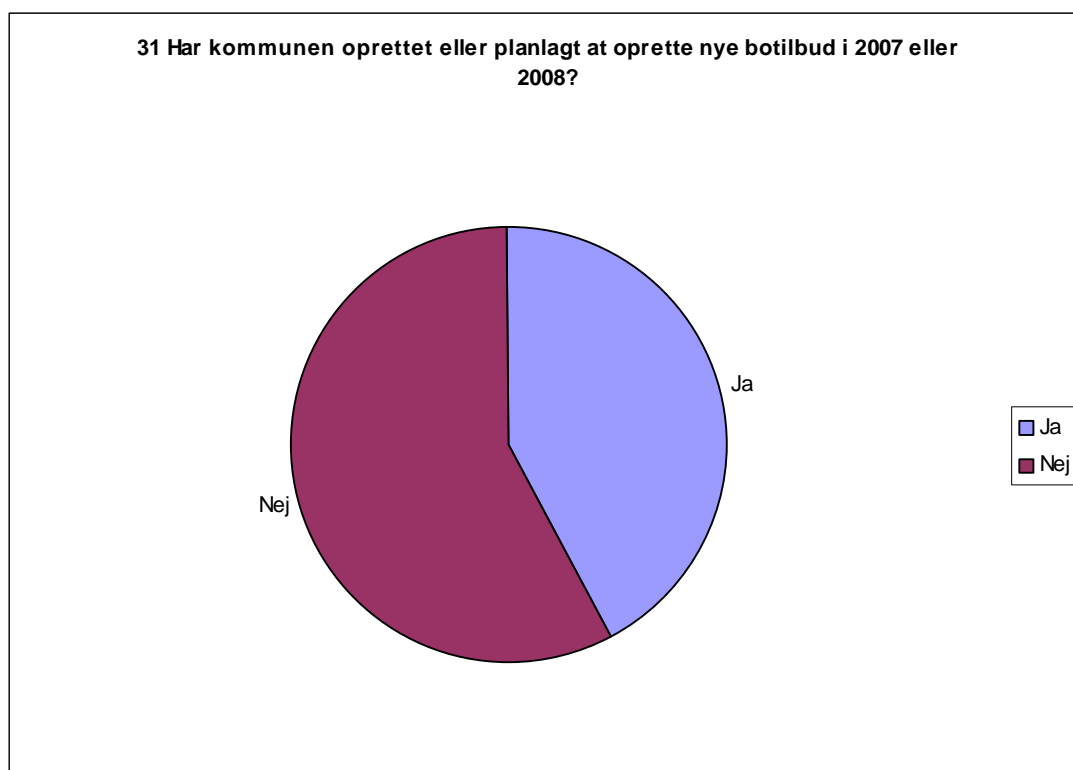
Voksne sindslidende	Voksne fysisk handicappede (incl. sen-hjerneskadede)	Voksne psykisk handicappede (incl. autister)
0	0	0
0	0	0
90	90	90
100	200	200
285	152	522
0	0	0
0	912	912
0	0	0
365	365	365
120	120	120
		365
150	90	192
91		
730		
100		830
90	0	30
0	0	438

Det ses, at der er meget stor spredning i antallet af døgn, spændende fra 0 til 912 døgn. Generelt er de længste ventetider at finde på området for voksne psykisk handicappede, hvor gennemsnitsventetiden således er 239 døgn, voksne sindslidende må vente i gennemsnit 124 døgn, medens voksne fysisk handicappede alene skal vente i 113 døgn.

Ventetiderne kan ikke i sig selv danne grundlag for en konklusion, Således oplyser to kommuner, at den lange ventetid også er udtryk for borgere, der ønsker et konkret botilbud, og som er villige til at vente flere år på at få netop dette tilbud, samt en praksis med at borgere skrives på ventelisten i rigtig god tid, længe før behovet for en plads er akut.

Region Syddanmark har i fællesskab med kommunerne iværksat en ventetidsopgørelse for botilbudene, så der mere præcist kan analyseres på ventetiderne.

Kommunerne er i fuld gang med at øge kapaciteten på området. Hele 8 ud af 19 kommuner planlægger/har oprettet nye botilbud i 2007/2008. 2 projekter er udførte i 2007, og der planlægges 8 konkrete projekter spredt ud over hele regionen. Projekterne er fordelt på alle 3 målgrupper som ventetiderne er opgjort efter.

Umiddelbart springer det i øjnene, at alene Odense og Faaborg-Midtfyn Kommuner planlægger projekter, resten af kommunerne er jyske kommuner. Dette kan hænge sammen med den særlige fynske model, hvor Odense Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune driver de fleste tilbud på området, og der er indgået kontrakter med de øvrige kommuner om driften af institutioner og botilbud.

Netværk

Regionen deltager i vidensnetværk både på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Netværkene er med henblik på at styrke den faglige udvikling, da det giver mulighed for at lære af "best practice". Regionen finder det vigtigt at bevare og udvikle netværkene, for at styrke den generelle faglige udvikling på de enkelte områder.

19 kommuner har svaret om deres deltagelse i vidensnetværk. Bemærkelsesværdigt er, at hele 5 kommuner indgår ikke i netværk med andre, hverken lokalt, regionalt eller nationalt. 12 kommuner indgår i regionale netværk, 10 kommuner i lokale netværk, og 9 kommuner i nationale netværk.

Udviklingsrådet vurderer, at mange kommuner indgår i netværk, og det findes vigtigt at kommunerne vidensdeler med hinanden i disse netværk.

Magtanvendelse

I botilbud oplever kommunerne nogle gange, at der er behov for magtanvendelse.

Magtanvendelsesreglerne efter Lov om social service §124, omfatter personer med betydelig og varigt nedsat funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand, og som ikke samtykker i foranstaltningen.

Magtanvendelse er et så alvorligt indgreb i den enkelte borgers integritet, at der til staidighed bør være fokus på omsorgsplikten jfr. samme lovs §82 for i størst muligt omfang af undgå anvendelse af magt.

Når magtanvendelsesreglerne bringes i anvendelse betyder det et omfattende dokumentationsarbejde m.v. idet indgrebet - for at sikre borgernes retssikkerhed - skal indberettes til Det Sociale Nævn.

For at kunne udveksle erfaringer på området, herunder fokus på magtanvendelsesreglerne contra omsorgsplikten foreslås det, at der imellem kommunerne i Region Syddanmark og Regionen etableres en netværksgruppe, der efter et nærmere udarbejdet kommissorium kan forstå formidling, udvikling og ikke mindst udveksling af erfaringer inden for området.

Det er Udviklingsrådets opfattelse, at nedsættelse af en netværksgruppen kan medvirke til sikre korrekt brug af de ret komplicerede regler, herunder tryghed ved anvendelsen af disse når dette undtagelsesvis er påkrævet.

Region Syddanmark:

I 2008 oprettes 4 pladser til unge med autisme, og der er i samarbejde med kommunerne besluttet at der herudover oprettes yderligere 8 pladser målrettet personer med autisme. Region Syddanmark oplever, at kommunerne har øget fokus på økonomi, når der visiteres.

5.2.2 Behandlingstilbud og misbrugsområdet

Der er 9 ud af 18 kommuner der oplever en stigning i antallet af behandlingstilbud efter § 85. omkring genoptræning og socialpædagogisk bistand er billedet mere broget, nogle kommuner oplever øget pres på området, medens andre oplever stagnation eller fald.

Flere kommuner angiver, at deres CIAS tal ikke kan bruges, usikkerheden er alt for stor. Haderslev Kommune angiver, at den øgede synlighed af socialpsykiatrien betyder flere borgere i tilbud.

17 kommuner har kommenteret særlige fokusområder, heraf har 3 kommuner ikke behov for særligt fokus.

Hele 7 kommuner angiver at unge med misbrug skal være særligt i fokus, der opleves stigende antal unge med misbrug, og disse er svære at håndtere i systemerne.

Øvrige fokusområder er misbrug generelt, genoptræning, flygtninge/indvandrere med misbrug, alkoholmisbrugere og unge sindslidende.

Kommunerne oplyser, at der i 13 ud af 19 kommuner er iværksat initiativer eller planlægges initiativer på misbrugsområdet, og mange af disse handler netop om fokusområderne. Udover unge i misbrug handler projekterne om misbrug i øvrigt, sundhedsprojekter, evaluering af tværkommunale aftaler og interne organisation, oprettelse af væresteder for skæve eksistenser, opsøgende arbejder, og udarbejdelse af udsatte-politik.

Udviklingsrådet forventer at kommunerne således i løbet af 2008 sætter fokus på især unge misbrugere, og anbefaler at der indgås tæt samarbejde mellem kommunernes misbrugsområde og Børn og Ungeområde, da en tidlig forebyggende indsats ofte vil skulle kombineres med behandlingstilbuddene. Da gruppen af unge misbrugere er stigende, anbefaler Udviklingsrådet at Velfærdsministeriet iværksætter vidensopsamling på området – hvorledes skal de unge håndteres i behandlingen, hvilke metoder virker bedst osv.

Der er grund til at minde om, at misbrugsbehandling af unge under 18 år stiller helt andre krav, end behandling af voksne – voksne er som udgangspunkt frivilligt indgået i behandling, og kan når som helst afbryde denne. Børn og unge under 18 år har samfundet derimod en særlig forpligtelse overfor, hvilket betyder at de ikke på samme måde kan tillades at afbryde behandlingsforløb.

Ovenstående forhold er led i en generel samfundsudvikling, men udviklingsrådet fornemmer, at de nye større kommuner ikke har samme grad af berøringsangst i forhold til de unge misbrugere, men i stedet søger at løse problemerne.

Udviklingsrådet finder, at der er et stigende antal borgere, der tilbydes misbrugsbehandling. Det er uafklaret, om dette skyldes strukturreformen, men det er nok tvivlsomt.

Region Syddanmark har ikke tilbud på området, og derfor heller ingen planer herfor

5.2.3 Personlige hjælpeordninger

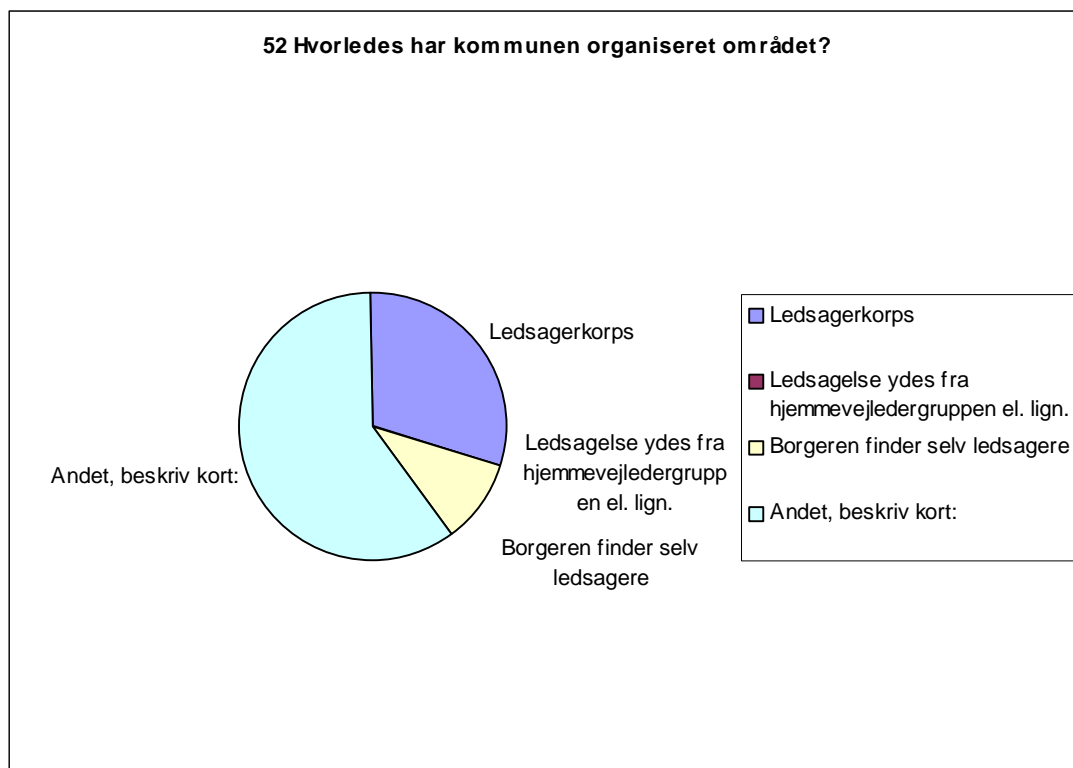
13 ud af 20 kommuner oplever at området er stabilt, medens 5 kommuner oplever en lille stigning i hjælperordninger. En kommune har konstateret et fald i antallet af ordninger, efter grundig gennemgang af sagerne.

Dette fald kan således direkte henføres til kommunesammenlægningen, men er atypisk for området.

5.2.4 Ledsageordning

20 kommuner har kommenteret udviklingen, heraf oplever halvdelen at området er stabilt, medens den anden halvdel oplever et stigende behov.

På støttekontaktpersoner illustrerer en kommune godt, hvori harmoniseringsarbejdet har bestået. I. kvartal oplevedes meget forskellige visitationspraksis i de "gamle" kommuner, herunder at der var store holdningsforskelle i, hvornår der ydedes støtte

Kommunernes svar viser, at 12 kommuner har ledsagerkorps der kan løse opgaven, de øvrige ansætter ledsagere fra gang til gang, eller lader brugeren selv ansætte. I 2 kommuner er det altid borgeren der selv finder en ledsagerperson, medens 10 kommuner lader borgeren selv vælge, om kommunen skal finde en ledsager eller borgeren selv ønsker at finde en.

17 kommuner har opgjort timetallet for bevillinger og faktisk forbrug. Kun i 2 kommuner forbruges de bevilligede timer helt, alle andre steder bevilliges flere timer end der forbruges. Dette må ses som et udtryk for, at enten har borgeren ikke behov for helt så mange timer, eller også er der vanskeligheder med at finde personer der kan yde støtten. En kommune kommenterer, at deres opgørelse viser, at halvdelen af brugerne bruger deres bevilling 100 %, 30 % af brugerne anvender omkring halvdelen af de bevilligede timer, og de resterende 20 % af brugerne anvender ordningen ad hoc 2 – 3 gange årligt.

Det fremgår af de kommunale redegørelser, at 6 ud af 19 kommuner har problemer med ledsageordningen. Alle 6 beskriver at det kan være vanskeligt at rekruttere ledsagere. Som anført ovenfor har også rigtig mange kommuner organiseret ledsageren i et korps, typisk med formål dels at gøre arbejdsbetingelserne mere attraktive for ledsagerne (forskelligartede opgaver, muligheder for sparring internt osv), dels derved at øge forsyningssikkerheden ved mulighed for at give vikarer ved sygdom ol.

En kommune foreslår at borgere over 67 kan have gavn af ordningen. Udviklingsrådet gør opmærksom på, at har borgeren en ledsageordning, bibeholdes denne ved det fyldte 67. år.

En kommune finder at det er vanskeligt for borgeren at administrere ordningen selv, hvilket jo er et krav efter loven. Kommunen må dog godt tilbyde at administrere ordningen, hvad redegørelserne jo også viser, at de i vidt omfang gør.

Udviklingsrådet gør ministeren opmærksom på, at det for borgeren kan have store konsekvenser at skulle administrere ordningen selv, eksempelvis er der i regionen Syddanmark eksempel på en borger, der af uvidenhed overtrådte ansættelsesretlige regler, og derved blev pålagt en bod af ikke uvæsentlig størrelse. Sådanne udgifter er der ikke mulighed for at søge støtte til hos kommunen. Problemet er ikke en følge af strukturreformen.

Problemet med at ansætte ledsagere opleves mindre i de kommuner, der organiserer ledsagerne i et korps. Problemet med rekruttering har vist sig over de sidste år, og skyldes sandsynligvis udviklingen på arbejdsmarkedet – det er således ikke affødt af strukturreformen. Der kan dog også være andre årsager, eksempelvis ansættelsesforholdene generelt.

2 kommuner oplyser at der er uklarhed omkring ledsageordningen for borgere i botilbud. Problemet er opstået i forbindelse med de tidligere amtslige botilbuds overgang til kommunerne.

Udviklingsrådet tolker problemet således, at der har været forskellige ordninger lokalt i de enkelte botilbud – nogle botilbud har sendt ansøgning til hjemkommunen om bevilling af ledsageordning, der således har kørt sideløbende med botilbuds-foranstaltningen, medens andre botilbud har indeholdt midler til ledsagelse i betalingen for botilbudet.

Det har betydet en mere uklar afgrænsning af, hvem der er berettiget til ordningen. Vejle Kommune har ved analyse af området fundet, at kun i et tilfælde var borgeren berettiget til en ledsageordning, idet der i alle andre tilfælde var indeholdt socialpædagogisk støtte i tilbudet, hvilket ikke er i overensstemmelse med reglerne i § 97.

Kommunen har løst problemstillingen ved at tilføre de midler, der hidtil er blevet bevilliget efter § 97 til borgere med ophold i de tidligere amtslige tilbud, til tilbudenes budgetter, således at borgerne kan få ledsagelse med socialpædagogisk indhold til aktiviteter udenfor botilbudet.

Udviklingsrådet anbefaler ministeren at overveje en klargørelse af, hvilke ydelser der skal indgå i et botilbud.

5.2.5 Dagtilbud

18 kommuner har kommenteret udviklingen i anvendelse af dagtilbud. Heraf oplever 12 kommuner at der stort set ingen udsving er i forbruget, 4 kommuner oplever øget tilgang og en kommune har oplevet et fald. En kommune oplyser, at serviceharmonisering har betydet at flere borgere nu har fået dagtilbud, idet nogle af de "gamle" kommuner ikke havde et tilbud.

Der var sammenlagt 3936 borgere i dagtilbud i egen kommune, og 1656 i dagtilbud i andre kommuner. Der ses at området er præget af, at der samarbejdes meget mellem kommunerne om disse tilbud, kun en kommune har alene borger i egne tilbud, alle andre har også borgere i dagtilbud i andre kommuner.

Der er i region Syddanmark meget få personer der venter på et dagtilbud. Samlet 19 personer venter på et tilbud om beskyttet beskæftigelse efter § 103, og 20 personer venter på et aktivitetstilbud efter § 104.

Ventetiden for at modtage et tilbud om beskyttet beskæftigelse er gennemsnitligt 11 døgn, svingende fra ingen ventetid i 11 kommuner, 4 kommuner med ventetid under 30 dage og en kommune med 108 dages ventetid.

Ventetiden for at få et tilbud om aktivitetstilbud er ligeledes kort, nemlig gennemsnitligt 3 døgn, svingende fra ingen ventetid i 11 kommuner til 5 kommuner med ventetid under 30 dage.

Udviklingsrådet vurderer, at der ikke er nævneværdige ventetidsproblemer på området.

Vejle Kommune overtog pr. 1. januar driften af Beskæftigelsescenter Kathrinehøj fra Region Syddanmark.

Netværk.

7 kommuner deltager ikke i formelle vidensnetværk omkring dagtilbud, medens de øvrige deltager i forskellige netværk.

Region Syddanmark oplyser, at der ikke er personer der venter på beskyttet beskæftigelse efter servicelovens § 103 ved årsskiftet, og der er 3 personer der venter på et aktivitetstilbud efter servicelovens § 104.

Ventetiden opgøres til 0 uger for beskyttet beskæftigelse, . For aktivitetstilbud er der generelt ingen ventetid, men på hjerneskadetilbudet Kingstrup er der ca. ½ års ventetid. Regionen overvejer sammen med kommunerne, om kapaciteten er tilstrækkelig på området.

Region Syddanmark deltager ikke i netværk der alene vedrører området.

5.2.6 Hjælpemidler, boligindretning og biler

19 kommuner har kommenteret udviklingen på hjælpemiddelområdet, heraf oplever 6 kommuner at området ser stabilt ud, 2 kommuner er stadig i gang med harmoniseringsarbejdet.

Langt den overvejende del af kommunerne nemlig 11 oplever stigende antal sager om hjælpemidler.

Flere kommuner angiver årsagerne hertil er flere, nemlig dels at der er større bevidsthed blandt borgerne om mulighederne for at få hjælp, dels at den teknologiske udvikling gør at der findes stadig flere hjælpemidler, der kan afhjælpe stadig flere funktionsnedsættelser.

Nyborg Kommune føler at strukturreformen har betydet ændringer på området, idet borgerne udskrives hurtigere fra behandlingsforløb, og overgår dermed til kommunens service; de således svækkede borgere har midlertidigt behov for hjælpemidler.

Der er 17 kommuner, der driver et hjælpemiddeldepot, enten selv eller i et tilfælde ved udlicitering. En kommune har ingen tilbud på området, men denne er dækket ind via forpligtende samarbejde.

Brugerorganisationerne i Udviklingsrådet udtrykker, at der tilsyneladende er stigende ventetider på bevilling af handicapbiler. Denne udvikling genkendes af nogle rådsmedlemmer.

Samarbejder

18 kommuner har svaret på, hvorledes der samarbejdes på området. 3 angiver at der ingen samarbejder deltages i, 5 kommuner indgår i samarbejder der planlægger fælles drift af hjælpemiddeldepot, herunder et samarbejde med regionen om et regionsdrevet depot. Flere kommuner indgår i tværkommunale erfaringssamarbejder. Kun 1 kommune angiver, at den ikke indgår i samarbejder.

Region Syddanmark driver Center for Rådgivning og Specialundervisning (CRS) i Odense og Center for Kommunikation og Hjælpemidler (CKHM) i Vejle. Alle 10 fynske kommuner har tegnet totalabonnement i CRS, hvor der således ydes specialrådgivning, analyser, teknisk assistance ved bilsager, udlån af materiale. CRS har desuden kontrakt med VISO på Børn og Ungeområdet, og i specielle og komplicerede hjælpemiddelsager.

Vejle, Fredericia og Kolding kommuner har indgået aftale med CKHM om levering af specialrådgivning på hjælpemiddelområdet, ligesom i øvrigt Hedensted og Horsens kommuner fra Region Midtjylland. Aftalerne er baseret på et objektive grundbidrag pr. borger. Herudover leverer der ydelser til jobcentre omkring sager om arbejdsredskaber efter Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats.

Region Syddanmark indgår i vidensnetværk på alle 3 niveauer.

Regionen anser disse netværk for vigtige for den fortsatte sikring af de falgie miljøer og den faglige sparring.

6 Specialundervisning

På specialundervisningsområdet følges udviklingen efter Folkeskoleloven, Lov om Specialundervisning og Lov om uddannelse til unge med særlige behov.

Specialundervisningsområdet omfatter nedenstående:

Almindelig specialundervisning:

Op til 12 timers støtte ugentligt

Undervisningen gives efter folkeskoleloven og kan maksimalt udgøre op til 12 timers støtte ugentligt, der kan bestå enten af ekstra lærerkræfter eller som socialpædagogisk bistand. Det er den enkelte folkeskoleleder der bevilliger støtten, og beslutter om forløbet skal ske i særlige specialundervisningstimer eller ved ekstra lærer/pædagog i klassen. Der kan alene klages til kommunalbestyrelsen over tilbudet.

Vidtgående Specialundervisning:

Mere end 12 timers støtte ugentligt

Der er foregået en visitation centralt, og støtten udgør mere end 12 timer ugentligt. Støtten kan ske som enkeltintegrerede forløb, som undervisning i specialklasser eller på specialskoler (der tidligere henhørte under amterne). For alle elever er der klageadgang til Klagenævnet for Vidtgående specialundervisning.

Undervisning af voksne med behov for specialundervisning.

Undervisning ift. begrænsning af virkninger af funktionsnedsættelse

Specialundervisning for voksne er tilbud, der er målrettet personer, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særlig tilrettelagt undervisning og rådgivning. Undervisningen har til formål at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen.

Tilbuddet gives ikke til personer, der er indlagt på sygehuse. Tilbuddet skal kunne medvirke til at forbedre deltagerens mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger deltagerens mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet.

Eksempler på tilbud om specialundervisning

Eksempler på specialundervisning for voksne kan være specialundervisning, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af deltagerens funktionsnedsættelse gennem målrettet kompenserende undervisning, der er tilpasset den enkelte deltagers forudsætninger, færdigheder og behov.

Specialpædagogisk bistand

Ligeledes kan der ydes specialpædagogisk bistand, der er nødvendig i forhold til deltagerens udbytte af tilbuddet, herunder rådgivning og vejledning af deltageren.

Specialundervisning til voksne ordblinde er overgået til staten, der tilbyder denne i VUC regi.

Der kan klages til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

Uddannelse af unge med særlige behov:

Amtsrådene har tidligere haft til opgave at give tilbud om et uddannelsesforløb for unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov.

Efter 1. august 2007 blev opgaven fastlagt som ret for alle unge med særlige behov, til et 3-årigt uddannelsesprogram, der sammensættes individuelt.

Målgruppen

Målgruppen er udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, eksempelvis autister, unge med psykiske lidelser, unge med erhvervet hjerneskade og sentudviklede.

Tilbudet er alene for de unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte. Uddannelsen fastlægges i en individuel uddannelsesplan, hvor tilbuddet beskrives. Det kan bestå af elementer fra daghøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler, erhvervsskoler, værksteder, praktikophold osv.

Formålet er, at den unge skal få en så selvstændig voksertilværelse som muligt.

Tilbudet kan indklages for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

6.1 Konklusion og rådets anbefalinger

Redegørelsens konklusioner fra kapitel 6 om specialundervisningsområdet er samlet her:

Udviklingsrådet foreslår kommunerne at oprette samarbejdsfora omkring specialundervisningsindsatsen, enten regionsvis, eller i mindre kommunegrupper. Udviklingsrådet finder, at et videnscenter med fordel vil kunne danne i KVIS-regi, idet KVIS i forvejen har viden på området, og frem for alt allerede er kendte ude i kommunernes skoler og forvaltninger.

Udviklingsrådet finder, at der er meget forskellige forventninger fra kommunerne på specialundervisningsområdet.

Der ses en tydelig forventning fra kommunerne om, at der oprettes flere egne tilbud, og derfor vil ske ændret visitation til specialskolerne.

For at sikre det rigtige antal pladser fremover og for at sikre kvaliteten i de lokale tilbud, foreslås igen oprettelse af et fora, eksempelvis i KVIS regi.

Førskoleområdet:

Udviklingsrådet konkluderer, at området har kommunernes fokus, og at der ikke som følge af reformen er særlige problemstillinger der skal tages højde for.

Vidtgående Specialundervisning:

Udviklingsrådet har drøftet, at der er oplagt mulighed for at kommunerne opretter tilbud på området og forventer, at kommunerne løser opgaven med den fornødne kompetence. Afgørelse om lokale tilbud i nærmiljøet indeholder andre kvaliteter for de pågældende børn, eksempelvis mulighed for at få lokale skolekammerater, langt mindre transporttid osv. Disse skal opvejes mod kommunens mulighed for at lave et tilbud med tilstrækkelig faglighed og mulighederne for at tiltrække kvalificerede medarbejdere.

Kommunernes baggrund for at overtage specialskolerne ses at bygge på en god for-

udsætning om at styrke de øvrige kommunale skoletilbud, og at bruge specialskolerne som videnscentre.

På baggrund af undersøgelsen kan det se ud som om kommunerne ikke hjemtager allerede visiterede elever, men i stedet undlader visitering af bestemte elevtyper ved skolestart, således at der lokalt oprettes tilbud begyndende med børnehaveklassetilbud.

Omkring undervisning af anbragte børn:

Udviklingsrådet skønner, at der efter anbringelsesreformen i 2006 er taget hånd om denne problemstilling, og vurderer at disse forhold ikke er påvirket af strukturreformen.

Udviklingsrådet anbefaler kommunerne at skabe bedre sammenhæng mellem anbringelser og skoletilbud gennem bedre internt samarbejde mellem de dele af forvaltningen der varetager skoleområdet og børn & ungeområdet.

Undervisning af voksne:

Udviklingsrådet kan ikke ud fra kommunernes redegørelser forklare ændringer i elevgrupperne, udover, at det kan være et udtryk for harmonisering af tilbud mellem "gamle" kommuner og den nye sammenlagte kommune. Rådet har ikke yderligere konklusioner på området.

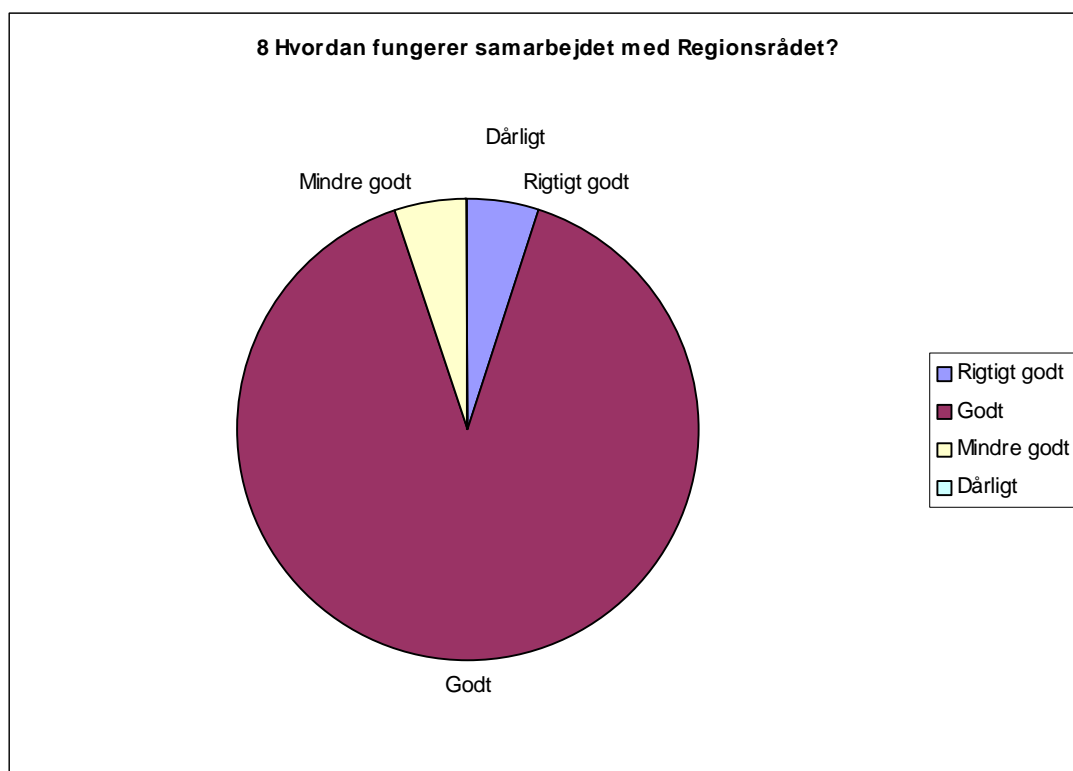
Ungdomsuddannelsen til unge med særlige behov:

Udviklingsrådet finder det positivt, at kommunerne i Syddanmark har fået iværksat tilbud og bruger stor energi på at udvikle disse med henblik på bedre kvalitet. Udviklingsrådet noterer, at stort set alle kommuner forventer øget søgning til tilbudet, og vil følge området fremover.

Udviklingsrådet gør kommunerne opmærksomme på, at elever alene skal tilbydes et afklaringsforløb, såfremt man er usikker på elevens kompetencer. Er disse beskrevet, skal der i uddannelsesplanen tages udgangspunkt i disse beskrivelser og vurderinger.

6.2. Beskrivelse og analyse af udviklingen på området

12 kommuner har vurderet samarbejder, de fleste giver udtryk for, at samarbejdet på specialundervisningsområdet er meget begrænset, og fungerer via indberetninger. Odense Kommune konstaterer, at dette er naturligt, da de fleste tilbud også ligger ude i kommunerne. Odense foreslår derfor, at der udvikles et samarbejde omkring specialundervisningsområdet i KL-regi.

13 kommuner har kommenteret forventninger til det fremtidige generelle samarbejde med Regionsrådet, og det forventes af de fleste, at samarbejdet fortsætter som nuværende.

Faaborg Midtfyn Kommune forventer at der kommer en højere grad af økonomisk bevidsthed om tilbudenens udgiftsniveau, og Sønderborg Kommune forventer at man tager fat på den objektive finansiering, således at denne gradvist udfases.

Odense Kommune ønsker at specialundervisningsområdet skilles fra socialområdet, således at udviklingen kan drøftes i forskellige fora.

Omkring samarbejdet om rammeaftalerne vurderer kommunerne dette helt som det generelle samarbejde blev vurderet, altså at en kommune finder samarbejdet mindre godt, og resten finder det godt eller rigtigt godt.

Vejle, Fredericia og Kolding har indgået en særlig aftale om betalingsfrister, for at koordinere med tilbud i Region Midtjylland, da disse kommuner har elever i begge regioners tilbud.

Odense Kommune finder at specialundervisningsområdet ikke har samme fokus som det sociale område, bl.a. var specialundervisningsområdet glemt i første omgang i høringsprocessen. Vejle og Billund Kommuner har ønsket om en mere gennemsigtig prisfastsættelse, Vejen har oplevet, at takster for samme ydelse er meget forskellig i regionen alt efter, hvem der indgår aftale med.

Særlig udfordringer:

11 kommuner oplever særlig udfordringer der har grund i strukturreformen. 2 af disse kan dog tvivlsomt henføres til reformen, den ene er et personale rekrutteringsproblem, nemlig at det grundet kommunens geografiske beliggenhed er vanskeligt at skaffe kvalifi-

ceret personale, og en kommune oplever at der er et stigende antal børn og unge med sociale og adfærdsmæssige behov.

Varde Kommune oplever, at der grundet den geografisk store udstrækning, opstår der problemer med befordring af elever til specialtilbud, og problemer med hvor tilbudene geografisk skal placeres.

4 kommuner oplever problemer med udbud og efterspørgsel af tilbud:

- § Svendborg Kommune har måttet oprette en specialafdeling i forvaltningen til styring og udvikling af området, og er i den forbindelse gået ind i et forsøgsprojekt med Velfærdsministeriet og Undervisningsministeriet.
- § Faaborg-Midtfyn Kommune har ikke overtaget specialskoler fra amtet, og har derfor måttet opbygge egne tilbud, udover at der fortsat anvendes andre kommuners tilbud.
- § Kolding Kommune har overtaget et kapacitetsproblem fra Vejle Amt, der havde planlagt opførelse af en specialskole i amtets sydlige del, men ikke nået at iværksætte dette. Derfor har kommunen måttet udvide kapaciteten i egne tilbud, ved opstilling af pavilloner, samt påbegyndt ombygning af en nedlagt skole til specialskole. Der er ikke truffet beslutning om afsætning af midler til at bygge en ny specialskole.
- § Aabenraa Kommune har overtaget den store specialskole Fjordskolen, og oplever stor tilstrømning af elever fra nabokommunerne. Dette skaber pladsmæssige problemer, men da man er meget usikker på de andre kommuners visiteringer til skolen fremover, er det usikkert at træffe beslutning om evt. tilbygning til skolen.

Odense Kommune foreslår på baggrund af at det er svært at styre og planlægge pladser i specialskoletilbud grundet varierende efterspørgsel og forskelligt serviceniveau i kommunerne, at der dannes et samarbejdsfora kommunerne imellem, hvor området kan drøftes gensidigt.

Udviklingsrådet bakker denne tanke op, og foreslår kommunerne at oprette sådanne samarbejdsfora, enten regionsvis, eller i mindre kommunegrupper. Udviklingsrådet finder, at et videnscenter med fordel vil kunne danne i KVIS-regi, idet KVIS i forvejen har viden på området, og frem for alt allerede er kendte ude i kommunernes skoler og forvaltninger.

Region Syddanmark driver tilbud på specialundervisningsområdet, herunder Nyborgskolen og Fredericia-skolen.

Regionen vurderer, at en kombination af den teknologiske udvikling og overgang fra takst til objektiv finansiering har medført ændringer i tilbudene, således at der visiteres færre elever. Kapaciteten tilpasses løbende, i samråd med kommunerne. Region Syddanmark udvikler på Fredericia-skolen et tilbud, hvor børn med svær hørenedsættelse gruppeindkluderes i en almindelig kommunal folkeskole.

Samlet vurderer Region Syddanmark ikke, at området er berørt af strukturreformen.

På Nyborgskolen vil den 3årige ungdomsuddannelse fremover indgå i skolens tilbud.

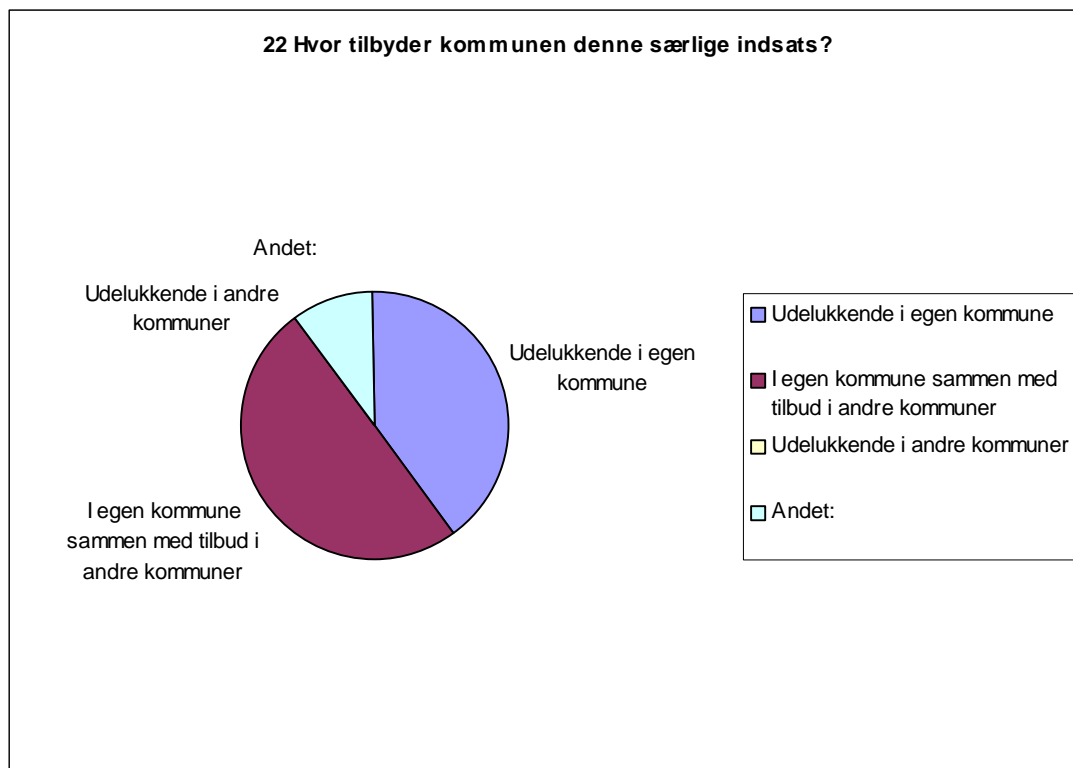
6.2.1 Specialundervisning til førskolebørn

Der er 16 kommuner der har opgjort tallene, og i alt er der 600 børn der modtog tilbud grundet talevanskeligheder, 185 børn grundet sprogvanskeligheder, 2515 børn grundet en kombination af tale – og sprogvanskeligheder og 620 børn modtog tilbud grundet andre forhold.

Den største grund til visitering af førskolebørn er således kombination af sprog- og talevanskeligheder.

Det bemærkes at tallene nok skal tages med et vist gran salt, da spredningen er meget stor – en kommune opgiver da også, at tallene ikke er særskilt gjort op, og derfor alle indberettet under en kategori. Udviklingsrådet vil undersøge før næste års indberetning, om opgørelsen bruges i andre sammenhænge, eller om den bør bortfalde i redegørelserne fremover.

8 ud af 20 kommuner tilbyder indsatsen udelukkende i egen kommune, 11 bruger herudover også tilbud i andre kommuner.

6 kommuner har planlagt eller gennemført ændringer på området, heraf har 2 kommuner etableret særlig indsats på sprogområdet, dels sproggrupper, dels sprogscreening. Sidstnævnte er i øvrigt blevet et lovkrav fra august 2007, at alle 3 årige skal tilbydes en sprogscreening.

En kommune har etableret tilbud i egen institution, en har oprettet særlig sagkyndig tværfaglig gruppe, en har hjemtaget stammeundervisning før kommunalreformen og endelig har en kommune sat øget fokus på at styrke pædagogernes kompetenceudvikling.

Udviklingsrådet konkluderer, at området har kommunernes fokus, og at der ikke som følge af reformen er særlige problemstillinger der skal tages højde for.

6.2.2. Almindelig specialundervisning

11 kommuner har både opgivet elevtal pr 1/1 og 5/9 2007. Der var i disse kommuner sammenlagt 3450 elever der modtog almindelig specialundervisning, i 1. halvdel af skoleåret, og 92 flere efter sommerferien, altså en stigning på 2,7%. I 8 kommuner er elevtallet konstant. Der er altså ikke sket en væsentlig stigning i antallet af visiteringer.

Desværre kan der ikke konkluderes på, om typen af støtte er ændret væsentlig efter kommunalreformen (idet tallene pr. 1/1 2007 jo alle er elever, der er blevet visiteret før reformen), idet kommunernes svar i spørgsmål 28 er forbundet med for stor usikkerhed.

Af rådata i databasen kan man se, at kun 8 kommuner har indberettet tal for begge skoleår. 2 kommunes svar fjernes helt, idet de angiver at have støttet med henholdsvis 25 og 30 timer ugentligt i gennemsnit pr. elev, og dette skønnes umiddelbart ikke realistisk for almindelig specialundervisning, der jo pr. definition er under 12 timer ugentligt.

Resultatet viser herefter, at der er sket et lille fald i det gennemsnitlige antal lærertimer fra 2,8 timer til 2,5 timer, og at der i begge skoleår yder gennemsnitligt 0,5 pædagogtime i støtte.

Da tallene som sagt er meget usikre, konkluderes udviklingsrådet ikke herpå.

14 kommuner ud af 20 har planlagt eller gennemført ændringer på specialundervisningsområdet i 2007.

3 kommuner nævner harmonisering som ændring, det vurderes at flere kommuner har gennemført en sådan, men ikke tænkt på den som en særlig ændring for 2007. Det er ingen tvivl om, at harmoniseringsprocessen har været omfattende også på specialundervisningsområdet.

Udviklingsrådet har haft mundtlig kontakt til flere kommuner, der oplyser at de langt hen i 2007 har "fundet" elever der før reformen var visiteret til at modtage specialundervisningstilbud, men hvor finansieringen ikke var foregået af de normale konti herfor. Dette har betydet, at finansieringen ikke nødvendigvis er kommet med over i den nye kommunes konti for specialundervisning, hvilket i mange tilfælde har betydet at der var et økonomisk overforbrug på området uden at der egentligt blev undervist flere elever end før årsskiftet.

3 kommuner har ændret eller planlægger at ændre i strukturen på området, for at tilpasse forholdene til enten geografien, eller målretning af indsatser.

4 kommuner har projekter om udvikling af faglighed på området, eksempelvis via AKT indsats, udpegning af videnscentre, øget inklusion, styrkelse af rummelighed osv.

3 kommuner har oprettet eller styrket helddagstilbud.

Kolding Kommune har udarbejdet en ny fordelingsmodel, således at puljen for specialundervisning er konstant, men at der i stedet for at fordele til de enkelte skoler efter elevtal, nu fordeles efter et vægtningsstal, der er udtryk for skolens særlig behov.

6.2.3 Specialundervisning i den overvejende del af undervisningstiden

Årsrapporten fra Klagenævnet for specialundervisning.

Klagenævnets årlige rapport om klager inden for specialundervisningen skal, jf. bekendtgørelse nr. 162 af 10. marts 2006 om udviklingsråd som led i kommunalreformen, danne baggrund for Udviklingsrådenes redegørelse til ministeren.

Klagenævnets rapport vedrørende 2007 blev først offentliggjort 4. april 2008. Rapporten opgør de klager, som klagenævnet har afsluttet i perioden i 2007.

Kommunalreformen har for Klagenævnet betydet en udvidelse af de klageberettigede, og dette har således efter nævnets vurdering betydet, at antallet af personer med klageadgang er fordoblet.

Klagenævnet kan behandle klager vedrørende tilbud om specialundervisning til elever i folkeskolen, elever på kommunale specialskoler, elever i kommunale specialklasser og elever med behov for omfattende støtte i almindelige klasser, samt kommunernes afslag på henvisninger til disse foranstaltninger. Endvidere har klagenævnet fået kompetence til at behandle klager vedrørende retlige spørgsmål i forbindelse med kommunernes afgørelser efter lov om specialundervisning for voksne.

Klagenævnet oplyser, at antallet af klager på landsplan steg fra 182 i skoleåret 2005/2006 til 384 i 2007, altså en forøgelse med 111 %. Dette skal ses i sammenhæng med, at antallet af personer med klageadgang er fordoblet.

Klagenævnet behandlede i 2007 ingen klager vedrørende specialundervisning for voksne, og der indkom alene 3 klager vedrørende den nye ungdomsuddannelse til unge med særlige behov.

Klagenævnets årsrapport har i forhold til Udviklingsrådets anvendelse i nærværende redegørelse to svagheder.

1. Årsrapporten opgør ikke – bortset fra klagernes antal – afgørelserne på kommune- og regionsniveau. Der sondres udelukkende mellem Københavns Kommune og øvrige kommuner. Udviklingsrådet har med andre ord ikke mulighed for at udtale sig præcist og konkret om forholdene i Region Syddanmark.
2. Klagenævnets Årsrapport udkommer så sent i processen med udarbejdelse af Udviklingsrådets redegørelse, at der tidsmæssigt ikke er muligt at inddrage materialet i nærmere omfang.

Klagenævnets rapport er derfor kun indarbejdet i begrænset omfang, der hvor det efter en konkret vurdering er fundet væsentligt at præsentere de generelle tal for hele landet.

Klagenævnet har oplevet et ændret klagemønster som følge af kommunalreformen. Før havde amterne typisk deadline for indstilling af elever til 20.2 undervisning (vidtgående specialundervisning) ved udgangen af februar, medens kommunerne nu ikke har indført en tilsvarende frist. Nævnet skriver:

”De kommunale afgørelser på specialundervisningsområdet blev truffet senere på året i 2007, end det har været tilfældet tidligere. Det betød, at nævnet modtog en større mængde sager i tiden fra slutningen af april til slutningen af juni 2007.

Det var derfor ikke muligt for nævnet at færdigbehandle alle sager inden skolestart. Behandlingen af en sag tager 2-3 måneder, heraf tager høringen af kommunen og forældrene typisk 3 – 6 uger. Hertil kommer, at der var tale om en meget betydelig sagsmængde.

Klagenævnet tog en række initiativer for at sikre, at så mange sager som muligt blev behandlet inden skolestart. Klagenævnet øgede således antallet af møder henover sommeren, der blev midlertidigt tilført ekstra ressourcer til klagenævnets sekretariat, og sekretariatet og KL skrev et fælles brev til landets kommuner og gjorde opmærksom på problemstillingen. I kraft af denne indsats lykkedes det at få de fleste af de sager, der var indkommet før den 8. maj 2007, behandlet før skolestart. Det drejede sig om ca. 85 sager. Bortset fra i juli måned, hvor der indkom ganske få klager, fordelte antallet af klager sig jævnt henover efteråret, hvor der tidligere kom væsentligt færre sager”

Der er i nævnets afgørelser i 2007 i alle sager på nær en (!), fundet anledning til at kritisere et eller flere forhold ved kommunens sagsbehandling, altså manglende overholdelse af forvaltningsmæssige regler, der typisk skal sikre borgerens retssikkerhed. Eksempler på overtrædelser har været manglende/utilstrækkelige begrundelser, manglende iagttagelse af partshøringsregler, manglende klagevejledning og manglende partsinddragelse.

Udviklingsrådet anbefaler, at kommunerne eksempelvis i KL-regi opretter forvaltningsretlige kurser målrettet personaler i PPR-afdelinger og skoleforvaltninger, da afgørelse om specialundervisningstilbud som oftest træffes af disse persongrupper.

Eksempelvis på det sociale område, hvor afgørelser træffes af personale der er trænet i at træffe afgørelser, sker der langt sjældnere disse formelle fejl.

I region Syddanmark fordeler klageantallet sig således:

Kommune:	Antal klager:	Procentdel af alle klager:	Antal omgjorte sager	Antal elever i kommunen i 0.-10 klasse:	Stadfæstede sager i % af indklagede
Assens	1	0 %		5047	100 %
Esbjerg	4	1 %	1	14347	75 %
Fredericia	2	1 %		5637	100 %
Fåborg-Midtfyn	1	0 %		4997	100 %
Haderslev	1	0 %	1	6304	0 %
Kolding	3	1 %	1	9505	67 %
Middelfart	3	1 %	1	4145	67 %
Nyborg	4	1 %		3173	100 %
Sønderborg	5	2 %	3	8700	40 %
Tønder	1	0 %	1	4697	0 %
Varde	1	0 %		6817	100 %
Vejen	3	1 %		5523	100 %
Vejle	15	5 %	4	12149	73 %
Aabenraa	1	0 %	1	6878	0 %
I alt Region Syddanmark	45	13%	13		71 %
I alt landsplan	302	100%	97		68 %

De kommuner, der ikke er med i opgørelsen, har ikke haft klagesager i 2007, det er Langeland, Svendborg, Ærø, Kerteminde, Odense, Nordfyn, Fanø og Billund.

På baggrund af antallet af klager og afgørelserne ses, at Syddanmark får stadfæstet en smule flere sager, end landsgennemsnittet.

- § Generelt kan man ikke sige noget om udviklingen ved alene at se på de klager der komat kommunens borgere er mere kritiske grundet hændelser i fortiden.
- § at kommunen hyppigt opfordrer borgerne til at klage, for at få en sikrere praksis.
- § at en kommune er uden klager, kan skyldes at kommunen i højere grad end loven foreskriver, giver bevilling, hvorved der ikke klages (borgerne får medhold).
- § at en kommune ingen klager har, kan også være udtryk for at de altid træffer de rigtige afgørelser.

Klagenævnet skriver følgende forbehold i sin rapport:

”Der må desuden tages visse forbehold, når tallene fra denne årsrapport sammenholdes med opgørelser fra før, kommunalreformen trådte i kraft. Klagereglerne er ændret således, at en række af de kommunale specialundervisningstilbud, f.eks. kommunale specialklasser, nu er omfattet af klagenævnets kompetence. Derved er antallet af klageberettigede ifølge bemærkningerne til lovforslag til lov nr. 108 af 24/2 2005 om ændring af folkeskoleloven fordoblet i forhold til før kommunalreformen.”

Fra kommunernes redegørelser.

Fordelingen af elever med vidtgående specialundervisning (tidligere 20.2 undervisning) er i rådata fra kommunernes redegørelser ændret, således at alene kommuner der har opgjort elevtallene både i januar og september er talt med.

	Specialskoler	Specialklasser	Egne tilbud	Opholdssteder og dagbehandlingstilbud	I alt
Pr. 1. januar 2007	1228	2063	1863	257	5411
Pr. 5. sept. 2007	1250	2101	2219	308	5878
Stigning i %	1,8	1,8	19,1	19,8	5878

Det ses, at der er stigning i alle kategorier, hvilket er fint i overensstemmelse med de meldinger, der er givet tidligere i skabelonen. Det ses også, at de største stigninger er sket i antallet af elever i egne tilbud og for elever i et foranstaltningstilbud.

Den store stigning i antal elever i egne tilbud passer således med at kommunerne opretter flere egne tilbud og indikerer, at de kommuner der udbyder pladser i specialskoler, kan have ret i deres utryghed ved den fremtidige visitation.

Kommunernes redegørelser viser, at der er samlet set er flere elever der visiteres til specialundervisning, dette gælder både "almindelig specialundervisning", og "vidtgående specialundervisning" (specialundervisning i den overvejende del af undervisningstiden). Samtidig undervises flere elever i egne tilbud.

Som udtrykt ved formålet med strukturreformen, finder mange kommuner det vigtigt, at yde tilbud om specialundervisning – herunder vidtgående specialundervisning – i nærmiljøet. Denne udvikling anses derfor af Udviklingsrådet som en hensigtsmæssig følge af reformen, og udviklingsrådet anbefaler som før nævnt i redegørelsen kommunerne til at danne faglige samarbejdsfora på området, dels for bedre at kunne planlægge i forhold til udbud og efterspørgsel på lidt længere sigt, dels for at opsamle og viderebringe viden og erfaringer på området.

Udviklingsrådet vil her gentage sin anbefalingen af, at kommunerne opretter samarbejdsfora, hvor planer og tendenser kan drøftes og indgå i et større perspektiv. I modsat fald må det frygtes, at driftsherrekommunerne vil være tilbageholdende med at investere i kapacitetsmæssige ændringer, og at der således vil blive oprettet midlertidige nødløsninger uden at det er muligt at lave et egentligt tipsperspektiv for disse. Et fora, giver muligheden for at fagligheden omkring disse meget specialiserede tilbud kan drøftes, hvor der kan gives gode ideer og tips til hinanden osv.

Udviklingsrådet foreslår KVIS som den bærende kraft i et sådan fora.

At kommunerne har meget forskellige forventninger til de forskellige områder, ses af følgende skema:

Forvetet udvikling	Specialskoler	Specialklasser	Egne tilbud	Opholdssteder og dagbehandlingstilbud
Stigning	6	6	9	5
Uændret	7	4	5	7
Falder	4	3	1	2

Tendensen af disse meldinger er, at der forventes flest steder et stigende antal børn i egne tilbud, hvilket jo også er det område flere kommuner har oplyst at de ønsker flere egne tilbud i nærområdet.

Dernæst forventes stigende antal elever på specialklasser, medens antal elever på specialskoler og i opholdssteder ol. forventes af flest som uændret antal. Der skal erindres, at nogle kommuner når de svarer vurderer på, hvorledes de tror udviklingen vil være, andre har konkrete projekter i tankerne, og vurderer derfor på, hvorledes de ønsker udviklingen vil ske.

De meget forskellige vurderinger stiller behovet for et godt samarbejdsfora i lyset.

Udviklingsrådet finder, at der er meget forskellige forventninger fra kommunerne på specialundervisningsområdet.

Der ses en tydelig forventning fra kommunerne om, at der oprettes flere egne tilbud, og derfor vil ske ændret visitation til specialskolerne.

For at sikre det rigtige antal pladser fremover og for at sikre kvaliteten i de lokale tilbud, foreslås igen oprettelse af et fora, eksempelvis i KVIS regi.

Odense Kommune forventer indholdsmæssige ændringer for specialklasser og opholdssteder/dagtilbud:

- § I specialklasser forventes udvikling af mere fleksible og differentierede tilbud
- § I opholdssteder/dagbehandlingssteder forventes, at vurdering af undervisningsstilbudets relevans vil komme til at spille en mere central rolle ved anbringelse af børn og unge.

Der er erfaringen, at der ikke alle steder har været tæt samarbejde internt i kommunerne mellem de anbringende sagsbehandlere og skole/PPR delen, således at undervisningsdelen i mange tilfælde er trådt noget tilbage – nogle gange er den undervisningsmæssige side først dukket op, når barnet var anbragt.

Udviklingsrådet skønner, at der efter anbringelsesreformen i 2006 er taget hånd om denne problemstilling, og vurderer at disse forhold ikke er påvirket af strukturreformen.

Udviklingsrådet anbefaler kommunerne at skabe bedre sammenhæng mellem anbringelser og skoletilbud gennem bedre internt samarbejde mellem de dele af forvaltningen der varetager skoleområdet og børn & ungeområdet.

6.2.3.1 Udviklingsrådets egen undersøgelse blandt specialskoler.

Udviklingsrådet har lavet en undersøgelse på de tidligere amtslige specialskoler, med det formål at undersøge, hvordan skolerne oplevede forskel i dagligdagen efter kommunalreformen.

Undersøgelsen er lavet med udgangspunkt i at sammenligne forholdene i perioden 1/1 – 1/10 2006, med forholdene i perioden 1/1 – 1/10 2007.

Undersøgelsen er besvaret af 17 ud af 28 specialskoler.

Samarbejde

Undersøgelsen viser, at institutionerne generelt er godt tilfredse med samarbejdet med deres nye driftsherre (gennemsnitlig karakter 7,2 ud af 10, hvor 10 er bedst), karaktererne spænder fra 3 – 9. Ingen mener at samarbejdet er bedre end med de gamle amter, 4 ud af 11 skoler mener samarbejdet er på samme niveau, og 6 ud af 11 mener samarbejdet med de gamle amter var bedre.

Skolernes indtryk af de nye driftsherrers motiver for at overtage driftsansvaret er overvejende positive. Der er ingen der har følt at overdragelsen er sket nødtvungen.

Samlet vurderes at specialskolerne overordnet føler gode intentioner fra de nye driftsherrer, og at mange føler, at der ønskes at gøre brug af deres kompetencer.

De mest fremtrædende forventninger fra driftsherrerne har været, at man ønsker at skabe et videnscenter (5 ud af 10 skoler), at man ønsker at supplere de kommunale tilbud (5 ud af 10 skoler) og, at man forventer at få en faglig berigelse af de øvrige kommunale tilbud (5 ud af 10 skoler)

Elevtallet er faldet svagt (3,8 %) i de skoler, der har svaret på undersøgelsen, samtidig er antallet af skolebørn på landsplan også faldet i samme periode.

Antallet af mentalt retarderede er i undersøgelsen faldet markant, nemlig 10 %, og antallet af "andre" er steget med hele 110 %, fra 53 elever til 112, der for hovedpartens vedkommende er visiteret ind i løbet af skoleåret.

Der kan ikke på baggrund af undersøgelsen konkluderes om årsagerne hertil.

Visitation

På baggrund af undersøgelsen konkluderes, at kommunerne i store træk visiterer som før reformen, Det er samtidig en klar tendens, at de nye driftsherrekommuner visiterer flere elever end de gjorde før strukturreformen (6 ud af 10 skoler),.

Samtidig oplever ingen skoler, at elevernes problematikker er blevet lettere i skoleåret 2007/2008, men hele 6 ud af 11 skoler angiver, at elevernes problematikker er "tungere" efter reformen end før.

Udviklingsrådet har drøftet, at dette enten kan skyldes at der har været en "pukkel" af børn, som kommunerne har ventet med at visitere til efter reformen, dels grundet arbejdspress, dels grundet usikkerhed omkring struktur og tilbud.

3 Specialskoler angiver områder, hvor de har set en markant ændret visitering efter strukturreformen.

En skole angiver at eleverne generelt er tungere, med mere sammensatte problemer. To skoler angiver, at der er sket færre visiteringer af børn med psykiske lidelse så som Aspergers autisme. En af disse skole skriver: "For første gang har vi ingen børnehaveklasse med "Asperger autister". Fare for, at når eleverne alligevel kommer i 3 – 4 klasse at de har større psykiske problemer". Den citerede skole, er en af de store specialskoler i regionen. De angiver, at kommunerne opretter tilbud lokalt til disse børn, og at disse lokale tilbud typisk godt kan håndteres, så længe børnene er små. Problemet opstår, hvis disse børn ikke håndteres med viden om de problemer der typisk opstår i takt med at børnene bliver ældre.

Derved rustes børnene ikke til at imødegå nogle af problemerne. Specialskolen påpeger her, at først når eleverne kommer op i 3. eller 4. klasse viser konsekvenserne sig heraf, med fare for øgede psykiske problemer og måske skoleskift til en mere specialiseret specialskole.

Forventninger

Specialskolerne oplyser om deres forventninger, at de tror på mere struktur på specialundervisningsområdet, med styrkelse af de enkelte tilbud, og med færre og større enheder, med mulighed for større specialisering.

Omvendt forventes også, at nabokommunerne (der ikke selv er driftsherre for specialskolen), vil oprette flere egne tilbud.

Udviklingsrådet har drøftet, at der er oplagt mulighed for at kommunerne opretter tilbud på området og forventer, at kommunerne løser opgaven med den fornødne kompetence. Afgørelse om lokale tilbud i nærmiljøet indeholder andre kvaliteter for de pågældende børn, eksempelvis mulighed for at få lokale skolekammerater, langt mindre transporttid osv. Disse skal opvejes mod kommunens mulighed for at lave et tilbud med tilstrækkelig faglighed og mulighederne for at tiltrække kvalificerede medarbejdere.

Kommunernes baggrund for at overtage specialskolerne ses at bygge på en god forudsætning om at styrke de øvrige kommunale skoletilbud, og at bruge specialskolerne som videnscentre.

På baggrund af undersøgelsen kan det se ud som om kommunerne ikke hjemtager allerede visiterede elever, men i stedet undlader visitering af bestemte elevtyper ved skolestart, således at der lokalt oprettes tilbud begyndende med børnehav-

Undersøgelsen fortæller ikke noget om de lokale undervisningstilbud kommunerne tilbyder som alternativ til visitering til specialskole. Dette vil alene en kvalitativ undersøgelse i kommunerne kunne afdække.

Undersøgelsen er at finde på Udviklingsrådet for region Syddanmarks hjemmeside <http://www.statsforvaltning.dk/site.aspx?p=3993>

6.2.3.2 Udviklingsrådets KVI S-undersøgelse af specialundervisningsområdet

Design og gennemførelse

Spørgeskemaet er web-baseret. Som følge af nogle tekniske vanskeligheder var der kun indkommet syv besvarelser ved fristens udløb. Det er derfor besluttet at færdiggøre undersøgelsen gennem telefoninterview i maj-juni 2008.

I det følgende præsenteres de foreløbige resultater på baggrund af de indkomne svar.

Foreløbige resultater af undersøgelsen

Sammenfattende fremgår det

1. at den specialpædagogiske ekspertise i mange, men ikke alle tilfælde er tæt på lærere/elever
2. at de tilbud, der gives, i ca. halvdelen af tilfældene savner overensstemmelse med behovene
3. at disse tilbud i nogle, men ikke alle tilfælde fremmer skolens rummelighed.

Desuden har strukturreformen overvejende haft positiv indvirkning på den specialpædagogiske bistand.

Gode eksempler på dette er:

- alle skoler har fået en inklusionspulje - 0.07 time pr elev om ugen. Alle har fået mulighed for at henvise elever til læsegruppe og AKT-klasser
- kommunen har påbegyndt en lokal kompetenceudvikling dels generelt i form af LP- modellen dels målrettet ressourcepersoner. Desuden har kommunen styrket PPR's indsats i det tidligere §20.2 område.
- PPR har overtaget hele den specialpædagogiske bistand og de faglige spektre er udvidet tilsvarende
- det er nu muligt at etablere og drive specialiserede tilbud som ikke var muligt tidligere i de små kommuner
- der er blevet dannet kommunalt netværk, samt konkret indsats i forhold til partnerskab om folkeskolen.

Det kniber dog med at få ressourcer til relevante bygninger, personale m.m. til opbygning af de vidtgående tilbud, som amtet tidligere tog sig af.

De hensigter, der er aftegnet i kommunale handleplaner for det specialpædagogiske område, bliver operationaliseret i fire kommuner:

1. En leder af PPR har været i dialog med folkene på skolerne før min virksomhedsplan blev skrevet færdig. Alle føler ejerskab, da man kan se resultatet af de fælles

drøftelser i planen. Parterne evaluerer på møderne i de forskellige netværk min. 4 gange om året.

2. I en anden kommune operationaliseres handleplanen gennem et stærkt fokus på den pædagogisk psykologiske tilgang til arbejdet. Ved at understøtte lærernes arbejde med holddannelse, undervisningsdifferentiering og klasseledelse. Desuden bidrager PPR med specialviden i forhold til specialpædagogiske indsatser målrettet forskellige elevgrupper.
3. I en tredje kommune er planerne operationaliseret gennem nedsættelse af sektorgruppe vedr. specialpædagogik og specialundervisning med deltagelse af relevante fagfolk, som udarbejder oversigt og handleplan. Desuden er der nedsat flere arbejdsgrupper vedr. sprogscreening, AKT, læsning m.m.
4. I en fjerde kommune har parterne samlet de længerevarende indsatser på området i en "masterplan" på PPR, hvor der bl.a. fremgår, hvem der har ansvaret for hvad, og hvornår det skal være effektueret.

I tre ud af de syv kommuner er processen med at operationalisere kommunens handleplan i en indledende fase.

Udviklingsrådet har ingen konklusion på disse foreløbige resultater, det vil afvente næste års redegørelse, hvor hele undersøgelsen er afsluttet.

6.2.4 Undervisning af voksne med behov for specialundervisning

Antallet af deltagere i de enkelte tilbud er besvaret af 13 kommuner. Det ses, at de 4 største elevgrupper er hjerneskadede, sindslidende, elever med generelle vanskeligheder og elever med læse/stavevanskeligheder. For de 3 første af disse grupper er der sket fald på 8 – 10 % af eleverne fra januar til september, medens der for elever med læse/stavevanskeligheder, synsvanskeligheder og hørevanskeligheder er sket stigninger på 21 – 36 %.

Udviklingsrådet kan ikke ud fra kommunernes redegørelser forklare disse ændringer i elevgrupperne, udover, at det kan være et udtryk for harmonisering af tilbud mellem "gamle" kommuner og den nye sammenlagte kommune.

Voksenundervisningen tilbydes af kun en kommune udelukkende i egen kommune, alle andre indgår i fællesskaber med andre kommuner, regionsrådet (CKHM og Vestjysk Sygehus, Esbjerg)) eller andre organisationer eksempelvis Falck og VUC.

5 kommuner planlægger ændringer på området. Haderslev Kommune planlægger oprettelse af et eget undervisningscenter, der skal varetage både voksenundervisningsområdet og den nye ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Aabenraa Kommune forlænger sin aftale med VUC, og analyserer dernæst om der er basis for oprettelse af eget tilbud.

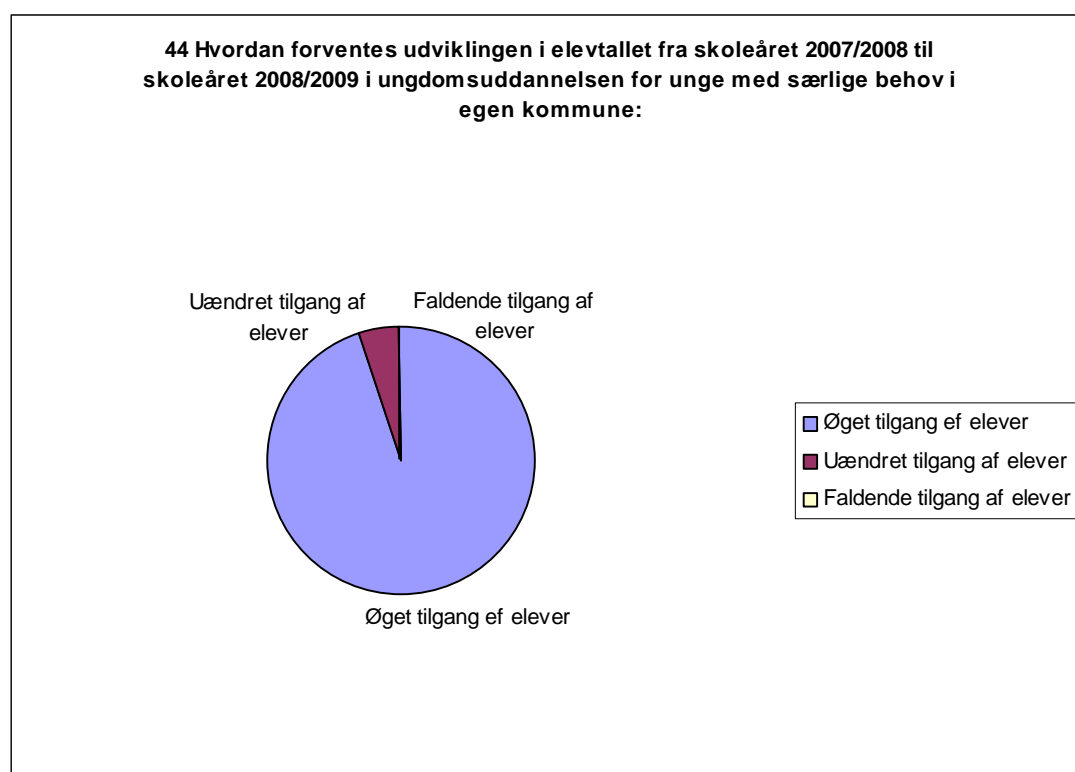
Kolding og Fredericia kommuner har planlagt besparelse på deres fælles undervisningscenter på i alt kr. 1.000.000, heraf udgør Fredericias andel kr. 400.000.

3 kommuner forventer, at den nye ungdomsuddannelse for unge med særlige behov i nogen grad vil erstatte tidligere tilbud for nogle elevgrupper.

6.2.5 Uddannelse af unge med særlige behov

20 kommuner har opgjort antallet af unge, der er tilbudt et uddannelsesforløb. Pr. 5. september var der i region Syddanmark 288 elever der modtog tilbud, heraf modtog lang hovedparten, nemlig 229 tilbuddet i egen kommune, medens 59 elever var visiteret til et tilbud i en anden kommune.

19 ud af 20 kommuner forventer øget tilgang af elever, kun en kommune forventer et uændret antal. Dette skal nok ses i sammenhæng med, at opgørelsen er tæt på tilbudets start pr. 1. august, og det må forventes at ikke alle kommuner har nået at få et tilbud iværksat, eller alene har iværksat tilbuddet for en del af de elever der potentielt er berettiget hertil, idet man ikke alle steder har nået at få kontaktet alle brugere.

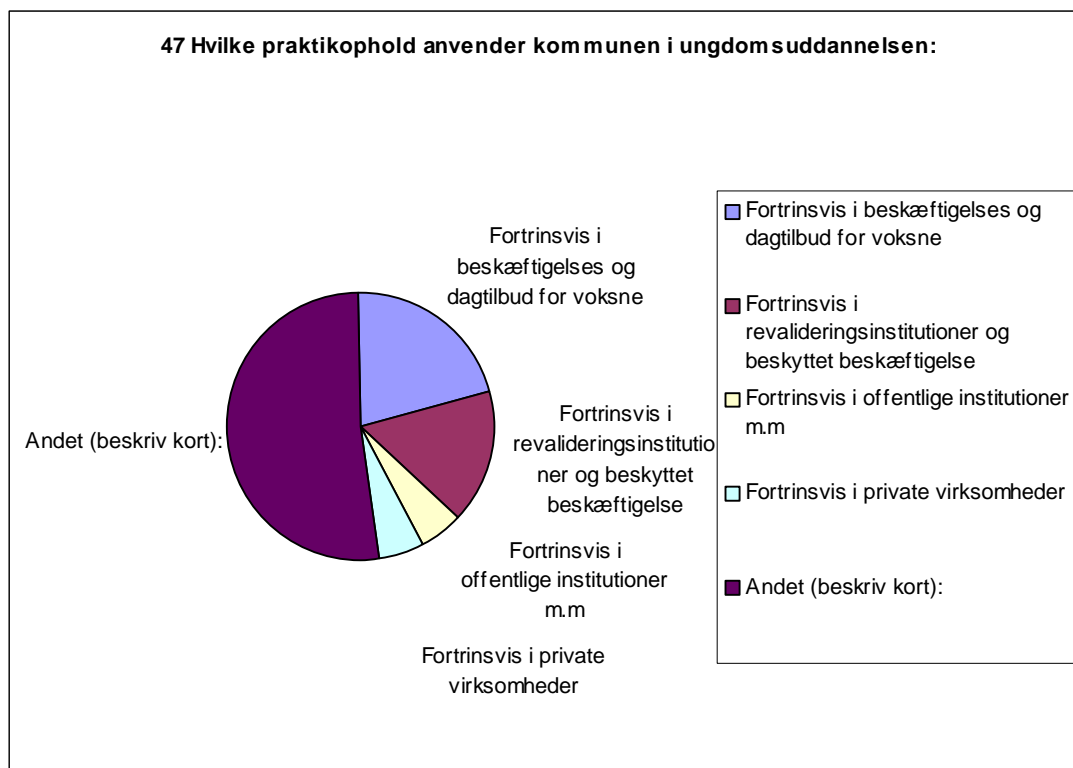
15 ud af 20 kommuner forventer desuden, at der vil være et øget antal elever, der i næste skoleår (2008/2009) vil være visiteret til et uddannelsesforløb i en anden kommune, kun 4 kommuner forventer et uændret antal visiteringer til andre kommuner, og en kommune forventer et fald.

6 kommuner angiver at tilbuddet er under etablering, og derfor ikke fuldt udbygget. 2 kommuner fortæller at prognoserne fra CSV på Fyn viser en forventet stigning på 200% i forhold til det gamle tilbud, og 2 kommuner forventer at elever fra voksenuddannelsesområdet overgår til ungdomsuddannelsen.

Indholdet i ungdomsuddannelsen:

19 kommuner har besvaret spørgsmål om praktikophold i ungdomsuddannelsen. 14 kommuner anvender fortrinsvis beskæftigelses og dagtilbud for voksne, 3 kommuner anvender fortrinsvis praktikophold på revalideringsinstitutioner og beskyttede værksteder, 1 kommune anvender fortrinsvis praktikophold i offentlige institutioner ol., og 1 kommune anvender fortrinsvis praktikophold i private virksomheder. 10 kommuner angiver, at de anvender "andet".

Af disse 10 har 4 kommuner brug for alle 4 typer praktikophold; de øvrige 6 kommuner har ingen erfaringer endnu.

Af de unge under uddannelsen er alene 70 indskrevet i et døgntilbud, altså enten anbragte, under efterværn eller har et botilbud. Hovedparten af de unge er således enten hjemmeboende, eller bor i egen bolig, evt. med støtte.

10 af 19 kommuner har planer for ændringer af ungdomsuddannelsen, heraf beskriver de 7, at tilbudet er i fuld gang med dels at blive ordentligt etableret, dels at der allerede foregår udvikling på området. På Fyn er opgaven omfattet af entreprenøraftalerne, der som nævnt i redegørelsens indledning omfatter mange af de funktioner Fyns Amt tidligere udførte. En del af aftalerne er tiltrådt af alle 10 fynske kommuner.

Aabenraa Kommune opretter et administrativt center, der skal indgå aftal med en større udbyder på området. Hertil skal der indgås aftaler om praktikophold hos en række lokale værksteder, institutioner og produktionsskoler.

Nordfyns Kommune planlægger inddragelse af en bredere vifte af udbydere, herunder produktionsskole.

2 kommuner beskriver, at de særligt har lagt opgaven med udarbejdelse af uddannelsesplan og opfølgning heraf hos UU.

11 kommuner har svaret på, hvad formålet med ændringerne er. Det er især at højne kvaliteten i tilbudet (8 ud af 10), at udvide målgruppen (6 ud af 10) samt at øge kapaciteten (4 ud af 10). 1 kommune ønsker at opnå besparelser. 3 kommuner angiver, at de ved ændringerne ønsker at indfri lovgivningen, så borgerne får de tilbud, de har krav på.

Udviklingsrådet finder det positivt, at kommunerne i Syddanmark har fået iværksat tilbud og bruger stor energi på at udvikle disse med henblik på bedre kvalitet. Udviklingsrådet noterer, at stort set alle kommuner forventer øget søgning til tilbudet, og vil følge området fremover.

Uddannelsen kan som bekendt påbegyndes med et afklaringsforløb, på op til 12 uger. Mange unge vil imidlertid i kraft af udarbejdede læreplaner fra skoler/specialskoler, være så afklarede, at der ikke er behov for en afklaringsperiode, således at det i uddannelsesplanen kan tages direkte afsæt i disse planer.

12 kommuner har besvaret spørgsmålet, kun Nyborg Kommune har intet afklaringsforløb, 2 kommuner har 9 ugers forløb, 2 kommuner har 10 ugers afklaring, og de resterende 7 kommuner har gennemsnitligt 12 ugers afklaringsforløb, svarende til at alle elver skal gennemføre et sådanne.

Udviklingsrådet gør kommunerne opmærksomme på, at elever alene skal tilbydes et afklaringsforløb, såfremt man er usikker på elevens kompetencer. Er disse beskrevet, skal der i uddannelsesplanen tages udgangspunkt i disse beskrivelser og vurderinger.

7 Særlige temaer

Særlige temaer

Velfærdsministeriet har bedt udviklingsrådene om i redegørelsen for 2007, at have særlig fokus på udviklingen i tilbudsmønstret til børn, unge og voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, samt udslusning fra forsorgshjem. Ingen af udviklingsrådene har fundet, at der på baggrund af drøftelserne i 2007 har være grundlag for at sætte fokus på særlige områder ud over de fra Velfærdsministeriet udpegede.

Særligt tema

I

Udviklingsrådet skal beskrive og vurdere i hvilket omfang, der er sket ændringer i tilbudsmønstret i 2007 til børn, unge og voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, og hvilken betydning eventuelle ændringer har for indsatsen for de omfattede målgrupper.

Særligt tema

II

Udviklingsrådet skal videre beskrive og vurdere indsatsen for at udsluse borgere fra forsorgshjem.

Temaerne er en del af denne redegørelse. Udviklingsrådene har ikke gennemført særlige undersøgelser, vedrørende temaerne, men den enkelte kommunalbestyrelse og regionsrådet er blevet anmodet om at have et særligt fokus på temaerne.

Det særlige tema vedrørende ændringer i tilbudsmønstret i 2007 til børn, unge og voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse er indarbejdet i de spørgsmål, som udviklingsrådene har bedt kommuner og regioner have udgangspunkt i ved udarbejdelse af redegørelsen.

Med hensyn til det særlige tema vedrørende beskrivelse og vurdering af indsatsen for at udsluse borgere fra forsorgshjem, har udviklingsrådene bedt kommunerne om at bidrage med en række særskilte oplysninger.

7.1.1 Udviklingsrådets konklusion vedr. tema I

På baggrund af kommunernes redegørelser konkluderer Udviklingsrådet, at der ikke er grund til at antage, at der i 2007 er sket afspecialisering af tilbud, eller at målgruppen er ændret væsentligt i eksisterende tilbud.

Det synes tværtimod som om kommunerne har samlet ekspertisen indenfor specialområder, og planlægger yderligere specialiseringer i lokale tilbud.

Samtidigt er der bevidsthed om, at der ikke kan oprettes lokale tilbud på alle områder, og at der derfor er et samarbejde med andre kommuner og regionsrådet.

Region Syddanmark vurderer, at der foregår løbende tilpasning af tilbudene efter behov, der er ikke tale om væsentlige ændringer i tilbudenes socialfaglige indhold, eksempelvis ved at flere problemtyper er blevet samlet i tilbudene. På Strandvænget i Nyborg er der sat et omfattende udviklingsplan i værk. Regionen har ikke observeret væsentlige ændringer i kommunernes visitationspraksis i 2007.

7.1.2 Beskrivelse og analyse af udviklingen på området

Indhold i tilbud:

13 kommuner har svaret, herunder har 2 ingen kommentarer.

I 7 kommuner er der ikke sket væsentlige ændringer i tilbudenens socialfaglige indhold.

3 kommuner har lavet organisatoriske eller andre ændringer, med det formål at sikre og udvikle faglighed, samt til en vis grad at gøre nogle tilbud mere målrettede. Dette har i en kommune betydet ud- og ombygning af en institution.

Der opleves i en kommune, at kommunesammenlægningen har betydet at viften af tilbud samlet set er øget for kommunens borgere.

2 kommuner har iværksat analyse af området, og begge steder vil der i 2008 blive fulgt op med strategiplaner for området – Både Vejle og Faaborg-Midtfyn kommuner ønsker fremover at visitere egen borgere til egne tilbud i så vid udstrækning det er muligt. Strategiplanerne er fulgt op af et valg om høj faglighed og specialiseringsgrad, om udbygning af egne dag- og døgntilbud, så det er ikke udtryk for en "sparemodel".

Nordfyns Kommune oplever et pres fra borgerne om at oprette lokale botilbud til unge med omfattende fysisk/psykisk handicaps, hvilket således er noteret af kommunen. Der er ikk konkrete planer endnu for, hvad man skal gøre ved disse ønsker.

På baggrund af kommunernes redegørelser konkluderer Udviklingsrådet, at der ikke er grund til at antage, at der i 2007 er sket afspecialisering af tilbud, eller at målgruppen er ændret væsentligt i eksisterende tilbud. Det synes tværtimod som om kommunerne har samlet ekspertisen indenfor specialområder, og planlægger yderligere specialiseringer i lokale tilbud. Samtidigt er der bevidsthed om, at der ikke kan oprettes lokale tilbud på alle områder, og at der derfor er et samarbejde med andre kommuner og regionsrådet.

Visitation

9 kommuner angiver, at der ikke er sket væsentlige ændringer ved kommunens visitation, kun en kommune har ændret visitationen; det er Nyborg Kommune der har gennemført en organisatorisk ændring, således at der er en gennemgående person fra forvaltningen, der er medvirkende ved alle visiteringer til botilbud, med det formål at få koordineret visitationerne bedre, og for bedre at bruge de rigtige tilbud i regionen.

Flere kommuner angiver, at de i løbet af 2008 vil gennemføre strategiplaner som angivet ovenfor, således at borgerne i højere grad kan tilbydes lokale tilbud, hvilket naturligvis vil påvirke visitationen i denne retning.

Region Syddanmark vurderer, at der foregår løbende tilpasning af tilbudene efter behov, der er ikke tale om væsentlige ændringer i tilbudenens socialfaglige indhold, eksempelvis ved at flere problemtyper er blevet samlet i tilbudene. På Strandvænget i Nyborg er der sat et omfattende udviklingsplan i værk. Regionen har ikke observeret væsentlige ændringer i kommunernes visitationspraksis i 2007.

7.2.1 Udviklingsrådets konklusion vedr. tema I I

Samlet set vurderer Udviklingsrådet, at kommunerne er opmærksomme på vigtigheden af udslusning fra forsorgshjem, Formålet med forsorgshjem er jo, at det er et midlertidigt tilbud, og at der hurtigt skal laves en plan for udslusning, Når kommunerne ikke hurtigt orienteres om at en af deres borgere har taget ophold på forsorgshjem, forsinkes udslusningsforanstaltninger tilsvarende.

Udviklingsrådet anbefaler derfor, at der skal ske en tidlig kontakt fra forsorgshjem til betalende kommune, således at borgerens sagsbehandler i hjemkommunen kan blive koblet på en udslusningsplan.

7.2.2 Beskrivelse og analyse af udviklingen på området

13 kommuner har besvaret temaet, herunder har 2 kommuner ingen kommentarer. 9 kommuner har ikke iværksat særlige tiltag for at styrke udslusningen fra ophold på forsorgshjem.

Nyborg Kommune har tilknyttet en fast kontaktperson på området; det opleves af kommunen, at alle der henvender sig på forsorgshjem optages uanset om de har en eksisterende bolig. Kommunen ønsker tættere dialog med forsorgshjemmene, gerne ved indslusningen.

Odense Kommune har iværksat et udviklingsarbejde på området, for at styrke udslusningen. Der analyseres på, om der skal oprettes udslusningsboliger eller opgangsfællesskaber, hvilke kommunen på nuværende tidspunkt har 13 lejligheder i nu, foruden 8 "skæve huse". Kommunen samarbejder desuden med private/frivillige organisationer eksempelvis Kirkens Korshær.

Odense har overtaget 3 tidligere amtslige botilbud efter § 110, og vil styrke samarbejdet mellem forsorgshjem og forvaltning for at opnå bedre og hurtigere udslusninger. Samarbejdet skal ske hele vejen rundt, altså lige fra forvaltningsmedarbejdere der forestår udbetaling af ydelse, over sagsbehandlere til pædagogisk støttende medarbejdere.

Esbjerg Kommune analyserer ligeledes området, og har nuværende iværksat støttekontaktpersoner samt udvidelse af bostøttetimer. Kommunen oplever en styrkelse af samarbejdet mellem kommunens øvrige tilbud og forsorgshjem via fælles ledelse.

Vejle Kommune har igangsat analyser, og vil intensivere samarbejdet mellem forvaltning og forsorgshjem, og derigennem støtte hurtigere udslusning.

Flere kommuner angiver at det er deres fornemmelse at opholdstiden er stigende, men at der ikke er nogen sikker viden herom. En kommune vurderer, at borgerne ikke opholder sig længere end det er nødvendigt på forsorgshjem.

Flere kommuner angiver at det er et problem, at kommunen ofte først får viden om en borgers indskrivning på forsorgshjem, når forsorgshjemmet fremsender faktura på ophol-

det. Der efterlyses en langt tidligere kontakt til hjemkommunen. Udviklingsrådet foreslår at der iværksættes en ordning, så hjemkommunen kontaktes ved indskrivning.

3 kommuner angiver, at da de ikke har forsorgshjem liggende i kommunen, har kommunen ingen indflydelse på indsatsen.

Udviklingsrådet finder anledning til at pointere, at dette ikke er korrekt: det er hjemkommunen der har ansvaret for at borgeren kommer videre, og at der findes løsninger i en udslusning.

Samlet set vurderer Udviklingsrådet, at kommunerne er opmærksomme på vigtigheden af udslusning fra forsorgshjem, Formålet med forsorgshjem er jo, at det er et midlertidigt tilbud, og at der hurtigt skal laves en plan for udslusning, Når kommunerne ikke hurtigt orienteres om at en af deres borgere har taget ophold på forsorgshjem, forsinkes udslusningsforanstaltninger tilsvarende.

Udviklingsrådet anbefaler derfor, at der skal ske en tidlig kontakt fra forsorgshjem til betalende kommune, således at borgerens sagsbehandler i hjemkommunen kan blive koblet på en udslusningsplan.

8 Fokusområder til videre bearbejdning

Udviklingsrådet vil særligt trække følgende fokusområder frem fra redegørelsen:

Anbefalinger

Regional > < kommunal institution:

Udviklingsrådet anbefaler, at Regionerne får mulighed for – i lighed med de kommuner der fungerer som driftsherrer af egne tilbud – at kunne tilpasse driften af de enkelte institutioner løbende på baggrund af konstaterede behov. Ingen aktører har interesse i at der drives tilbud der er hæmmede af ændret efterspørgselsmønster.

VISO:

Udviklingsrådet finder, at formidlingsdelen i VISO kan løses langt enklere, hurtigere og billigere, ved at skele til andre løsninger, som eksempelvis Mediconnects udbudsløsning, der benyttes af kommunerne til bestilling af speciallæge- og psykologerklæringer. Mediconnect er et datterselskab af Kommuneinformation, der er ejet af KL. Mediconnect har fordelen ved at være et kendt system i kommunerne, der har bevist, at det magter en effektiv formidlingsopgave.

Udviklingsrådet vurderer, at Mediconnect i løbet af ½ år vil kunne have et fungerende system oppe at køre, der kan dække formidlingen af eksperter på VISO området.

Udviklingsrådet vurderer, at kommunerne kan få større udbytte af de nu anvendte midler til drift af VISO, ved at formidlingsopgaven således overgår til et computerba-

seret udbudssystem som Mediconnect.

VISOs vidensdelingsopgaver kan videreføres ved fortsat tilskud til de videnscentre, der samarbejdes med i dag.

Udviklingsrådet forestiller sig en tosidet model, hvor Videnscentrene fortsættes i VISO regi. Formidlingsdelen tilføres en "Mediconnect-løsning", således at VISO løbende finder og godkender de eksperter der oprettes i systemet, medens bestilling af fagkonsulenter/eksperter sker direkte fra kommunen, der således også vælger om der ønskes en udredning eller rådgivning. Kommunen afregner selv direkte med den bestilte konsulent.

Udviklingsrådet foreslår at finansieringen således deles i to dele, en fast obligatorisk grundtakst beregnet pr. indbygger til drift af VISOs vidensdel, godkendelse af eksperter, drift af det computerbaserede udbudssystem, samt til betaling af de rådgivninger, der er bestilt direkte grundet borgerhenvendelser. Herudover afregner kommuner og regioner efter forbrug, direkte mellem kommune/region og konsulent/ekspert.

Brugerorganisationerne konstaterer forholdene omkring VISO og anbefaler, at der sættes fokus på VISO modellen.

Forebyggende foranstaltninger:

Udviklingsrådet anbefaler, at erfaringerne fra et eksisterende fagsystem kommer til at indgå i DUBU projektet, for at få erfaringer fra et system i drift med i DUBU.

Unge i misbrug:

Da gruppen af unge misbrugere er stigende, anbefaler Udviklingsrådet at Velfærdsministeriet iværksætter vidensopsamling på området – hvorledes skal de unge håndteres i behandlingen, hvilke metoder virker bedst osv.

Særlige udfordringer som følge af reformen:

Udviklingsrådet anbefaler at det overvejes at lade reglerne i servicelovens § 86 udvide til også at danne hjemmel for tilskud til borgerens transport til genoptræning.

Magtanvendelse:

For at kunne udveksle erfaringer på området, herunder fokus på magtanvendelsesreglerne contra omsorgspligten foreslås det, at der imellem kommunerne i Region Syddanmark og Regionen etableres en netværksgruppe, der efter et nærmere udarbejdet kommissorium kan forstå formidling, udvikling og ikke mindst udveksling af erfaringer inden for området.

Det er Udviklingsrådets opfattelse, at nedsættelse af en netværksgruppen kan medvirke til sikre korrekt brug af de ret komplicerede regler, herunder tryghed ved anvendelsen af disse når dette undtagelsesvis er påkrævet.

Ledsageordning:

Udviklingsrådet gør ministeren opmærksom på, at det for borgeren kan have store konsekvenser at skulle administrere ordningen selv, eksempelvis er der i regionen Syddanmark eksempel på en borger, der af uvidenhed overtrådte ansættelsesretlige

regler, og derved blev pålagt en bod af ikke uvæsentlig størrelse. Sådanne udgifter er der ikke mulighed for at søge støtte til hos kommunen. Problemet er ikke en følge af strukturreformen.

Udviklingsrådet anbefaler herudover ministeren at overveje en klargørelse af, hvilke ydelser der skal indgå i et botilbud.

Specialundervisning

Udviklingsrådet foreslår kommunerne at oprette samarbejdsfora omkring specialundervisningsindsatsen, enten regionsvis, eller i mindre kommunegrupper. Udviklingsrådet finder, at et videnscenter med fordel vil kunne danne i KVIS-regi, idet KVIS i forvejen har viden på området, og frem for alt allerede er kendte ude i kommunernes skoler og forvaltninger.

8.1 Konklusioner

Udviklingsrådets konklusioner fra de enkelte områder er således:

Samarbejde mellem kommuner og Regionen:

Overordnet set kan det konstateres, at samarbejdet mellem de Syddanske kommuner og Region Syddanmark fungerer godt. Det være sig i forhold til en helt generel vurdering, og i forhold til samarbejdet i forbindelse med rammeaftalen.

Generelt vurderes samarbejdet godt af begge parter, enkelte kommuner ønsker mere dialog, og finder samarbejdet præget af megen indberetning.

Udviklingsrådet anbefaler, at Regionerne får mulighed for – i lighed med de kommuner der fungerer som driftsherrer af egne tilbud – at kunne tilpasse driften af de enkelte institutioner løbende på baggrund af konstaterede behov. Ingen aktører har interesse i at der drives tilbud der er hæmmede af ændret efterspørgselsmønster.

Udviklingsrådet foreslår ministeriet at ændre i regelgrundlaget, således at regionerne får mulighed for løbende at tilpasse driften på baggrund af konstateret efterspørgsel, uanset en gældende rammeaftale (der ikke har forudset ændringen).

Omkring VISO:

Udviklingsrådet finder, at formidlingsdelen i VISO kan løses langt enklere, hurtigere og billigere, ved at skele til andre løsninger, som eksempelvis Mediconnects udbudsløsning, der benyttes af kommunerne til bestilling af speciallæge- og psykologerklæringer. Mediconnect er et datterselskab af Kommuneinformation, der er ejet af KL. Mediconnect har fordelen ved at være et kendt system i kommunerne, der har bevist, at det magter en effektiv formidlingsopgave.

Udviklingsrådet vurderer, at Mediconnect i løbet af ½ år vil kunne have et fungerende system oppe at køre, der kan dække formidlingen af eksperter på VISO området.

Udviklingsrådet vurderer, at kommunerne kan få større udbytte af de nu anvendte midler til drift af VISO, ved at formidlingsopgaven således overgår til et computerbaseret udbudssystem som Mediconnect.

VISOs vidensdelingsopgaver kan videreføres ved fortsat tilskud til de videnscentre, der samarbejdes med i dag.

Udviklingsrådet forestiller sig en tosidet model, hvor Videnscentrene fortsættes i VISO regi. Formidlingsdelen tilføres en "Mediconnect-løsning", således at VISO løbende finder og godkender de eksperter der oprettes i systemet, medens bestilling af fagkonsulenter/eksperter sker direkte fra kommunen, der således også vælger om der ønskes en udredning eller rådgivning. Kommunen afregner selv direkte med den bestilte konsulent.

VISO kan ligeledes bestille rådgivning i de tilfælde, hvor borgere kontakter VISO direkte; VISO afregner da med den pågældende rådgiver direkte, på samme måde som kommunerne.

Fordelen ved denne model er, at kommunerne bevarer en valgfrihed i forhold til, hvem man indgår aftaler med, der kan ske bedre borgerinddragelse, der sker hurtig afvikling af de bestilte sager, og det er for alle helt gennemslagsligt, hvorledes systemet bruges. VISO bibeholder rollen som dem der godkender de pågældende eksperter, og for kontakten til Videnscentrene.

Udviklingsrådet foreslår at finansieringen således deles i to dele, en fast obligatorisk grundtakst beregnet pr. indbygger til drift af VISOs vidensdel, godkendelse af eksperter, drift af det computerbaserede udbudssystem, samt til betaling af de rådgivninger, der er bestilt direkte grundet borgerhenvendelser. Herudover afregner kommuner og regioner efter forbrug, direkte mellem kommune/region og konsulent/ekspert.

Brugerorganisationerne konstaterer forholdene omkring VISO og anbefaler, at der sættes fokus på VISO modellen.

Forpligtende samarbejder:

Udviklingsrådet vurderer, at de 3 forpligtende samarbejder der er i region Syddanmark fungerer efter hensigten.

Børn og ungeområdet:

Vedr. lokale tilbud:

I Udviklingsrådet er drøftet, at netop udviklingen med flere tilbud i lokalområdet ikke nødvendigvis betyder afspecialisering, men derimod kan være et udtryk for øget service for borgeren, der herved får et lokalt tilbud, der kan matche de problemer der opleves i familien. Udviklingen med fremrykning af den forebyggende indsats, faglig opkvalificering og mere lokale tilbud, er således dele af hele formålet med kommunalreformen.

Vedligeholdelsestræning:

Samlet konkluderes, at der nok er et stigende behov for ordningen, og at det måske er en effekt af færre børn visiteres til specialskoler.

Ledsageordning:

Samlet konkluderes, at der ikke på området er opstået ændringer eller u hensigtsmæssigheder grunder strukturreformen.

Forebyggende foranstaltninger:

Udviklingsrådet anbefaler, at erfaringerne fra et eksisterende fagsystem kommer til at indgå i DUBU projektet, for at få erfaringer fra et system i drift med i DUBU.

Praktikophold for unge:

Udviklingsrådet konkluderer, at der ikke er særlige problemer med at løse disse sager.

Døgnophold for familier:

Udviklingsrådet vurderer, at nogle kommuner i videst muligt omfang søger at finde alternativ ordninger til døgnbehandling. Umiddelbart falder dette i tråd med proportionalitetsprincippet; det er uafklaret om tendensen skyldes strukturreformen.

Anbringelser:

Udviklingsrådet anbefaler, at kommunerne prioriterer højt, at der i forbindelse med beslutningen om anbringelse samtidigt findes et egnet anbringelsessted.

Kommunernes redegørelser afslører ikke yderligere om, hvorfor der er geografisk forskel, dette kan alene afklares ved yderligere undersøgelse.

Efterværn:

Udviklingsrådet forventer at der allerede næste år er en større del af efterværnene der skyldes at den unge i en midlertidig periode har behov for en støttende indsats, hvor arbejdet med sammenlægning og harmoniseringer er svundet yderligere ind i de enkelte kommuner.

Egen undersøgelse blandt Amtsinstitutioner:

Samlet konkluderes på baggrund af undersøgelsen:

- § Samarbejdet med de nye driftsherrer fungerer godt.
- § Der er samme antal visiterede i forhold til 2006.
- § Det opleves at sagerne gennemsnitligt er blevet tungere.
- § Det opleves, at driftsherren visiterer flere sager, end de gjorde i 2006.

Sikrede institutioner:

Udviklingsrådet finder, at der ikke er særlige problemer med ventetid for de sikrede institutioner.

Der er ikke oplysninger fra kommunernes redegørelser der tyder på, at det er vanskeligt for kommunerne at tilbyde foranstaltninger i forbindelse med udslusning fra de sikrede institutioner.

Unge misbrugere:

Udviklingsrådet forventer at kommunerne således i løbet af 2008 sætter fokus på især unge misbrugere, og anbefaler at der indgås tæt samarbejde mellem kommunernes misbrugsområde og Børn og Ungeområde, da en tidlig forebyggende indsats ofte vil skulle kombineres med behandlingstilbuddene. Da gruppen af unge misbrugere er stigende, anbefaler Udviklingsrådet at Velfærdsministeriet iværksætter vidensopsamling på området – hvorledes skal de unge håndteres i behandlingen, hvilke metoder virker bedst osv.

Voksenområdet:

Samarbejdet mellem region og kommuner:

Udviklingsrådet vurderer, at der generelt set foregår et godt samarbejde mellem kommunerne og Region Syddanmark. Det tidspres der opleves i forbindelse med rammeaftalerne vil altid være tilstede, når man skal træffe aftaler om forventet fremtidigt forbrug, idet kommunerne typisk først skal have overblik over det aktuelle/historiske forbrug.

Særlige udfordringer som følge af reformen:

Udviklingsrådet anbefaler at det overvejes at lade reglerne i servicelovens § 86 udvide til også at danne hjemmel for tilskud til borgerens transport til genoptræning.

Botilbud:

Ventetiderne på området kan ikke i sig selv danne grundlag for en konklusion. Således oplyser to kommuner, at den lange ventetid også er udtryk for borgere, der ønsker et konkret botilbud, og som er villige til at vente flere år på at få netop dette tilbud, samt en praksis med at borgere skrives på ventelisten i rigtig god tid, længe før behovet for en plads er akut.

Igen er det ikke muligt at konkludere på, om tilbudene er de rette og med rette mængde. Det kan ikke forventes, at der oprettes så mange botilbud, at der altid er ledig kapacitet. Dette ville betyde en merudgift for kommuner og borgere. En vis ventetid må derfor accepteres.

Imidlertid viser kommunernes redegørelser, at flere kommuner er i fuld gang med at udbygge og oprette tilbud på området.

Magtanvendelse:

For at kunne udveksle erfaringer på området, herunder fokus på magtanvendelsesreglerne contra omsorgspligten foreslås det, at der imellem kommunerne i Region Syddanmark og Regionen etableres en netværksgruppe, der efter et nærmere udarbejdet kommissorium kan forstå formidling, udvikling og ikke mindst udveksling af erfaringer inden for området.

Det er Udviklingsrådets opfattelse, at nedsættelse af en netværksgruppen kan medvirke til sikre korrekt brug af de ret komplicerede regler, herunder tryghed ved anvendelsen af disse når dette undtagelsesvis er påkrævet.

Misbrugsbehandling:

Udviklingsrådet finder, at der er et stigende antal borgere, der tilbydes misbrugsbe-

handling. Det er uafklaret, om dette skyldes strukturreformen, men det er nok tvivlsomt.

Ledsageordning:

Udviklingsrådet gør ministeren opmærksom på, at det for borgeren kan have store konsekvenser at skulle administrere ordningen selv, eksempelvis er der i regionen Syddanmark eksempel på en borger, der af uvidenhed overtrådte ansættelsesretlige regler, og derved blev pålagt en bod af ikke uvæsentlig størrelse. Sådanne udgifter er der ikke mulighed for at søge støtte til hos kommunen. Problemet er ikke en følge af strukturreformen.

Udviklingsrådet anbefaler herudover ministeren at overveje en klargørelse af, hvilke ydelser der skal indgå i et botilbud.

Dagtilbud:

Udviklingsrådet vurderer, at der ikke er nævneværdige ventetidsproblemer på området

Specialundervisningsområdet:

Udviklingsrådet foreslår kommunerne at oprette samarbejdsfora omkring specialundervisningsindsatsen, enten regionsvis, eller i mindre kommunegrupper. Udviklingsrådet finder, at et videnscenter med fordel vil kunne danne i KVIS-regi, idet KVIS i forvejen har viden på området, og frem for alt allerede er kendte ude i kommunernes skoler og forvaltninger.

Udviklingsrådet finder, at der er meget forskellige forventninger fra kommunerne på specialundervisningsområdet.

Der ses en tydelig forventning fra kommunerne om, at der oprettes flere egne tilbud, og derfor vil ske ændret visitation til specialskolerne.

For at sikre det rigtige antal pladser fremover og for at sikre kvaliteten i de lokale tilbud, foreslås igen oprettelse af et fora, eksempelvis i KVIS regi.

Førskoleområdet:

Udviklingsrådet konkluderer, at området har kommunernes fokus, og at der ikke som følge af reformen er særlige problemstillinger der skal tages højde for.

Vidtgående Specialundervisning:

Udviklingsrådet har drøftet, at der er oplagt mulighed for at kommunerne opretter tilbud på området og forventer, at kommunerne løser opgaven med den fornødne kompetence. Afgørelse om lokale tilbud i nærmiljøet indeholder andre kvaliteter for de pågældende børn, eksempelvis mulighed for at få lokale skolekammerater, langt mindre transporttid osv. Disse skal opvejes mod kommunens mulighed for at lave et tilbud med tilstrækkelig faglighed og mulighederne for at tiltrække kvalificerede medarbejdere.

Kommunernes baggrund for at overtage specialskolerne ses at bygge på en god forudsætning om at styrke de øvrige kommunale skoletilbud, og at bruge specialskolerne som videnscentre.

På baggrund af undersøgelsen kan det se ud som om kommunerne ikke hjemtager allerede visiterede elever, men i stedet undlader visitering af bestemte elevtyper ved skolestart, således at der lokalt oprettes tilbud begyndende med børnehaveklassetilbud.

Omkring undervisning af anbragte børn:

Udviklingsrådet skønner, at der efter anbringelsesreformen i 2006 er taget hånd om denne problemstilling, og vurderer at disse forhold ikke er påvirket af strukturreformen.

Udviklingsrådet anbefaler kommunerne at skabe bedre sammenhæng mellem anbringelser og skoletilbud gennem bedre internt samarbejde mellem de dele af forvaltningen der varetager skoleområdet og børn & ungeområdet.

Undervisning af voksne:

Udviklingsrådet kan ikke ud fra kommunernes redegørelser forklare ændringer i elevgrupperne, udover, at det kan være et udtryk for harmonisering af tilbud mellem "gamle" kommuner og den nye sammenlagte kommune. Rådet har ikke yderligere konklusioner på området.

Ungdomsuddannelsen til unge med særlige behov:

Udviklingsrådet finder det positivt, at kommunerne i Syddanmark har fået iværksat tilbud og bruger stor energi på at udvikle disse med henblik på bedre kvalitet. Udviklingsrådet noterer, at stort set alle kommuner forventer øget søgning til tilbudet, og vil følge området fremover.

Udviklingsrådet gør kommunerne opmærksomme på, at elever alene skal tilbydes et afklaringsforløb, såfremt man er usikker på elevens kompetencer. Er disse beskrevet, skal der i uddannelsesplanen tages udgangspunkt i disse beskrivelser og vurderinger.

Bilag 1 Udviklingsrådets fokus

Tilbuddene i rammeaftalen omfatter følgende målgrupper:

Efter lov om social service:

- Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, §§ 103-104
- Midlertidige botilbud, § 107, stk. 2
- Længerevarende botilbud, § 108
- Kvindekrisecentre, forsorgshjem m.v., §§ 109-110
- Særlige dag- og klubtilbud, §§ 32 og 36
- Døgninstitutioner for børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og sikrede døgninstitutioner for børn og unge, § 67, stk. 2 og 3
- Behandling af stofmisbrugere, § 101
- Ydelser fra hjælpemiddelcentraler, § 5, stk. 2
- Tilbud omfattet af § 5, stk. 3 (serviceydelser til personer med længerevarende ophold i boliger til personer med betydelig og varig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne efter lov om almene boliger m.v.)
- Specialrådgivningsydelser, der udgår fra og er baseret på den indholdsmæssige opgavevaretagelse i regionale tilbud.

Efter folkeskoleloven

- Specialundervisning og socialpædagogisk bistand, § 20, stk. 3 (lands- og landsdelsdækkende tilbud)

Efter lov om specialundervisning for voksne

- Specialundervisning for voksne, § 1, stk. 2 (lands- og landsdelsdækkende tilbud)
- Specialundervisning for voksne, § 1, stk. 3 (regionale tilbud til personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder)

Efter sundhedsloven

- Behandling for alkoholmisbrug efter §§ 141 og 142

Bilag 2 Udviklingsrådet for region Syddanmarks medlemmer

Assens kommune:

Sundheds- og Handicapudvalgsformand Henrik Hansen

Billund kommune:

Social- og Sundhedsudvalgsformand Laurits Heich
(Børne- og Kulturudvalgsformand Preben Jensen)

Esbjerg kommune:

Udvalgsformand Finn Lambek
(Udvalgsformand Hans Erik Møller)

Fanø kommune:

Social- og Sundhedsudvalgsformand Dorte Lund
(Børne- og Kulturudvalgsformand Merete Engsted)

Fredericia kommune:

Socialudvalgsformand Henning Due Lorentzen
(Else Marie Vind)

Fåborg-Midtfyn kommune:

Socialudvalgsformand Herdis Hanghøi (formand for Udviklingsrådet)
(John Bisschop)

Haderslev kommune:

Voksenudvalgsformand Gunnar Nielsen
(Lone Ravn)

Kerteminde kommune:

Ældre- og Handicapudvalgsformand Jan Johansen
(Børne- og Skoleudvalgsformand Annette Vilhelmsen)

Kolding kommune:

Socialudvalgsformand Lis Ravn Ebbesen
(Socialudvalgsnæstformand Annie Terp Thomsen)

Langeland kommune:

Uddannelses- og Socialudvalgsformand Helle Hansen
(Birgitte Brabrand)

Middelfart kommune:

Handicap-, Psykiatri- og Sundhedsudvalgsformand Kaj Johansen
(Børn-, Unge- og Fritidsudvalgsformand Søren Illum Nielsen)

Nordfyns kommune:

Social- og Sundhedsudvalgsformand Gert Rasmussen
(Benno Frandsen)

Nyborg kommune:

Børne- og Familieudvalgsformand Kaj Refslund
(Socialudvalgsnæstformand Erik Christensen)

Odense kommune:

rådmand for Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen Erik Simonsen

Svendborg kommune:

Socialudvalgsformand Ulla Larsen
(Grete Schødts)

Sønderborg kommune:

Preben Storm
(Jens Peter Thomsen)

Tønder kommune:

Socialudvalgsformand Henrik Mehlsen
(Børn- og Skoleudvalgsformand Kirsten Rasmussen)

Varde kommune:

Social- og Handicapudvalgsformand Erik Buhl-Nielsen (næstformand for udviklingsrådet)
(Børn- og Undervisningsudvalgsformand Bodil Tang Kristensen)

Vejen kommune:

Social- og Ældreudvalgsformand Dine Nielsen
(Social- og Ældreudvalgsnæstformand Bodil Staal)

Vejle kommune:

Voksenudvalgsformand Kit Kielstrup
(Søren Pechardt)

Ærø kommune:

Kultur- og Socialudvalgsformand Hans Albertsen
(Troels Fryd)

Aabenraa kommune:

Udvalgsformand Svend Hansen Tarp
(Udvalgsformand Susanne Beier)

Region Syddanmark:

Bente Gertz Hansen
(Carl Erik Jensen)
Pierre Topaz
(Christina Gammelgaard Jensen)
Søren Salling
(Bent Bechmann)
Bente Bendix Jensen
(Preben Jensen)

De samvirkende Invalideorganisationer - DSI:

Landsforeningen SIND - Elsebeth Lundsteen
Landsforeningen LEV - Kirsten Sørensen
Dansk Epilepsiforening - Brian Pedersen
Hjerneskadeforeningen og Hjernesagen - Niels Jessen
Dansk Handicap Forbund - Jørgen Havndrup
Gigtforeningen - Knud Knudsen

Skole og Samfund:

Leo Thusing
(Charlotte Frank)
Anne-Marie Nonbo Sørensen
(Vibeke Christensen)

Bedre Psykiatri:

Ejvind Kennert
(connie D'haene)

SAND:

Egon Ega Albertsen
(Ewald Pohle)

SVID:

Maja Kirkegaard Jørgensen
(Lilian Singh)

Børnesagens Fællesråd:
Mødrehjælpen - Inge Schmidt
(ForældreLandsforeningen - Tine Plougheld)

Statsforvaltningen
Syddanmark
Storetorv 10
6200 Aabenraa
Tel 7256 7900
syddanmark@statsforvaltning.dk

www.statsforvaltning.dk